

# CSENDŐRSÉGI LAPOK

FŐSZERKESZTŐ: PINCZÉS ZOLTÁN ŐRNAGY, SEGÉDSZERKESZTŐ: MAHÁCS LAJOS SZÁZADOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal BUDAPEST, I. KER., BŐSZÖRMÉNYI-ÚT 21	Megjelenik minden hó 1-én és 15-én	Előfizetési ára: Egész évre 12 pengő, félévre 6 pengő	Telefon: 501-90.	Postatakarékpénztári csckeszámia: 25.342
--	--	---	---------------------	--

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,  
Hiszek egy isteni örök igazságban,  
Hiszek Magyarország feltámadásában.*

Amen.

## Fény a szuronyon.

Ne érezzék magukat a szeretet ünnepéből kizárva azok a bajtársaink, akik Karácsony estjét nem ottho-  
nuk csendjében, hanem fegyveres őrzérségben töltik.  
Őket sem kerüli el a karácsonyi fényesség. Nem igaz,  
hogy a békesség, szeretet, irgalom és emberi méltóság  
ünnepéhez a mi szuronyunk csillogása hideg és nyers.  
Az ember távol van még attól, amikor a szeretet nem  
szorul többé védelemre.

A krisztusi gondolatot már megszületésében ül-  
dözték. Martirtömegek vérével kellett a lelkeket meg-  
öntözni, míg a szeretet tanítását befogadták. Hiába  
telt el azóta kétezer esztendő, hiába vette magára az  
emberiség a kereszténység köntösét, a karácsonyi gon-  
dolat ellen azóta is könnyes-véres harcot vív az önzés,  
gonoszság, sötétség, az emberi tökéletlenség.

Kétezer éven át a krisztusi gondolat lényege túl-  
ságosan is emberiség, tehát gyarlóvá és hamissá formá-  
lódott. Ez is egyik főoka annak, hogy a világháború  
minden idők legsúlyosabb válságába sodorta a szeretet  
tanítását. Oroszországban ledöntötték a keresztet s csak  
az anyagot istenítik. Az anyag, a gyomor tudósai, fél-  
tudói és tudatlanjai, éhezők és jóllakottak világszerte  
csak az aranyra és kenyérré esküsznek.

A karácsonyi gondolat szószólói kétezer éven át  
csak a lelket gondozták s megvetették a földi jólét  
követelményeit. Megadták Istennek, ami Istené, de  
nem igyekeztek megadni az embernek is azt, ami az  
emberé. Most aztán a másik túlzásba csap át az ember  
s ráveti magát csak a testi jólétre: ruhára, szórako-  
zásra, munkára és pihenésre, mint ahogy az állattal  
elvégeztetjük a napi robotot s este szénát vetünk elé  
és almot alája.

Végletek között vergődik az ember. Egyik zsák-  
utcaból a másikba révedezve keresi az Utat, amely  
meghozza a földi jólétet, de túl az állaton, teret ad a  
lélek és szellem igényeinek is. Kétezer év kicsi idő ezen  
az úton, a karácsonyi gondolat éppen, hogy csak gyö-  
keret verhetett alatta.

Nem vitázunk materialistákkal, istentagadókkal,  
mert az ilyen viták méddél is eredményeik időlegesek.  
De egy bizonyos: a krisztusi tanításnál igazságosabb,  
szébb, emberibb életformát találni nem lehet. Amit  
most az anyag tudósai és rendszerezői újknak kiküir-

tölt jelszavaik alatt próbálgatnak, nem az ő alkotásuk,  
hanem Krisztusé. De ők a krisztusi gondolatot csak  
a gyomorra vonatkoztatják és kísérletüket milliók le-  
gyilkolásával rémtetté aljasítják. Kisajátították a ka-  
rácsonyi gondolatból, ami a testi jólétre vonatkozik, a  
keresztet pedig a hozzátapadó magasabbrendű ember-  
eszmével együtt — így hiszik legalább — eltíporják.

Ez a legdermesztőbb zsákutca, amibe az ember  
beletévedt. De innen is vissza fog térni Karácsony for-  
rásához, hogy megfürösztve a lelkét s Krisztus lénye-  
géből mind többet vive magával, új utakon keresse az  
Eget s Földet egyaránt szolgáló új életet.

Amíg azonban eljut ide az ember, addig a ka-  
rácsonyi forrást őrizni kell, hogy mindig legyen hova  
visszatérni. Nem a mi dolgunk, hogy vallási, politikai  
és gazdasági vitákba beleszóljunk, mindezekhez sze-  
mernyi közünk sincs. Abol azonban erőszakkal, fegy-  
verrel törnek a karácsonyi gondolatra, ott már nekünk  
kell helytállanunk. Minden rombadólne a mi fegyve-  
reink védelme nélkül, amit a keresztény eszme kétezer  
éven át alkotott, de rombadólne a magasabb rendelte-  
tűs ember jobb jövőjének még a reménye is. Ezért  
van az, hogy a karácsonyi gyertyák szelid csillogásá-  
ból a mi szuronyaink visszfénye nem hiányozhatik.

A karácsonyi gondolat lényege nem más, mint a  
békesség, emberi méltóság és tisztesség, az anyagi és  
erkölcsi javak kölcsönös tisztelettelentartása. Nos, hát,  
nekünk éppen ez a hivatásunk: a békességet, tisztes-  
séget, anyagi és erkölcsi javakat megőrizni embertár-  
saink számára. A világháború mindent elsöpört, ami  
volt, azt pedig senki sem tudja még, hogy a mostani  
világrengés mikor, hol fog egyensúlyba jutni. Minél  
sötétebb a bizonytalanság és zavar, annál többen van-  
nak, annál vakmerőbbek a zavarosban halászók, akik-  
nek közömbös az emberiség egyetemleges sorsa, akik  
a nagy tűzvész lángja mellett csak a maguk kis pecse-  
nyéjét akarják megsűtni. A krisztusi gondolat örök  
tagadói ezek s a mai nyomorúságos világban nagyok  
is rá kell néznünk a körmükre, különben felrobbantják  
alattunk a Földet és belerántják a romokba az Eget is.  
Akármilyen szegény és komor moét különösen a ma-  
gyar Karácsony, mentsük és őrizzük a jobb jövő egyet-  
len szilárd alapját: Krisztust.

Ehhez pedig most még fegyverek is kellene-  
nek, sokkal inkább, mint az első Karácsony óta bármikor.  
Vállravesztünk hát a puskát Karácsony estjén is, de  
ezen jögon mi is részt kérünk a karácsonyi  
fényességéből, mert a krisztusi gondolat legelső őrizői,  
gárdistái vagyunk. A mi rendületlen kitartásunkon  
is múlik ma az, hogy az utánunk jövők karácsonyi  
gyertyái a mienknél vidámabban és ragyogóbban csil-  
logjanak.



## Hogyan kell ellenőrizni az álló gépjárműveket és azok vezetőit?

Irta: Dr. KOVÁCS-BUNA KÁROLY rendőr s. fogalmazó.

A csendőrnek nemcsak joga, de kötelessége a gépjárműveket, azok vezetőit, utasait, árurakományait ellenőrizni, ha azt a közrend érdekében szükségesnek tartja. A közlekedési szabályzat az ellenőrzést, igazoltatást nemcsak azokban az esetekben írja elő és tartja szükségesnek, amikor annak vezetője büntetendő cselekményt, akár csak kihágást is követett el, nemcsak akkor, amikor a gépkocsivezető, a tulajdonos vagy az utasok ellen eljárást akar vagy fog folyamatba tenni, hanem bármikor, amikor a közlekedés zavartalan biztosítása érdekében szükségesnek mutatkozik. Ahhoz természetesen, hogy a csendőr minél tökéletesebben megfelelhessen eme kötelességének és a közlekedést így zavartalanná, veszélytelenné tehesse, szükséges, hogy ne csak a kihágáson vagy egyéb büntetendő cselekményen tetten érteket igazoltassa, hanem, hogy időnként, kémpróbaszerűen az eléje kerülő gépkocsik közül másokat is megállítson vagy az éppen álló gépkocsikhoz hozzálépjen, a tároló gépkocsit felkeresse és a vezetőt, utasokat igazoltassa, ellenőrizze. Természetesen ezen eljárás alatt nem műszaki ellenőrzést értek, hanem ú. n. rendészeti ellenőrzést. Ezt az időnkénti ellenőrzést azért is szükséges teljesíteni, mert a gépkocsin sok olyan dolognak kell lennie, sok olyan szabály betartását írták elő a vezető személyét, az utasokat s a rakományt illetően, amelyeknek hiányát vagy be nem tartását a csendőr csak úgy

tudja ellenőrizni, ha a gépkocsit, amellyel kihágást, vagy más bűncselekményt nem követtek is el, ellenőrzi. Lehetnek vezetők, akik kocsijaikat a közlekedési szabályok betartásával vezetik, a gépkocsit látszatra rendben tartják, tehát menetközben kibágást észlelni nem lehet s mégis, ha rendészeti ellenőrzés céljából az ilyet is megállítják, tudódik ki, hogy sok minden nincsen rendben. Azt, hogy a vezetőnek van-e jogosítványa oly járműre, amelyet éppen vezet, eleget tett-e a kötelező orvosi vizsgálatnak, van-e három kitöltött betétlapja stb. oly egyénél, aki egyébként szabályosan közlekedik, csak ilyen ellenőrzés alkalmával lehet meggyőződni.

Felsorolom mindazon követelményeket, amelyeket a különböző rendeletek a vezetőkkel, utasokkal (kísérőkkel) szemben, vagy a gépkocsikra, rakományokra nézve előírnak. A műszaki ismereteket igénylő esetekre nem térek ki, mert a gépkocsik ilyen ellenőrzését a gépjármű kerületi hatóságok és a szakértők végzik, nem tárgyalom továbbá azokat a követelményeket sem, amelyek a közlekedés, hajtás, menet alatt kötelezik a vezetőt és vannak előírva a gépjárművekre, mert ezek összegyűjtve és részletesen a közlekedési kódexben megtalálhatók, a rendszámok kicserélésével megváltozott helyzettel pedig a 20/1933. számú Csendőrségi Lapokban Kriston őrnagy úr már foglalkozott. Ezúttal csak azokat a szabályokat akarom emlékeztetbe idézni, amelyeknek betartását a csendőrnek akkor kell ellenőriznie, amikor a néhány másodperc alatt elvégezhető rendészeti ellenőrzést végzik. A rendészeti ellenőrzés csak látszat szerint indok nélküli, mégis szükséges, mert nemcsak a közlekedési rend, de az autósok érdekében is való. Tudvalevő ugyanis, hogy a bajt rendszerint oly egyének okozzák, vagy oly gépjárművel, ahol nincsen minden rendben



### Karácsony-éj.

A szeretet szent éjszakáján  
Ne ejtsen senki könnyeket!...  
A bellehemi csillag fénye  
Ömlik el a világ felett...  
Ma nem lehet könnyhullató árva;  
A mennyei örömök forrása  
Megszületett, megszületett —  
A szeretet szent éjszakáján!  
Ne ejtsen senki könnyeket!...

A szeretet szent éjszakáján  
Egy tűzhely se legyen hideg!  
Jászoldalsó tilkos beszédét  
Van-e, ki még nem érti meg?  
Ma nem lehet bús, didergő árva;  
Az irgalom jött el a világra.  
Mozduljatok meg emberszívek!  
A szeretet szent éjszakáján  
Egy tűzhely se legyen hideg!...

A szeretet szent éjszakáján  
Egy éhes száj se kérjen itt!  
Az Ige, Ezsme testet öltött —  
A jótett élet, boldogít!  
Ma nem lehet szánkivett, árva,  
A szűz Jóság jött el a világra,  
Kil a hamisság keresztre vitt, —  
A szeretet szent éjszakáján,  
Egy éhes száj se kérjen itt!...

A szeretet szent éjszakáján  
Öleljük át, kiket szeretünk!  
A pástorok most énekelnek —  
És megváltást hirdelnek nekünk!  
Ma nem lehet kitagadott árva;  
Isten fia jött el a világra,  
Akit szív — hiven követünk:  
A szeretet szent éjszakáján  
Öleljük át, kiket szeretünk!

A szeretet szent éjszakáján  
Legyünk mindnyájan egy család!  
Királyhágon, Krivánon lál is  
Viruljon zold fenyőfűg!  
Ma nem lehet bús, hontalan, árva;  
Az igazság jött el a világra,  
Hogyné hinnők hát diadalát,  
A szeretet szent éjszakáján  
Legyünk mindnyájan egy család!...

VALYI NAGY GEZA  
százado.



A cél az, hogy a csendőr a közúti forgalomból ezeket az egyéneket és járműveket kirekessze, főleg azért, mert szabályellenes magatartásukkal nemcsak a közlekedés rendjét veszélyeztetik, de a szabályokat betartó vezetőket is ellenszenvenessé teszik. A közhangulat könnyen általánosítható.

Rövid gyakorlat után a csendőr szinte ösztönösen fogja meglátni, megtalálni az előírásoknak meg nem felelő vezetőt, kocsit. Ehhez természetesen elsősorban az szükséges, hogy a csendőr tisztában legyen azzal, mit kell, mit akar ellenőrizni, s hol van az, amit ellenőrizni akar, röviden, mikor van rendben a gépkocsivezető, a gépkocsi, ennek rakományja stb. Ezt az ellenőrzést is, mint általában minden ténykedést, udvarias formában, röviden és szakszerűen kell végezni, nehogy a néhány perc, amelyre a kocsit látszólag indok nélkül feltartja, zaklatásnak lássék. A rendészeti ellenőrzés alkalmával észlelt apróbb szabálytalanságokat, vagy feledékenységnek betudható mulasztásokat előbb jóakarató figyelmeztetéssel is el lehet intézni. Az sem szükséges, hogy a csendőr minden egyes gépkocsit és annyszor, ahányszor az elébe kerül, megállítson, mert a zavartalan forgalomnak így éppen ó lesz az akadály. Akéig, ha időnként kémpróbát tart és a körzetébe tartozó gépkocsikat, vezetőket, de az idegeneket is, akik körzetén áthaladnak, csak esetenként ellenőrzi. "A személyesen ismeretek ellenőrzése sem felesleges, mert az, hogy az ismert személynél „biztosan rendben van minden”, igen sokszor nem biztos.

A gépkocsivezetőkkel szemben ellenőrzés tárgyát kell, hogy képezzék a következők:

A vezetői igazolványról tudni kell, hogy azt csak a gépjárműkerületi hatóság állíthatja ki. A fegyveres erő,

a közbiztonsági szervek és a posta gépkocsivezetői igazolványt szolgálati úton kapnak, de ezzel csak ez intézmények kocsijait vezethetik. Jelenleg régi és új mintájú vezetői igazolvány van még forgalomban. A vezetői igazolvánnyal csak olyan gépkocsit lehet vezetni, amilyenek vezetésére az feljogosít. A vezetői igazolványt, amely másra át nem ruházható, köteles a vezető magánál tartani. Az igazolvány a keltét megelőző időpontig az erkölcsi és közrendészeti szempontból való megbízhatóságot feltételeseleg igazolhatja. Tehát személygépkocsi vezetésre jogosító igazolvánnyal csak személygépkocsit (autobuszt), továbbá olyan üzleti kihordó gépkocsit lehet vezetni, amelynek hasznos terhelése az 1500 kilogrammot nem haladja meg. Motorkerékpár vezetésére szóló jogosítvánnyal csak motorkerékpárt, 350 kilogramm, teherszállító gépkocsi vezetésére jogosító igazolvánnyal pedig csak tehérgépkocsit szabad vezetni.

A betétlap a vezetői igazolvány mellélete. A vezető ebből legalább három kitöltött darabot köteles magánál tartani. A betétlapon a rendszám bejegyzésére fenntartott rovatot a csendőr tölti ki akkor, ha a vezetőtől valamely oknál fogva egy betétlapot elvesz.

Az orvosi vizsga, illetve az, hogy a közhasználatú gépkocsi vezetője évenként, az egyéb gépkocsik vezetője pedig három évenként a kötelező vizsgálatnak magát alávetette, a vezetői igazolványban fel van tüntetve. Függetlenül kell legyen a vezetői igazolványon kívül minden vezetőnek, aki alkalmazásban áll. Ezt a könyvecskét a rendőrhatalóság adja ki.

A gépkocsivezetőket illetően fennálló különleges szabályok és kedvezmények közül rendészeti ellenőrzés tárgyát képezhetik az alábbiak:

A gépkocsivezetés tanulása közterületen csak veze-

## Jucika kisasszony.

Írta: ORMOS GERŐ.

Ez az igazi havazás! Itt nem fogja el a kilátást utca-sor, szürke házak, itt ellát az ember egészen addig, ahol már homályos függönyre szürkül a filinkélő hó. Keresztül a fehér földrőken, üres fákon. És semmi se zavarja azt a csendes havazást. Az előbb szekér döcögött végig az úton, amott jár már a messzeségben, mint valami téli tájképen. S itt, az útközépen két csendőr megy. Ropog a hó a csizmáik alatt, köpenyük is megrakodott vele s kalapjuk karimája fehér szegélyt kapott tőle. Bajszukra is ráhullik egy-egy furesa hősillag, de el is olvad a lehelle-tűktől.

Egyik idősebb ember már, odahaza nagy gyerekei vannak s felesége, kis gazdasága. A másik amolyan harmincas, erős legény. Ő maga van, még legényember.

Nagyot beszélgettek az előbb szolgálati dolgokról s most gondolkoznak. Mindenik azon, ami éppen előfogta.

Az idősebb a fián, aki tizennyolc éves, s jó lenne valami állást szerezni neki valahol, mert tanító a fiú, illetve a nyáron végez. Dehát jó ilyen időben előre gondolkozni. S gondolkozik a maga kis gazdaságán, hogy lassan ideje lesz a dísznótornak, nagy a család, eszi a sok gyerek a kolbászt, szalonnát. És más efféle dolgokon. Akad mindig gond, munka a ház körül.

Sőt, olyannak is akad gondja, akinek nincs háza. Itt van ez a fiatal törzsörnmester.

Másfél éve került ide. Csendes, törekvő ember, mindenkivel barátságban él, szabad idejében olvasgat, levelet ír az édesanyjának. Mégis van gondja. Ez azonban annyira mély, annyira titkolt gond a lelkében, hogy soha sen-

kinek nem említette. Ez a gond nem anyagi, ez az érzelmek gondja. Névszerint Jucika kisasszony.

Igen, Jucika kisasszony. A postáskisasszony. Szemben lakik a laktanyával, a postaépületben. Erdemes megismerni.

Lehet huszonöt éves. Magas, szőke és kékek a szemei, akár a búzavirág nyár elején. A haja pedig olyan esülő, mint az érett búzaszárak. S olyanféle a szlné is. Jucika kisasszony mindig mosolyog. Mosolyogva köszön mindenkinek, aki belép a kis hivatalba, nagyon kedvesen beszél és az a szójárása, hogy mi tetszik néni, vagy hogy de régen járt nálunk, kedves! S azt ezt mondja, abban benne van minden finomság, ami egy ilyen jószágos teremtés lelkében parázslak.

Amikor először látták egymást a postán, Jucika kisasszony felállott a kopott frásztaltól. Összefogta vékony kezeit fekete kötényén s azt mondta:

— Tessék, kedves őrmester úr...

Balog törzsörnmester nem hallott ebből semmit. Csak Jucika mosolygó arcát látta, csak szavainak csengő zenéje húgott tovább a füléiben, minden értelem nélkül, csupán kedves muzsikájával. El is pirult egy kicsit, közelebb lépett és összeütötte bokáit:

— Balog törzsörnmester vagyok!

Erre meg Jucika kisasszony pirult el kedvesen s ügyetlenkén még közelebb lépett, átnyújtotta fehér kacsóját a hivatali korláton s azt mondta:

— Nagyon örülök, Juci.

De Balog lelkében egyszerre Jucika lett, így becézve, szinte muzsikálva.

Pillanatokig álltak s nézték egymást. Akkor odakint tomboló tavasz volt, tele a május minden melegével, illa-



tői igazolvánnyal rendelkező vezető kíséretében van megengedve. A városok és községek belső területén, forgalmas utakon és terken csakis úgy, ha erre a gépjárműkerületi hatóság által kiállított és másra írt nem ruházható engedélyt kapott az, aki gyakorolni, illetve tanulni akar. Tehát ú. n. gyakorlási engedélyt csak a gépjárműkerületi hatóság adhat, a községi előljáróság, főszolgabíró vagy más rendőrhatalóság nem.

A korengedélyről tudni kell, hogy azok az egyének, akik korengedéllyel vizsgáztak, az előírt életkor eléréséig csak belföldi forgalomban vezethetnek gépkocsit. Azt a körülményt, hogy a vezető korengedéllyel vizsgázott, a vezetői igazolványba bejegyzik.

Ha a vezető szemüveget köteles használni, ezt a körülményt is feltüntetik a vezetői igazolványban.

A közhasználatú gépjárművek vezetőinek életkorát 20 éves, az autobuszvezetőkét 22 éves életkorhoz kötik és megfelelő gyakorlathoz. Ezenkívül a városokban működő közhasználatú gépjárművezetők helyi ismereti vizsgát is tesznek és erről igazolványt kapnak.

A nemzetközi forgalomban a rendészeti ellenőrzés alkalmából arról kell meggyőződni, hogy a vezető 18. évét betöltötte-e már, mert 18 éven aluli egyén nemzetközi vezetői igazolványt nem kaphat. Tudni kell azt is, hogy a külföldi honos Magyarország területén vezetői igazolvány nélkül gépkocsit nem vezethet. A Magyarországból külföldre menő vezetők részére a nemzetközi okmányokat további rendelkezésig a Királyi Magyar Automobil Club (KMAC) állítja ki és az I. fokú rendőrhatalóság — leginkább a budapesti rendőrfőkapitányság — láttatja. Tudni kell azt is, hogy a nemzetközi egyezményhez csatlakozott országokból érkező vezetők nemzetközi vezetői igazolványa egy évig érvényes, az egyezményhez nem csatlakozott országokból érkezett veze-

tők Magyarország területén csak 14 napig vezethetnek gépkocsit. Természetesen egyebekben a külföldről érkező vezetők is kötelesek a belföldi közlekedésrendészeti szabályokhoz alkalmazkodni.

A rendészeti ellenőrzés során különös figyelmet érdemel a rendszám-tábla és ennek hitelessége. Az újonnan kiadott rendszám-tábla akkor hiteles, ha hátlapján köralakban és dombornyomásban „Országos Közlekedésrendészeti Bizottság” szövegű felirat látszik és ha a rendszám-táblán feltüntetett rendszám azonos a gépkocsi alvázának első részében, motorkerékpárnál a kormányrudat tartó hüvelybe beültött számmal és végül, ha ezek a betűk és számok úgy vannak beütve, hogy a betűk előtt a számok a betűk után következnek. Pl. AB—640. Elég gyakran lehet gépjárművekkel találkozni, amelyeknek rendszám-táblái vagy ezek egyike nem felel meg az előírásoknak. Papírból, bádognál készültek. Megkérdés esetén a válsz rendszerint az, hogy az eredeti elvesztett. Ezt az állítást a szabálytalanság igazolásául csak akkor kell elfogadni, ha a vezető a gépjárműkerületi hatóság igazolványával be tudja bizonyítani. Csak a gépjárműkerületi hatóság jogosíthatja fel a tulajdonost, hogy addig, amíg az elvesztett rendszám-táblát a gépjárműkerületi hatóság mással nem pótolja, saját rendszám-táblával közlekedhessék, tehát sem a községi előljáróság, sem a főszolgabíró vagy más hatóság azt a körülményt, hogy a tábla elvesztett, nem igazolhatja. Főleg azok használnak ilyen hamis táblákat, akiknek hivatalos rendszám-tábláit adóhátralék vagy egyéb ok miatt bevonták.

Az igazolólap, amelynek a gépkocsinál fémtokban leolmozva a gépkocsi szerelvényének falán kell felerősítve lennie és amelyen feltüntetett rendszámnak egyezni kell az alvázba beültött rendszámmal és a rendszám-táblák számával, elég gyakran hiányzik a gépkocsi-

tával. Most is nagyot furulyázott egy rigó a posta kertjében s Jucika egyszerre magára eszmélt. Viaszáult asztalához s hogy mondjon is valamit a meleg csendben, megkérdezte:

— A postáért jött, törzsörmeister úr?

Ezt a „törzsörmeister”-t úgy mondta, mintha egyben bocsánatot kérne az előbbi félrefogásáért. De Balog csak a mosolygó arcát látta, valahogy érezte, hogy elhúzódik arcáról a zavart pirosság s azt mondta kis szünet után:

— Igen, kérem, a postáért jöttem.

És Jucika kisasszony átadta a postát.

Míg átballagott vele Balog a poros úton, teleszitta magát az illatos levegővel a egyre ott látta maga előtt a széke fejet, a kedvesen mosolygó arcot.

Jucika pedig odafutott az ablakhoz, kilesett az útra s mondogatta csendesen: érdekes, érdekes...

Azóta nagyon sokszor adta át a postát Balog törzsörmeisternek s nagyon sokszor futott az ablakhoz. Balog is egyre többször látta a széke fejet, a mosolygó arcot. De hát hiába. Köztük volt az a poros út s más utak, amik megjártak az életben. Legalább is Balog így érezte.

Minél jobban szeretett átmenni a postáért, annál hosszabbaknak érezte ezeket az utakat, amik elválasztják a leánytól, annál jobban dobogott a szíve, ha átlépte a posta küszöbét.

Ezen gondolkozik most is, a havas úton, amíg egyszer fel nem veri őt a tiszthelyettes hangja.

— Az éjjel erős havazás lesz még. — És mennek a bokáig érő hóban, a sűrűsödő délutánban.

Balog minden lépésnél azt mondogatja magában: Jucika, Jucika.

Egy vasárnap délután valahogy szembeszétek egymással az ablakokon át. Balog meghajtotta fejét, Jucika mosolyogva fogadta a köszönést és csak néztek. Akkor már ruhát cserélt a föld, elolvadt a hó és gyenge zöldek verték ki fejüket az árokparton. A levegőben valami nehéz, nedves földzag úszott és ragyogó napsugarak omlottak a falura. A szív is hevesebben ver ilyenkor. Kell neki a melegség, a tavasz. Tudja Isten, talán ezek ketten is azért állottak az ablakba.

Egyszer Jucika intett picit ujjával Balognak. S mire a férfi kiért az utcára, már ő is a kapuban állott. Mosolygott, mint rendszeren és keztenyújtott. Azt mondta:

— Mi jót csinál ilyen unalmas időben?

Balog belenézett a szemébe:

— Mit csinálhatnék, Jucika kisasszony? Nézek ki-fel az ablakon.

Hallgattak erre. Olyan furcsának tűnt, hogy most itt állanak egymás mellett, csend van körülöttük, nem érzik a hivatal jellegzetes szagát, hanem a tavaszét, ami itt ragyog a fejük felett. Melegség futott át Balog agyán. Arra gondolt hirtelen, hogy milyen kár ennek a szép napnak ilyen kis falusi hivatalban dolgozni, még vasárnap délután is. Előbb meg is akarta mondani ezt, de csak azt mondta csendesén:

— Talán most is szolgálatban?

— Bizony! — És szomorúan mosolygott. — Mindig szolgálatban. Látja, ez az én életem is, nemcsak a magáé. Tudja, amikor egészen picit lány voltam, mindig arról beszéltem, hogy ha nagy leszek, mindig szép ruhákban járok és mindig kétálok... És nézzen meg most: fekete kötény van előttem és várom a feleket, akik bélyeket akarnak venni, vagy más dolguk van a postán.







ségi időtartamuk szerint különböző. Az adóbélyeg érvényességi ideje évi, negyedévi vagy havi. Az évi a következő év január végéig, a negyedévi a negyedet követő hó (április, július, október és január) végéig, míg a havi a következő hó 5-ig érvényes. Ha a gépkocsi lejárt adóbélyeggel közlekedik, de a tulajdonos fel tudja mutatni az adóbélyeg kiváltásához szükséges „utalványt”, azt olyanak kell tekinteni, mintha adóbélyeggel közlekedne. Az utalvány színe különböző: az évi piros, a negyedévi fehér, a havi zöld színű. A közúti adóbélyegre vonatkozó rendelkezéseknek meg nem felelő gépkocsit a közlekedési előírásárhoz kell elővezetni, az a táblát leszerelt, jegyzőkönyvet vesz fel és erről igazolványt ad ki azzal az utasítással, hogy a gépkocsit a vezető az igazolványban kijelölt útvonalon köteles telephelyére vinni. Aki a kijelölt útvonalat nem tartja be, kihágást követ el. Lényegében a rendelkezés az, hogy a csendőr csak ellenőriz, elővezet, feljelent, de rendszámtáblákat nem szerel le és igazolványt nem állít ki. Tudni kell azt is, hogy az adóbélyeggel való visszaélés bélyeghamisításnak, sőt egyes esetekben bélyeg csalárd használatának minősül. Ilyen esetben természetesen a Btk. és a Szt. §-ai az irányadóak.

A rendészeti ellenőrzés körébe lehet vonni az olyan követelmények betartásának ellenőrzését is, amelyek csak egyes gépkocsikra vonatkoznak vagy tulajdonosokat csak bizonyos esetekben kötelezik.

**Helyközi teherfuvarozásra** a MÁV kapott engedélyt.

A MÁV a fuvarozást a *Magyar Teherfuvarozók Országos Központi Szövetkezete* (MATEOSz) útján bonyolítja le. A fuvarozást a szövetkezetbe tömörült teherautófuvarozók, mint a szövetkezet tagjai látják el. Az ellenőrzés szempontjából lényeges az, hogy minden teherautófuvarozó az engedélyokirathat meghatározott területen és az abban megállapított feltételek mellett fuvarozhat. A MATEOSz tagjainak igazolványuk van arról, hogy általában melyik körzetben fuvarozhatnak. Azt, hogy a fuvar jogos-e, „Kiegészítőlap” igazolja. Ez a kiegészítőlap csak akkor érvényes, ha azt a MATEOSz igazgatóságának valamelyik tagja és a MÁV igazgatóság egy tagja aláírta és mindkettő bélyegzőjével ellátta. Minden fuvarnál a MATEOSz fuvarozónak menetlevele, szállítójegye és feladóvevénye kell, hogy legyen, ezeket a csendőr felszólítására fel kell mutatnia. A MATEOSz tagoknak külön fuvarozási okiratra nincsen szükségük, mert ezt a szövetkezet által kiadott igazolvány pótolja. A MATEOSz tag csak akkor fuvarozhat, ha ilyen igazolvánnyal el van látva. Azokat az árukat, amelyeket a körzetén belül sem fuvarozhat, vagy amelyeket az ország egész területén szállíthat, a betétlap tünteti fel. A MATEOSz gépkocsikat a 22 cm átmérőjű fehér alapszínű kör alakú tárcsáról lehet felismerni. Mindazon teherfuvarozók, akik nem tagjai a szövetkezetnek, de már fuvarozási engedéllyel bírnak, iparukat az engedélyokirathat meghatározott módon tovább gyakorolhatják.

Rendészeti ellenőrzés tárgyát képezze a közhasználatú gépjárművállalatok vasárnapi és Szent István-napi munkaszünete is. Tudni kell, hogy ezeknek jogukban áll egész nap szállítani élő állatot, romlékony természetű élelmiszert, egyéb romlandó anyagokat, jeget, de egyebet csak rendszeres járatokkal, míg az árufelvételt, berakást és kirakást, továbbá az áru kiadást egész napon át végezhetik.

Motorkerékpárral gépjerejű bérkocsipart üzni tilos, az azelött kiadott iparengedélyek azonban érvényben maradnak.

A közhelyről, telephelyről fuvarozó gépjerejű jármű-

vállalat gépkocsijainak vezetői jogosultak a község területén levelet, üzenetet továbbítani, ugyanúgy, mint a hordárok, továbbá utas nélküli kézi útipoggyászt és 100 kg súlyig árut, ingót szállítani.

Állatszállító gépkocsiknak igazolványt kell kiadni és a szállítók a szállított állatokról forgalmi naplót kötelesek vezetni.

Magánhasználatban lévő tehergépkocsin személyeket csak esetenként, alkalomszerűen és csak akkor szabad szállítani, ha a tulajdonos vagy a vezető sem pénzbeli, sem természetbeni ellenszolgáltatást nem kap. Csakis a teherbírásnak megfelelő számú személyt szabad szállítani. Álló személyt szállítani tilos. A padokat rögzíteni kell és a gépkocsi oldalfalának legalább 30 cm-rel magasabbnak kell lenni, mint a padok ülése. A fel- és leszálláshoz vagy lépcsőt kell szerelni a gépkocsira, vagy hátságót. Az ellenszolgáltatás nélküli fuvarozást rendszert úgy játszik ki, hogy a gépkocsi tulajdonosnak az ú. n. készkiadásait megtérítik (benzin, olaj) és a vezetőnek napidíját megfizetik. Ilyen esetben a fuvarozás máj kihágás.

Az árut szállító tehergépkocsin álló személyt szállítani nem szabad, csak legfeljebb 3 kísérőt vagy munkást.

A vásárosok csak családtagjaikat, de csak a vásárra és vissza és csak a kocsi belsejében szállíthatják. A vásáros ezenkívül az I. fokú iparthatóság igazolványával köteles igazolni azt, hogy vásározó.

Tükörrel, amely a hátrafelé látást lehetővé teszi, fel kell szerelni minden tehergépkocsit és autobuszt. A tulajdonos nevének feltüntetése a teherkocsikon és a pótkocsin kötelező. A gépkocsi jobboldalán vagy a jobb oldalalon felerősített táblán kell a tulajdonos családi és utónevét, foglalkozását, lakóhelyét (utca, szám) feltüntetni vagy fehér táblára fekete betűkkel ráfesteni. Tehergépkocsi forgalmi engedélybe bejegyzik, hogy azzal szabad-e pótkocsit és hányat vontatni. A fékezőn kívül a pótkocsin személyeket szállítani tilos.

Reklám céljára a gépkocsikat csak akkor lehet felhasználni, ha erre az I. fokú rendőrhatalom engedélyt adott. Ezeket az eseteket ugyanúgy kell elbírálni, mint az olyan gépjárművek közlekedését, amelyek nagyobb, osztatlan tárgyat szállítanak. Ezek kötelesek a kijelölt útvonalon közlekedni. Traktort, ha azzal a közúton rendszeresen közlekednek, csakis vezetői igazolvánnyal ellátott vezető vezethet. Tömörgumi-abroncsot használni tilos.

Ideiglenes forgalmi engedélyt és próbakocsi rendszámot az automobilgyárak, a gépjárműszakmabeli iparosok és a gépkocsikereskedők kaphatnak. Ez rendszerint 6 hónapig érvényes. Az ellenőrzés során arról kell meggyőződni, hogy a próbakocsi-tábla hiteles-e, van-e az ilyen táblával felszerelt gépkocsinak ideiglenes forgalmi engedélye és ú. n. naplója, amelyet minden menetnél vezetni kell. Ellenőrizni kell, hogy az ezen okmányokban feltüntetett adatok, különösen a vezető neve és az útvonal egyeznek-e. Magánosok is kaphatnak 3 napig érvényes ideiglenes forgalmi engedélyt. Törvényes munkaszüneti napon 2 óra után (14 óra) próbakocsi-táblával ellátott gépjárművel közlekedni tilos. Figyelemmel kell lenni arra, hogy nem minősül próbamenetnek az, ha a próbakocsi-táblával ellátott gépjárművet reklámhirdetésre használják, vagy a gépkocsit ellenszolgáltatásért próbálják ki.

„Vizsgára” jelzéssel ellátva gépkocsi csak akkor közlekedhetik, ha azt a körülményt, hogy a gépkocsi tényleg vizsgára megy, hatósági értesítéssel vagy idézővel tudják igazolni.





Fény a szuronyon...

(Azhoj Imre rajza.)



A honvédség gépkocsijai további intézkedésig a régi rendszámokkal közlekedhetnek.

A nemzetközi okmányokkal és államjelző táblákkal közlekedő gépjárműveket a határszéli rendőri kirendeltségek és az útlevél láttamozásra jogosult határőrségek ellenőrzik a be- és kilépésnél. Az osztrák Touring Club 10 napig érvényes igazolványt állíthat ki Magyarországra területére szóló érvényességgel. A nemzetközi okmányokkal és államjelző táblával el nem látott gépkocsit is bebocsátják, de csak Ausztria felől és csak a határszéli rendőri kirendeltségeknél vagy útlevél láttamozásra jogosult határőrségnél. Az így beengedett magángépkocsik és motorkerékpárok a vámhivatalnál „Előjegyzési jegy”-et kapnak, amely legfeljebb 10 napig érvényes, de ez az előjegyzési jegy az igazoltatásnál sem az útlevélet, vagy egyéb személyi okmányokat, sem a vezetői igazolványt nem pótolja. Előjegyzési jegyet tehergépjárműre nem adnak ki. Az ellenőrzés szempontjából lényeges, hogy az előjegyzési jegy lejártá után a határszervek a gépkocsit csak akkor engedik ki, ha tulajdonosa, vezetője a rendőrségtől vagy a községi előjáróságtól igazolványt hoz arról, hogy az előjegyzési jegy érvényességi ideje alatt, vagyis a 10 nap elmúltával azért nem tudott eltávozni, mert ebben őt a gépkocsi javítása, áradás, hőesés vagy betegség akadályozta. A nemzetközi forgalomban közlekedő idegen országbeli gépjárművek rendészeti ellenőrzését a határszervek a belépésnél elvégzik, így ezek megfigyelését, ellenőrzését a csendőr csak a legszükségesebb esetekben foganatosítsa.

**Közlekedési balesetek** alkalmával minden esetben esetlapot kell kiállítani.

Közleményemben csak néhány példát és esetet soroltam fel, mintegy jelezni akarván, hogy igen sok mód és alkalom van arra, hogy a csendőr a rendbiztosítása érdekében bármikor ellenőrzéseket végezhesen. A cél mindig az legyen, hogy a közlekedésből mindazokat ki lehessen rekeszteni, akik azt magatartásukkal és a szabályok be nem tartásával veszélyeztetik.

## A tank.

Írta: POHÁRNOK JENŐ.

A nagybajuszú törvénybíró odakoccintotta a pohár fentkét az asztalhoz.

— Még egy spricceltet! — szól hetykén, aztán kezefejével tempósan szétörölve bajuszát, körülbűzött a szavára váró legényeken.

— Hát meséjtek? ...

— Meséjjen, István bátyánk!

— Maga úgy tud a háborúról, mint senki más! — kérlelték a legények.

— Azokról a minifékről, a tankokról meséjjen, ha ősméri őket, — szól a bíró fia.

— Tanálkozott-e olyannal?

— Hogy én? ... Hát persze, hogy találkoztam. Mégpedig személyesen!

A legények felkönyököltek az asztalra, a törvénybíró meg kortyintott egyet és mesélni kezdett.

— Hát se oroszánál, se taljánánál nem láttunk olyant. Azoknak aligha is volt. De tizenhét tavaszán elvittek minket a francia frontra az angolok ellen. Mert volt ott a világ minden fajtájából. Még szerencsény is, az anyja ne sírassa! De, hogy szómat ne feledjem, angol katonák ellen állítottak bennünket, magyarokat. Mondta is a hadnagyurunk, hogy a német sógor azért rakott ilyen

meleg helyre, hogy majd mulathasson rajta, hogyan futunk el.

— Osz! futottak-e? — sunyított közbe Dani.

— Futott ám a futófene, de nem mi!... No, hanem azért nem volt gyerekjáték az ottani létezés. Hiszen nem mondom, küldött a talján is elég csomagot, de hálstennek, a fele döglött volt mindig. Hanem bezeg az ángol! Annak a gránátja elrobbant mind. Úgy megturkálták az állásunkat mindennap, mint a malacok a kertet!

— No, de az ángol is megismerte a magyar bakát. Szíttá tüle a fogát, mert a mi puskánk, géppuskánk, han granátunk csinált közülük ölég névtelen katonát! Gyütt ránk néha, mint a veszedelem, de hiába volt minden erőlködése, nem tudott minket kivetni az állásunkból. Mert aszonta a Jászay hadnagy úrunk: Vagy fakörösz, Nagy vaskörösz!

— Ó, szegény, Isten nyugosztalja, a faköröszöt kapta. Én hálstennek a vasköröszöt. Az a feketés, ami a gomblikbul fityeg.

— Talán azt kapta a tank miatt?

— Várj csak a sorára! ... Hoci még egy spricceltet!... Mondok, nem bírt velünk az ángol. Egy szép napon kapjuk ám az avizót, hogy jó lesz vigyázni, mert a röplők tankot láttak elénk vonulni.

— No, megszeppentünk egy kicsit. A hadnagy úr hamarost összegyűjtötte az altiszteket, hogy kioktasson minket, mi meg a legénységet. Hogy aztán mind ott szorongtunk az ő dekkungjában, elővett egy kis füzetet a tanktúl való védekezésről.

— A tank tudniillik nagyfene automobilszerkezet. De egymerő páncér borítja mindenoldalvást. Még a tetejít is, a hasát is. Csak nyílások vannak a páncéron, de azokon meg kin géppuska, kin kiságyú köpködi a halált. A legénység meg úgy ül benne, mintha az anyja ölibe ülne, mer a golyó úgy pattog le a páncérrul, mint a jégeső!

— De ez még semmi se vóna, hanem a tank kerekain, úgy mint a gépszíj, heveder fut és így át tud menni árkon, bokron, minden poklon, a drótakadályon meg úgy átmegy, hogy meg se csiklandik bele. És amint megy, csak úgy szórja a golyót, srápnelt, előre is, oldalt is...

— No mondok, hadnagy úr, ha ezek a tankok ránkgyűnnek, az én feleségem se köhög többet a pipám füstjűt!...

— Nono! — szól a hadnagy úrunk —, hiszen lehet félni a tanktúl, csak megijedni nem szabad!... Mert azt mondja, itt a füzetben meg van írva, hogy hogyan lehet harc képtelenné tenni a tankot! Csak szív kell hozzá!

— Hát szív az van itt, hadnagy úr, csak tesszen olvasni, hogy mi köll még hozzá.

Olvássa is, mi meg hallgatjuk. Hogy aszongya: A gyalogos nem ijed meg a tanktól se. Mer hogy ez a lomha szörnyeteg veszedelmesebbnek látszik, mint amilyen. A tanknak is van egy makillesz — vagy mifene — sarka, ahol sebezhető. Ha közeledik a tank, a gyalogos célzott lövésekkel iparkodik a löréseken belőni, hogy a kezelő legénységet megsebezze, vagy megölje. Ha ez nem használ nekik, akkor a gyalogos lebujik s mikor föléje, az állás fölé ér a tank, kézigránátköteget helyez a tank hídjára. Ez oszt megállítja. Ekkor a többi is kézigránátokat hajígál be a löréseken s a tank legénységét fogju! ejti, vagy megöli.

— No — mondok, mikor befejezte a hadnagy úr —, ilyent egészségesen szeretnék végignézni!

Rámvillan a hadnagy úr szeme:

— Megérheti, mer ha maguk mind elbújnak is ijed-  
tükben, én megcsinálom.





Kormányzó Úr Ó Főméltósága kötelességű és eredményes szolgálataik elismerésül: 1. Bokor Mózes, 2. Kárpáti József és 8. Szabó Pál alhadnagyokat az V. osztályú magyar érdemkereszttel, 4. Baricz Károly, 5. Fenyvesi (Fendrik) Károly, 6. Pál Sámuel és 7. Pozsonyi János alhadnagyokat, valamint 8. Faragó Sándor, 9. Fülöp János I., 10. Hajdu Kálmán, 11. Szutai László tiszthelyetteseket és 12. vitéz Szabó György g. tiszthelyettesét a magyar ezüst érdeméremmel, végül 13. Ács János, 14. Bódi János tiszthelyetteseket, 15. Galicza Mihály g. tiszthelyetteset, 16. Kajcsos János, 17. Király Lázár, 18. Millei István, 19. Papp János II. tiszthelyetteseket, 20. Szakics Ferenc g. tiszthelyetteset, 21. Tályai Sándor és 22. Vermes Alajos tiszthelyetteseket a magyar bronz érdeméremmel tüntette ki.



Rápillantok a hadnagy úrra. Még a hajusza is alig serked, no meg természetére is csak olyan vékonyka. Mondok magamban, ha ő olyan bátor, hát lássa, hogy mi se vagyunk hitványabbak! Haplakozó kaptam magamat:

— Hadnagy úr, alámissan jelentem, én is ott leszek velem!

— Köszönöm. Számítok is magára! — szól és megszorítja a kezemet, de keményen!

Mikor kibújtunk a fedezékéből, éreztem, hogy most már jöhet a tank, én elibe állok a hadnagy úrral.

Nem kellett sokáig várni. Másnap hajnalba megkezdődött. Megszóltak a nehézhígyúk, rengett a föld is, az ég is, és az állásunk pár óra alatt füstös, véres, jajgatós temetővé váltott. De összeszorított fogakkal lapultunk az árkok mélyén. Nem engedünk egy tapodtat se, ha mind elveszünk is! Hirtelen hátrattette az angol az ágyútüzet. Még egy ideig zúgott ránk a sok géppuska. Hamar kis rajokba gyűjtöttük azokat, akik még éltek. Vártuk a rohamot.

Szerencsére elfújta a szél a gázt és leránthattuk a fene gázmaszkát. De már gyűtt is a sok angol!

Rá a géppuskákat! Le is feküdt az első hullám hamarost. A másodikat a drótkadályoknál kaszálta le a tüzelés. Azt hittük, vége van, de hamarosan indult a harmadik támadás. De nini, a mi századunk előtt nem kelt fel gyalogság.

— Gyorsan emberek, oldalozni jobbra-balra! — ordított a hadnagy úr.

De alig húzódnak szét, rémülten kiáltanak többen is:

— Hadnagy úr! Jön a tank!

És valóban! Éppen miellenünk közeledik egy rémisztő szörnyeteg. Keresik a mi gránátjaink, de hiába. Tüzet okádva, csak esőtét felénk a behemót masina.

— Emberek, gyorsan! Célzott lövéseket a tankra! — ordít rekedten a hadnagy úrunk!

Lőttünk is mi, mint az eszelőek, de úgy kaszált közénk a tank, hogy csak úgy hullott a sok legénység. Egyszer csak kiugrik egy és elkezd szaladni hátra. Ráordítok, hiába! Megszállta az embereket a rémület és ki amerre látott, menekült a szörnyeteg elől!

Én csak lövök. Egyszer csak mellém vágódik a hadnagy úr.

— Megpróbáljuk? — lihegi forró lehellettel a fülemben.

— Meg! — ordítom vissza.

Azzal leránt az árok mélyére.

— Kézigránátot! Sokat! Összekötni hamar!

Pillanat alatt kéz van három köteget.

— Lőni! Célolni a lövésbe! — kiált a fegyvert ragad a hadnagy úr.

Feltérdel, céloz. Hirtelen szétesapja a karjait: Jajj! — és lebukik az árokba. Rápillantok, az arca vérzik, nyulok, hogy segítsem, de csak a kézigránátra int.

Husalog, markolom a köteget. Hej, a keservit!

Hirtelen omlik a föld, fölöttem rettenetes dörrögés. Eláll a szívem verése, mert a szörnyűes gépezet fölöttem zökken az árok fölé.

De már ugrom is. Bekyújtom és a hasa alá vágom a kézigránátköteget.

Azzal fejjel bevágódom egy fedezékbe.

Egy pillanat és rettenetes dörrenés, füst, por! Zúg a fülem, de felneszelek! Nincs zaj! Megrekedt a tank!

Hirtelen megvadultam és erős lettem, mint a hika! Felkapok egy fegyvert és ki! Ki az árokból, neki a tanknak!

Még arra emlékszem, hogy valami csattanást halltam és valami forró füst csapott a képembe...

Egyezzer csak arra éhredelek, hogy fázom. Nézem, ni

csak, hanyatt fekszem valami fal mellett. Mellettem meg a hadnagy úr és azon túl is hanyattfekve sok baka. Felülök. Esik az eső, Br, de átfáztam. Oszt mért fekszem én itt? Szólni akarok a hadnagy úrhoz, odafordulok. Látom, nyitva a szeme és az arcára kopog az eső.

— Jézusom! Hiszen mi meghaltunk! — kiáltok ledetemben!

De akkor odalép a Varga, aki szanitéc volt:

— Né, hát kend csak cethalolt volt! Szerencséje, hogy fökelt, mer' eltemettük vóna!

Mikor aztán a kórházban valami nagyszakállú német vezérherceg a blujzomra tűzte a vasköröszőt, akkor tudtam meg, hogy azér kaptam, mert igen megcsúfultam a tankot, amire a mieink nekilekeseztek és visszanyomták az angol frontot vagy egy kilométerrel, az pedig nasszó!

Bocó András reósóhajtott:

— Hát egy tankkal csak el lehet hánni. De aszongyák, ma a cseláknak is annyi van belüle, mint a fűszál. Mi lesz velünk, ha egyszer mind reánkjön?

— Hát igaz, sok gépje van a eschnek, rácnak, olájnak. De azt hiszitek-e, nekünk nem lesz? Attul ne féljetek ti semmit. Nem ez a félnivaló, hanem hogy lesz-e közöttetek elég ember a talpán? Gépet pénzér csak csinálnak eleget, de az embert nem pénzér mérik hozzá. Mer a gépben se ördögök ülnek, hanem emberek. Kibe milyes. A magyarban magyar, de a cselákban cselák. Ugy vélem hát, mégis csak jobb lesz nekik békeességben lenni. Mer, majd még nekünk segít az angol.

Csend lett. A tankot látta mind, de egyik se félt tőle. És arra gondolt mindenik, hogy igazán új világ jön-e, amelyik nemesak azoknak ad igazságot, akiknek tankjuk volt, hanem azoknak is, akik nem félték alájafeküdni...

## Csendőrerények.

Írta: CSBPI BÉLA százados.

A hivatás ismerete.

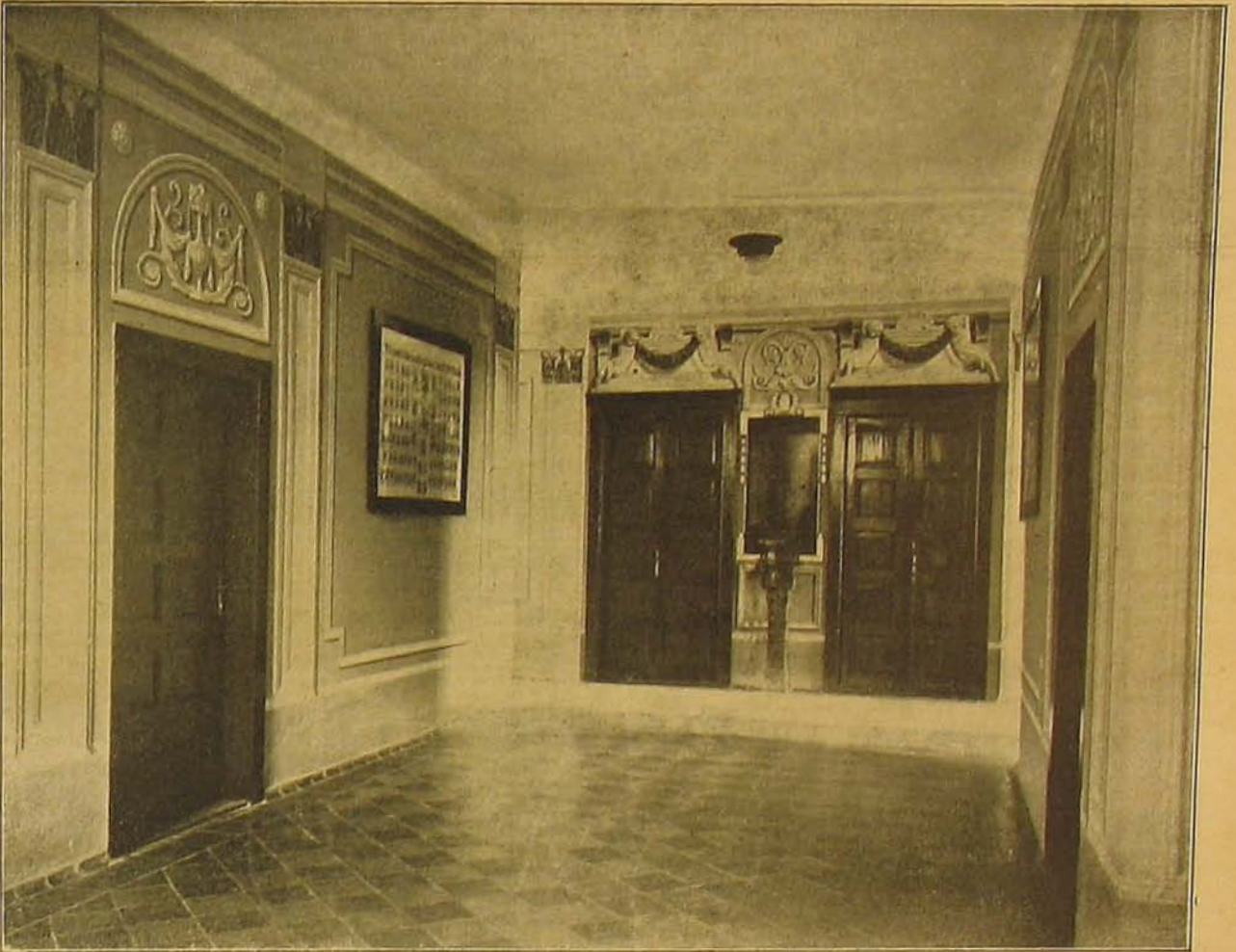
A csendőr hivatása a csendőrségi testület hivatásának egészéből ered és meghatározott feladatok teljesítéséből áll. Szükséges tehát, hogy a csendőr az egész csendőrségi hivatását ismerje, tudja. Ez a hivatás a Szut. 1. pontjában van tömör mondatokban meghatározva a egyszer rendeltetés, másszor feladat szóval kifejezve.

A hivatás szó magában véve is minden gondolatcsoporttól különválasztva azt jelenti, hogy valakit valaminek elvégzésére, végrehajtására, megcsinálására hívtak és az illető ennek a valaminek az elvégzésére vagy végzésére kötelezte magát.

Az állam nagy gépezetében nagyon sok elvégezni, végrehajtani, megcsinálni való van s ezek minden ágazatára külön-külön embert, csoportokat; testületeket hívtak meg. A sok ágazat közül néhányat említve, ilyenek: a honvédelem, közoktatás, földművelés, kereskedelem, igazságadás és — keresés — a külfölddel való kapcsolat fenntartása s — legutóljára említem — a belső ügyek. Ezek az ágazatok természetesen ismét több csoportra oszlanak, így a belső ügyek is. A belső ügyek, amelyeknek a vezetője, irányítója a belügyminiszter, szintén több feladatsoporra oszlanak. Ilyen egyik feladatsoport a közbiztonsági. Ennek a feladatnak elvégzésére a hadseregtől hívtak egy testületet, amely a csendőrség nevet kapta. Ugyancsak erre a célra hívtak életre egy másik, polgári testületet, a rendőrséget.

A csendőrség és rendőrség között oszlik meg tehát





A szombathelyi örsparancsnokképző iskolából: Folyosórészlet vértanúink emléktáblájával.

a közbiztonsági szolgálat. A kettő között lényegében csak az a különbség, hogy a csendőrség katonai alapokon szervezett testület, a rendőrség pedig nem. S azonkívül: a csendőrség a főváros és a más városokon kívül teljesíti szolgálatát, a rendőrség pedig az előbb felsoroltakban.

Mire van hát hivatva a csendőrség? ... A közbiztonsági szolgálat ellátására. Hivatása tehát: a közbiztonságot szolgálni. Ugyanerre hivatott ebből kifolyólag a maga munkakörén belül minden csendőr is, legyen próbacsendőr, vagy a legmagasabb rendfokozatú csendőr.

A hivatás akkor válik a szó igazi értelmében hivatásná, ha a csendőr annak elvégzésére kötelezte is magát. Mialatt, miképpen kötelezte magát a csendőr hivatásának elvégzésére? Esküje által. Ez a legerősebb elkötelezés teszi tehát minden csendőr hivatásává a közbiztonságot szolgálni.

Ahhoz, hogy a csendőr ebbéli hivatását betöltsse, első sorban is szükséges megismernie, hogy a hivatása miből áll. Csupán az a szó, hogy: közbiztonság, vagy csupán az a kitétel: hogy „a közbiztonságot szolgálni”, nagyon tág meghatározás, ebből még nem tudjuk meg, hogy mi minden tartozik a közbiztonsághoz és hogy azt miképpen kell végrehajtani. A Szót. 1. pontjának 2. bekezdésében a közbiztonsági szolgálat már részletezve van. Ez a pont megjelöli azokat a cselekvéseket, amelyek a csendőrség — a az előbb mondottak alapján az egyes csendőr — teendői. Ha kikeressük a szöveg közül azokat a szavakat, amelyek

ezt fejezik ki, akkor a következőket írhatjuk le: a csendőrség

1. megóv,
2. fenntart,
3. megakadályoz,
4. kinyomoz,
5. átad, illetve feljelent és
6. támogat.

Ezeket kell cselekednie a közbiztonság érdekében. Ha a szavakon végigsiklik a tekintetünk, máris megállapíthatjuk, hogy valamennyi szó cselekedetet jelent. A jónak védelmezését, a rossznak üldözését jelentik. Ilyen hivatásra rendelve, mindgyükünkben felemelő, büszke érzés kél, mert nem mindenkinek adatott meg, hogy ilyen nemes, szép, hálás hivatást ölthessen be. Megkülönböztetett embereknek kell tartanunk magunkat, akik nem a magunk meggazdagodása és jóléte érdekében dolgozunk a szolgálatunk egy egész életen át, hanem mindig csak a mások, a köz, az ország és nemzet javait védelmezzük és az ellenségeit üldözzük. Hivatásunk a legönzetlenebb munkálkodást jelenti. Sohasem magunknak, magunkért, hanem az egyesek és a közönség háborítatlanságáért. Védelmezzük, megóvjuk a legkisebb gyermektől, a legszegényebb, leggyengébb embertől kezdve mindenkinek a személyét, testi-épségét, becsületét, szabadságát és becsületes munkája gyümölcsét: a vagyonát. Rékét tartunk fenn az egyesek és a társadalmak között, az ember! gyarlóságok folytán



krobbanó ellentétek levezetésével. Rendet tartunk az ezer cél felé szaladó emberek között, hogy egymásba ne ütközzenek s biztosítjuk az élet kavargó forgatagában az utat, amelyen szabad járni. Gátat vetünk a rendetlenségeknek s törvényes mederbe szorítjuk vissza a zabolátlanságot.

A törvények és rendeletek legmunkásabb örei vagyunk s biztosítjuk a törvény feltételek érvényesülését. Nem engedjük, hogy azok álhágásából veszélyek, károk származzanak. A lakosság vigyázói vagyunk s éber szemmel, jó felfogó képességgel hamarabb meglátjuk, jobban megítéljük, hogy miből származik kár vagy veszély és ott vagyunk mindig, hogy megakadályozzuk. Megakadályozzuk az élet és vagyon pusztulását és megrövidülését is; — tudjuk, kinek mi a kötelessége és azon vagyunk, hogy teljesítsük, nehogy veszély vagy kár származzon a tudatlanságból, feledékenységből, hozzánemértésből, babonákból, virtuskodásból.

Ha pedig minden vigyázásunk ellenére is megtörténik, hogy bűnös merényleteket vagy könnyelműséget követtek el élet és vagyon ellen, — vagy ha bármely módon kárt okoztak és veszélyt idéztek elő, akkor hivatásunknak sok munkával jár, nehéz gyakorlásával a bűnösöket kézrekerítjük és átadjuk az igazságot szolgáló szerveknek.

Hivatásunk ilyen betöltéséhez olyan jogokat kapunk, amelyekkel a csendőr vagy az egész csendőrség feltétlenül meg tud felelni hivatottságának. Megvan tehát az eszköz és mód: hivatásunkat jól betölthetjük.

De a hivatás ismerete nem elég. Ismernünk kell a kötelességeinket is, hogy a hivatásunkat betölthessük. Megfordítva a mondatot egyszerűbben, világosabban úgy mondhatjuk, hogy a hivatás betöltése kötelességeket ír elő, amely kötelességek pontos és alapos ismerete nélkül semmit sem ér a jószándék, a buzgóság, sőt céltalan az önfeláldozás is. A hivatásból fakad a kötelesség. De amíg a hivatásunkat egy mondatban is szabatosan kifejezhetjük, addig az ebből folyó kötelességünk a cselekedeteknek és viselkedéseknek hosszú sorát határozza meg, írja elő.

Jól hasonlíthatjuk ezt a meghatározást a fához, amelynek törzse a hivatás, — tápláló gyökerei a kötelességek, és lombja, koronája, gyümölcse a közbiztonság. Ezt a képet, ezt a hasonlatot minden csendőrré átvihetjük és azt mondhatjuk, hogy a csendőrségi testület, ez a hatalmas erő csak akkor élteti az országot, ha a kebelébe tartozó minden csendőr, mint a fa törzse, egészséges: hivatását jól ismerő és jól megértő, — ha gyökerei jó talajból: a kötelességek ismeretéből és teljesítéséből táplálkozva erősek: — ha egyenként is dús koronájuk bő gyümölcsűek. Így aztán minden csendőr önmagában is közbiztonságot jelent.

Mindnyájan megértjük azt, hogy nem élhet a fa gyökerek nélkül s így azt is megértjük, hogy nincs közbiztonság a kötelességek teljesítése nélkül. Kötelességeinket pedig csak úgy teljesíthetjük, ha ismerjük azokat. A megismerés útja a tanulás és a tapasztalás, következésképpen tehát, hogy sokat kell tapasztalnunk és sokat kell tanulnunk. Meg kell elsősorban is tanulnunk, hogy mik a kötelességeink, azokat hogyan kell végrehajtanunk. Csupán a közbiztonság irányában való kötelességeinket azok a szolgálati feladatok elvégzése határozza meg, amelyek össze vannak gyűjtve a Szut. 64. pontjában és amelyeknek elvégzésére a Szut. VI—XII. fejezetei adnak részletes szabályokat.

A kötelmek ismerete tehát a Szut. alapos ismeretét feltételezi. Nem üres időtöltés tehát és nem csupán egy-

szerű foglalkoztatás a sok tanítás és tanulás, amit minden csendőrtől minden előljáró megkövetel, — hanem megértése, felfogása annak az igazságnak, annak a parancsoló szükségnek, hogy a kötelességeinket előbb meg kell ismermünk, hogy azután teljesíthessük.

A Szut. 565. p. 3. bekezdése ezt parancsolólag elő is írja, pl. a járőrvezetők kötelmeinél, amikor azt mondja: „... a jelen utasításnak a külső közbiztonsági szolgálat ellátására vonatkozó rendelkezéseit tökéletesen ismerje...”

De akárhogy gondolkozzék is valamelyik csendőr erről a sok tanulnivalóról, ha a helytelen léleknelküi tanulást únja is már, — ha akármennyire nehezebbre esik az, vagy ha azért hanyagolja el, mert nincs, aki ellenőrizze, — mindezek mellett van-e olyan csendőr, aki a hivatása által megkövetelt szolgálati teendőit és eljárásokat el tudja végezni, ha nem is tudja, mi a dolga és hogy ezt a dolgát hogyan kell elvégezni? — Nincs és nem is lehet!...

Aki csizmát akar csinálni, annak meg kell tanulnia a csizmadiamesterség minden csinját-binját; aki az emberek ügyes-bajos dolgaiban segíteni akar a hozzáférőkön, annak a segítség útjait és módjait kell megtanulnia, különben nem segít, hanem ront.

Igy a csendőr is. Nem elég csak a ruhát viselni és mutogatni magunkat, mert attól még nem lesz közbiztonság. Ismerni kell, meg kell tanulni tehát sok szabályt, eljárást, kötelességet, okot, módot s ezekben mindenben nagy gyakorlatra kell szert tenni. Hogyan tudna például valaki elővezetni, igazoltatni, bilincselni, kikérdezni, személyt motozni, házkutatást tartani, ha ezek mindegyikének szabályait és módjait külön-külön alaposan meg nem tanulja és be nem gyakorolja? A közbiztonsági szolgálat legkisebb, legcsekélyebb teendőit sem tudja ellátni az a csendőr, aki nem tanulta meg, hogyan kell azt elvégezni.

Nem is kell sokat beszélni erről: aki valamihez nem ért, azt meg sem tudja csinálni. És ebből az igazságból a csendőri kötelességek jó vagy rossz teljesítésére sok tapasztalatot szerezhet már mindenki, aki kereste a hibának, helytelenségnek vagy az eredménytelenségnek az okait. Ilyen esetekben legtöbbször bebizonyosodik, hogy a csendőr nem tudta, mit csináljon, hogyan csináljon. És mert cselekednie kellett, a ritka „ráhibázásoktól” eltekintve, mindig rosszul cselekedett.

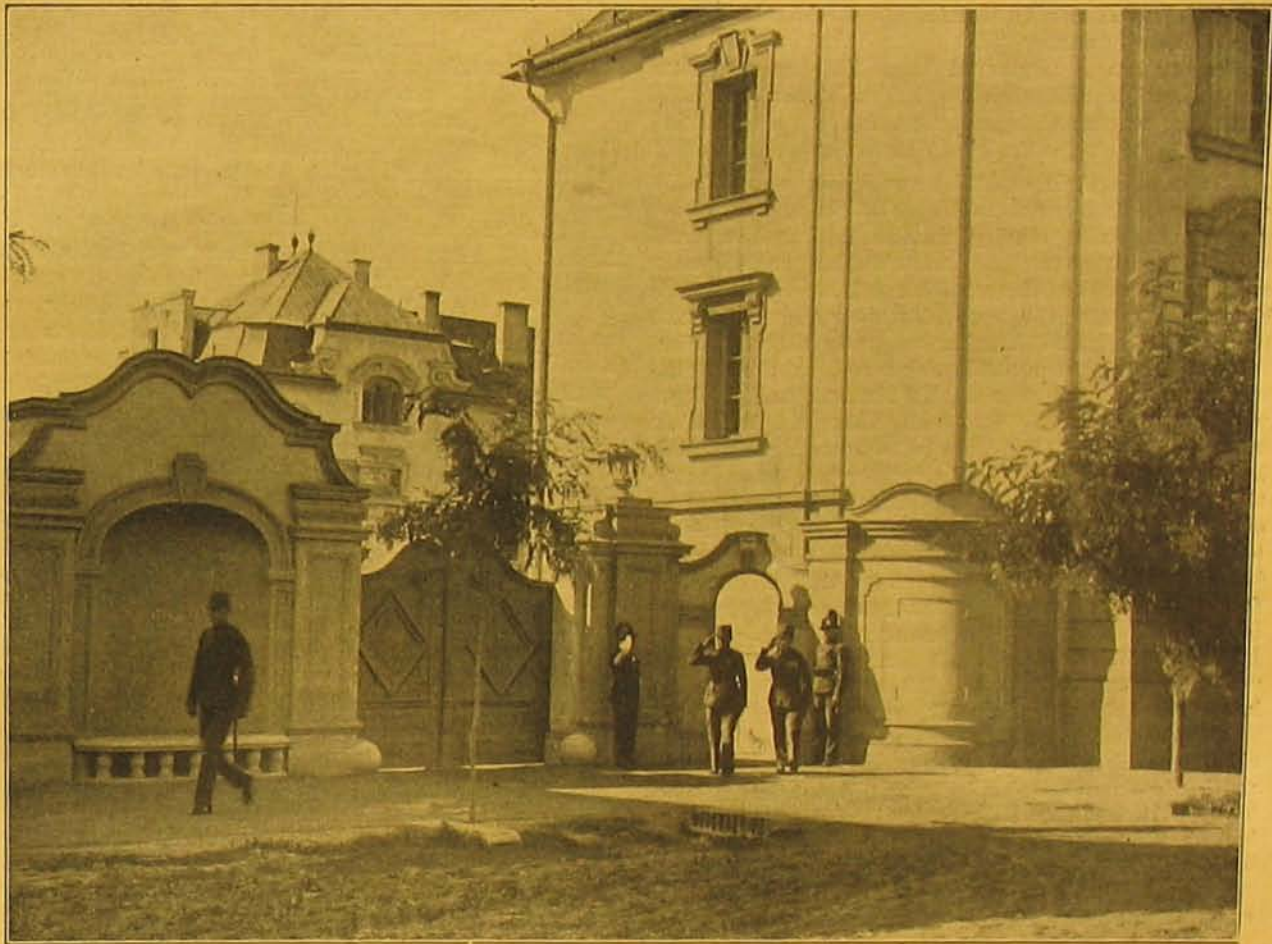
A kötelességek ismerete nélkül a csendőr örökös nyugtalanságban él, folyton bujkálnia kell a cselekvések elől és szomorúan tapasztaljuk, hogy vannak ilyenek.

Amikor pedig a körülmények rákényszerítették az ilyen csendőrt mégis a cselekvésre és „csinált valamit”, milyen szomorú látvány volt az igekezetete, hogy a szabályzathoz vagy utasításhoz hozzájusson. Ideges kapkodással keresett benne egy pontot vagy paragrafust, amelyik megmenthetné őt. A legtöbbször nem sikerül. Mi marad ezután hátra más, mint a megtörtént tényeket úgy csűrni-csavarni, hogy valamelyik szabályzat vagy utasítás igazolhassa őt.

Levonva a végső következtetést: a kötelmek ismerete nélkül nem szolgálhatunk egyenként, de nincs közbiztonság az összesség részéről sem.

*Tanulmányozni fogjuk a magyar kérdést és meggyőződésünk az önök igazságjáról, mint az önök misszionáriusai leszünk önök segítségére!*





A mukói csendőrségtől: Vnsárnap délután.

## Az igazoltatás kérdéséhez.

Írta: SZAKONYI JÓZSEF tiszthelyettes (Csömör).

Lapunk már nagyon sok érdekes és tanulságos cikket, megtörtént esetet, eredményt és eredménytelenséget közölt az alapos, lelkiismeretes igazoltatás fontosságának bizonyítására. Gyakorlati szolgálatomban szinte naponta meg kell győződnöm e kérdés közbiztonsági horderejéről, ezért látom jónak én is az ilyen tárgyú cikkek számának gyarapítását.

Amikor igazoltatásról beszélünk, kétféle eljárást érthetünk alatta. Az egyik az, amikor szolgálat közben valakit a nyomozókulcs alapján ellenőrzünk, a másik pedig, amikor az illető személyazonosságának és viselt dolgainak megállapítására szélesebbkörű és alaposabb eljárást teszünk folyamatba.

Az első igazoltatási mód alkalmával vajmi kevés helyen történik meg, hogy a kulcs alapján igazoltatott egyént a járőrök az őrsre elővezetik, részben azért, mert az őrs messze van az igazoltatás helyétől, részben pedig, mert a járőrök elegendőnek tartják, ha az igazoltatás helyén az igazoltatott egyént nem találják meg a nyomozókulcsban. Az igazoltatott persze mindig tagadja, hogy bent van a „körözőkönyvben”, ahogy a nyomozókulcsot nevezik, ezt a járőrök egy része elfogadhatónak tartja s ahelyett, hogy a dolognak alaposan utána járna, az illetőt tovább engedi, az pedig nevet a markába. A másik járőrt azután már azzal

fogadja, hogy urak, kár a fáradságért, már a másik járőr is keresett a körözőkönyvben, de nem vagyok ám bent, a járőr ezt is elfogadja, és az illetőt megint tovább engedi. Így azután csak róják tovább az országutat, újabb és újabb bűncselekményeket követnek el, a kiderítetlen esetek szaporodnak, a nyomozókulcs pedig vastagodik. Azért találunk a nyomozókulcsban tízéves körözéseket is. Vajjon hány bűncselekményt követett már el az a bűnöző az első körözése óta hamis, vagy álnév alatt? Hány egy és ugyanazon egyén szerepelhet a kulcsban különféle nevek alatt és bűncselekmények miatt és hányszor igazoltathattuk már, amikor nekünk megint hamis nevet mondott be, talán hamis igazolvánnyal igazolta is azt és mi tovább engedték.

Így történt ez nálunk is, mikor az őrs mult év augusztus 10-én a működését megkezdte, de csak addig, amíg ezekre a hiányosságokra reá nem jöttem és alárendeltjeimnek meg nem magyaráztam a helyes igazoltatás módját a következőképpen:

A járőr igazoltat egy egyént, akit személyesen nem ismer. Magaviseletével a járőr gyanuját felkeltette, azért a jv. az igazoltatását határozza el.

Az illető Nyiri Sándornak mondja és igazolja magát. Okmányjaiból (gazdasági cselédkönyvből) tényleg az tűnik ki, hogy Nyiri Sándor, ki 1899-ben Szarvason született. A járőr Nyirit meg is találja a nyomozókulcsban, de ott az van, hogy Nyiri 1923-ban 24 éves



volt. foglalkozása pedig molnár. A kikérdezésnél tagadja, hogy molnár volna, gazdasági cselédkönyve van és emellett is megmarad, hogy 1899-ben született, soha semmiféle bírságeleményt nem követett el. Előmutat egy munkaadói igazolványt is, melyben munkaadója igazolja, hogy nála 2 évig hűségesen dolgozott stb.

Ha most a járőr ezekkel megelégszik s az illetőt tovább engedi, kiengedhet a kezéből egy körözött egyént, aki pedig lényeg azonos a kuleshan levő egyénnel, csak persze ott molnárnak van beírva és csak azért lett később, mondjuk a bírságelemény elkövetése után gazdasági cseléd, mert mint molnár nem tudott elhelyezkedni. Evezmények pedig soha sem lehet teljes hitelességgel senkitől elfogadni, ha csak okmányokkal nem igazolja, mert ha biztosan tudjuk, hogy valaki 1923. évben 23 éves volt, akkor azt is tudjuk, hogy az illető 1900-ban született. Igen, de semmiféle hatóság nem ír hozzávetőlegesen éveket, ha a születési évet ismeri. Az a körülmény tehát, hogy a nyomozókulesha életkorként 23 év van írva, azt jelenti, hogy az illető körülbelül 23 éves, tehát lehet egy-két évvel fiatalabb vagy idősebb is. Így az itt példaként felhozott esetben sem akadunk fenn azon, hogy az igazolatott egyén 1899-ben és nem 1900-ban született. Hogy azonban minden kétségünket eloszlassuk, elővezetjük az őrsre, alkalmazva a Szut. 300. p. utolsó bekezdését, ahol azután kitűnik, hogy tényleg ő a körözött egyén, mert a Bkl.-ben lévő adatok, a szűlő neve stb. alapján, valamint az esetleg megnevezett más bizonyító adatok előbetűzése után az illető beisméri körözött voltát. Ilyen és ehhez hasonló eseteknél nem szabad a járőrnek a gyanujából engedni, az illetőt elő kell vezetni az őrsre, az eredmény nem marad el. Ilyen módon az őrsöm járőrei 4 hónap alatt 12 körözött egyént fogtak el.

A 12 körözött egyén között volt két kémgyanus is és egy olyan, aki már hat éve járja körözése óta az országot. Mikor hosszas keresés, kikérdezés, telefonálás stb. után megtudtuk, hogy körözve van, azt a kijelentést tette, hogy pedig de sok járőr megnézte már a köröző-könyvben és mindig tovább engedték.

Ezt az igazolatást leírom részletesebben, okulás céljából. A nyomozókuleshan két hasonló nevű egyén szerepelt, mind a kettő egy évben született. Az egyik villanyszerelő és katonaszökevény, a másik magánhivatalnok és alkasszárás miatt volt körözve. Az illető, akit a járőr igazolatott, mind a kettővel való azonosságát tagadta. Személyazonosságát nevére kiállított élethbiztosítási üzletkötési megbízásvével és bejelentéssel igazolta. Itt már gondolkozott a járőr, hogy esetleg tényleg nem azonos a körözött egyénnel. Az ismételt kikérdezés sem használt. Végre is a járőr az illető teljes nevét az őrsre jelentette. Az őrs a Bkl.-ből megállapította, hogy alighanem a villanyszerelővel azonos, csak az anyja neve nem egyezett a bejelentéslapon szerepelt anyja nevével, de most már a járőr nem tárgyalt. A járőrvezető telefonon utasítottam, hogy ha az illető a körözött egyénnel való azonosságát továbbra is tagadja, vegyen róla ujjnyomatot, azért a helyszínrre külön küldőnét küldök, ki azt azonosítás végett beviszi az Országos Büntügyi Nyilvántartó Hivatalba.

Mikor a járőr ezt a szándékát közölte az illetővel, az beismerte, hogy ő a villanyszerelő és a katonaszökevény. Ezt azért nem tudták eddig reáblzonylani, mert mostohaanyja van és mindenütt annak a nevét hasz-

nyálta; így van a bejelentéslapján is, azért nem egyezett az a Bkl.-jában leírt anyja nevével, mert ott az édesanyja nevében van körözve. Az illető kilene éves volt lévélve, érdemes volt tehát neki bujkálni.

Ha az igazolatott egyén gyanús és ha valami eltérés van a nyomozókuleshan feltüntetett és az illető által igazolt személyi adatok között, akkor a következő eljárást tartom célrányosnak:

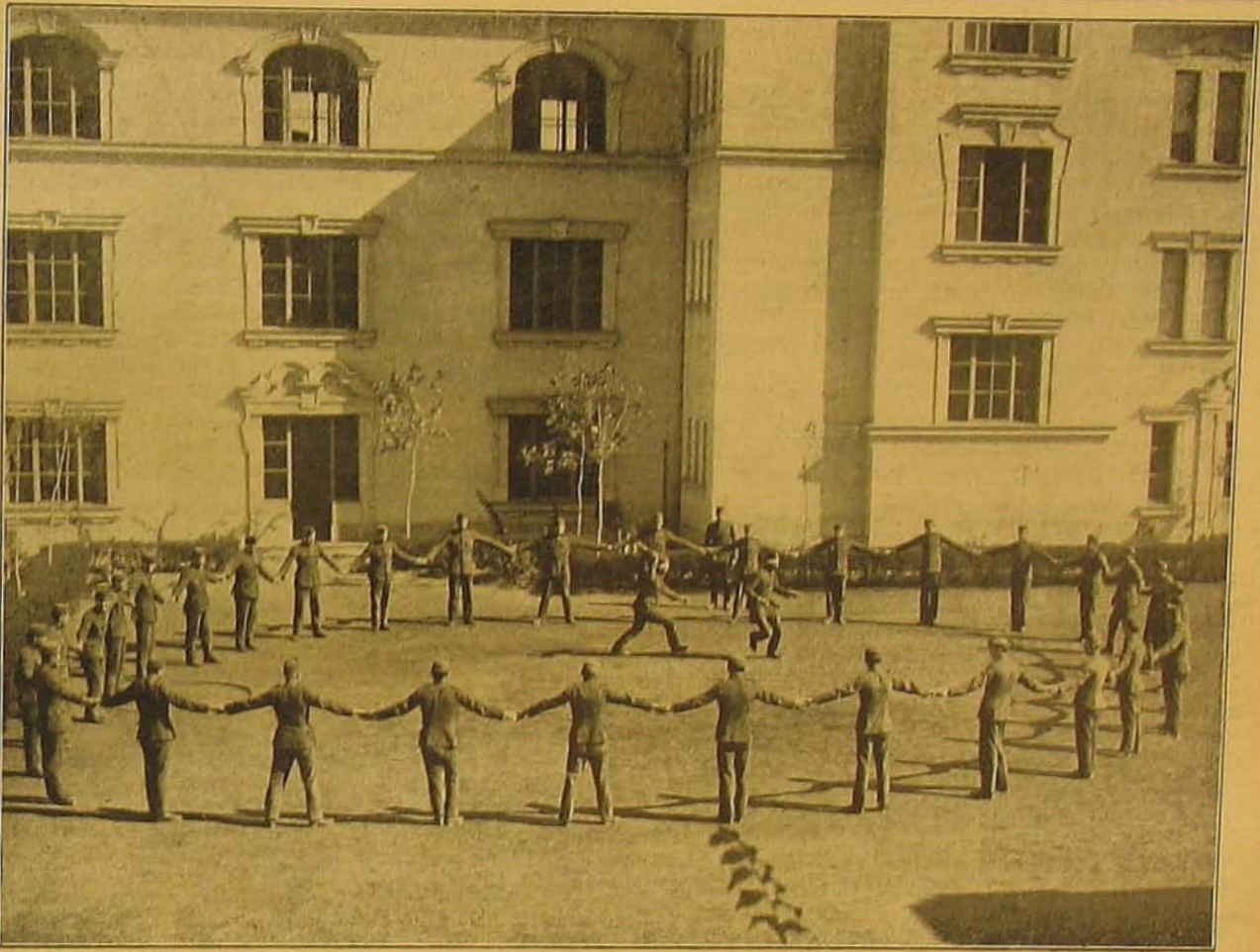
Eltérések az életkor, keresztnév, születési év és foglalkozás adatainál lehetnek. Ezek az eltérések rendszerint úgy keletkeznek, hogy az iratokat, úrlapokat sok helyen gyakorlatlan közvégi közegek töltik ki és azt írják be, amit az illető mond s nem győződnek meg az adatok valódiságáról. Mindennemű ilyen eltérés vagy annak gyanúja esetén vezetünk elő az illetőt az őrsre. Ott vagy a Nyomozati Írlesztőben, vagy a Büntügyi Körözések Lapjában, vagy az államrendészeti könyvecskében esetleg találunk rá bővebb adatokat, ha nem, akkor keressük meg az illetékes őrsöt, vagy rendőrhatalóságot, ahova valónak mondja magát az illető, azok majd bővebb tájékoztatást adnak, mert minden őrs és minden rendőrkapitányság nyilvántartja a körletébe, vagy hatósága területére tartozó körözött egyéneket. Ha itt is valami eltérés volna, az illető által behemondott és az illetékes őrsötől vagy rendőrkapitányságtól kapott személyadatok között, ezt már könnyen tisztázni lehet az illetővel.

Ha az igazolatott egyén hamis adatot mond be, ezt úgy leleplezhetjük le a helyszínen, ha az illetőt ismételtén kikérdezzük, különösen szülcire, családi körülményére, rokonságára stb. és a válasza azonnal feljegyezzük. Ha hamis névvel akarja fedni magát, nem tudja egyformán ismételtén előadni a családi köztelékelt (szülők, nagyszülők, testvérek, gyermekek stb.), akármilyen rafinált is, mégis zavarba jön, elszólja magát, vagy másként elárulja, hogy nem mond igazat. Akkor már a járőr, ha jól megfigyeli, következtetni tud, hogy az illető nem mondott igazat, most csak azt kell megkeresnie, amivel az félre akarja vezetni. Szükséges azonban, hogy a kérdés és a megfigyelés ne csak felületesen legyen, hanem olyan, amelyből az illetőnek a lelkében is olvasni lehet. Ajánlatos az illetővel az előadásait aláírni; ilyenkor előfordul, hogy elfelejtkezik magáról és a valódi nevét írja le.

Leleplezhetjük az illetőt a helyszínen még akkor is, ha valamilyen ismertető jelet találunk rajta. Ez esetben a nyomozókuleshan az igazolatott egyénnel talál ismertető jelnél levő nevet keressük meg s akkor rá jöhetünk arra, hogy az illető más, mint akinek eddig mondta magát. Ha gyanunk van arra, hogy az illető hamis nevet mondott be, ajánlatos rajta ismertető jelet, különösen nehezen felfedezhető ismertető jelet keresni, mert sok esetben azok alapján is meg lehet állapítani, hogy az illető tulajdonképpen ki az.

Nagyon jó szolgálatot tesz az ujjnyomtatlap is. Ha az Országos Büntügyi Nyilvántartó Hivatalban az igazolatott egyénnek már van ujjnyomata, feltétlen meg tudjuk, hogy kiesoda. Így, hogy erre a Budapesttől távollevő őrsökön levő bűntársaim azt mondják, hogy a büntügyi nyilvántartó hivatalból egy hét múlva kapnak választ, addig az illetővel mit csináljanak az őrsön, mikor a Szut. elrendeli, hogy az elfogott vagy őrléthez vett egyént 24 óra alatt át kell adni az illetékes hatóságnak, vagy bíróságnak. Ott van azonban az is, ha ezen időn belül való átadást elháríthatatlan akadályok gátolják... stb., tehát az utasítás megadja a le-





A málói csendőrségtől: Játék az udvaron.

hetőséget arra, hogy ilyen esethen az esetleges kése-  
delmet megindokoljuk. Igaz, hogy ez csak azon egyé-  
nekre vonatkozik, akikkel saját kezdeményezésből, nem  
pedig körözés vagy elfogatásparancs alapján fogunk el,  
mégis különös teherünk a kettő között, mert a  
Szt. 315. pont 3. bekezdése azt teszi kötelességünk-  
ké, hogy elővezetéseknel és elfogásoknál is a személy-  
azonosság megállapítására különös gondot kell fordí-  
tanunk. Nem tehetjük ki tehát magunkat annak, hogy  
csak azért, hogy hamar végezzünk az illetővel, jogtala-  
nul fogvatartjuk és átadjuk a hatóságnak, vagy pedig  
hünyösen szabadonhagyjuk.

Az különben nem fordul elő, hogy az Országos  
Bűnügyi Nyilvántartó Hivatal egy hét múlva válaszol-  
jon. Minden hozzájuk intézett kérdést azonnal elinté-  
znek, csak arra kell az őrsnek ügyelnie, hogy az uff-  
nyomat tökéletes legyen, mert ha az nem jó, akkor a  
bűnügyi nyilvántartó nem tud vele mit csinálni. Ak-  
kor tényleg eltelik egy hét, mire választ kap az őrs,  
de ennek nem más az oka, mint az őrs tagjai, kik nem  
tudnak jó uffnyomatot felvenni. Aztán az őrsnek nem  
kell a rendes póstanapot bevárnia és a rendes posta  
útján küldeni az ilyen levelet, mert meg van engedve,  
hogy azt az első Budapest felé menő vonatra akár éj-  
jel is feladhassa. Az ilyen tudakozódást nem a bűn-  
ügyi nyilvántartó elméire, hanem a csendőrszerezőtö-  
ltszít úr elméire kell küldeni: így akármelyik őrs meg-  
kapja a választ 24 órán belül.

Hogy mennyire fontos az őrsön való igazoltatás,  
bizonyítja, hogy az én őrsömön a tizenkét elfogott kö-  
rözött egyén közül öt-re csak az őrsön lehetett reábi-  
zonyítani, hogy körözve van. Négy esetben az illető be-  
lemerte a járőrnek, hogy a körözött egyénnel azonos;  
az egyik kijelentette, hogy ő a büntetését már letöl-  
tötte, tehát nem lehet újra elfogni, de mivel ezen elő-  
adást a járőr elírt semmivel sem tudta igazolni, a  
járőr az őrsre elővezette, ahol kiderült, hogy a bünte-  
tést nem töltötte ki, tehát a körözés fennáll. Később  
bejarmerte, hogy csak azért védekezett azzal, hogy a  
büntetését letöltötte, hogy azt a járőr elfogadja, mint  
az már több járőrrel előfordult.

A másik azt adta elő, hogy a büntetésének letöl-  
tését igazoló elbocsátólevelet ellopták tőle a vándor-  
lása közben, a másik pedig, hogy ilyen nem is kapott,  
mert ilyen nincs. Ő már kétszer volt büntetve, de soha-  
sem kapott elbocsátólevelet. Természetes, hogy ez sem  
volt igaz.

Egy harmadik előbb megmondotta a valódi nevét,  
mikor aztán a járőr látta, hogy körözve van s kijelen-  
tette az elfogását, rettenetesen felháborodott és a jár-  
őr fellépését kikérte magának, feljelentéssel fenyege-  
lőzött, szabályszerű útlevelet igazolta magát, de mi-  
kor az őrsre lett kísérve és itt a bővebb és teljes sze-  
mélyadatát, valamint a cselekményt, amely miatt kö-  
rözve volt, a Bkl.-ból előbe tártuk, bejarmerte, hogy a  
körözött egyénnel azonos. Utlevelét rendes úton kapta



meg, annak kérése alkalmával kilétét nem ellenőrizték, pedig azért kérte az útlevelet, hogy a büntetése elől elmeneküljön. Háromrendbeli sikkasztás miatt három évre volt ítélve, de azt gondolta, hogy az már elévült, azért is jött haza román megszállott területről, hol kb. négy évig tartózkodott. Ha tehát ezek a járőrök sem akarták volna az illetőket az őrre elővezetni, akkor nevetnének tovább is a markukba, mint a többi sok, akik könnyedén megszabadulnak egy-egy igazoltatásnál. Róják tovább is az országutakat és félrevezetik a járőröket. Azért vastagodik a nyomozókules és lepik meg a csavargó bűnözők egyes őrök körletét úgy, hogy alig tudnak szabadulni a sok apró-cseprő bűnsestől.

Ne sajnáljuk azért mindazt, aki csak az őrskörletünkben megjelenik és arról tudomással bírunk, igazoltatni, akár átvonuló, akár megtelepedett. Iparossegédek, háztartási alkalmazottak, kétes magánzók, alkalmi munkások, gazdasági évek, vagy időszaki munkások, házalók, üzletszerzők, vándor közszerűsök, mutatványosok, ügynökök stb. mind ellenőrzést igényelnek. És ha a nyomozókules nem ad választ, akkor az előző tartózkodási helyére tudakozóívet, az Országos Bűnügyi Nyilvántartó Hivatalba pedig tudakozólapot kell küldeni; ez a kis fáradság jó szolgálatot tesz. Sokszor kapunk olyan értesítést, hogy az illető bizony 5—6 esetben volt különféle bűncselekmények miatt, nem egyszer az állami és társadalmi rendbe ütköző bűncselekményért is büntetve, az ilyeneket már nem kezelhetjük úgy, hogy a felügyelmünk rajtuk ne legyen, mert különben hamarosan felborítják az őrskörletbiztonságát.

S ha pedig az ilyen egyének észreveszik, hogy a csendőr figyelgeti őket, akkor az őrskörlethől tovább állnak, amikor azután igen ajánlatos az illető új letelepedési helyét megállapítani és az illetékes őrskört, vagy rendőrhatalóságot az eddig beszerzett adatok megküldése mellett értesíteni.

Hányszor előfordul, hogy az a bűnöző, ki a bűncselekményt, melyben nyomozunk, elkövette, nem az őrskörletbe, sőt nem is a szomszédos őrskörletbe, de nem is a csendőrség működési területére, hanem rendőrségi területre való. A csendőrség tehát nem ismeri. A kikérdezés folyamán mond egy nevet, azt szépen feljegyezzük. Pontos személyadatokat is mond, sőt azt is elmondja, hogy már lopás vagy más valamely bűncselekmény miatt 8—10 napra büntetve volt, valamelyik bíróság által. Természetes, hogy ez és az általa bemondott személyadat is hamis. Az utóbbit csak azért mondja, hogy nagyobb bizalmat keltsen maga iránt a járőr előtt és hogy a személyi adatait és multját a járőr ne firtassa.

A folyó évben két bűnözőt fogott el az őrskörletünk, ki mind a kettő hamis adatokat mondott a járőrnek. Az egyikkel — természetesen ügyészi engedéllyel — 11 napig, a másikkal pedig 4 napig nyomozott az őrskört. Mind a kettőre több súlyos bűncselekményt derített rá (ezt majd később óhajtom leírni). Az első az elfogásnál a nevét megmondta, de tagadta, hogy az életben hármikor egy napra is büntetve lett volna. Mivel azonban nagyobb szabású és többrendbeli bűncselekmény elkövetését ismerte be, a 4. napon, mikor már a bűnügyeit valamennyire át tudtuk tekinteni, ujjnyomatot vettünk róla és azt beküldtem az Országos

Bűnügyi Nyilvántartó Hivatalba. Hát uramfia, mi jött onnan: 5 esetben volt különböző bűncselekményekért összesen 8 évre büntetve. Mikor azután ezeket mind egyenként, időrendi sorrendben elébe tártam, szépen beismerte, hogy az mind igaz. Ő ezt csak azért hallgatta el, hogy a járőr ne tudja meg, hogy ő milyen rovat előéletű és a nyomozás alatt jó bánásmódban részesüljön. Később azután még hozzátette, hogy azt gondolta, hogy a csendőrség ezt úgysem fogja tudni megállapítani és ha a nyomozás során teheti, elszökik. Ez az egyén tehát a nevét megmondta, de elhallgatta az általa már elkövetett bűncselekményekért kapott szabadságvesztés büntetéseket; csak az ujjnyomat vétele után jött rá az őrskört, mikor az adatokat az Országos Bűnügyi Nyilvántartó Hivaltól megkapta. A nyomozás során az őrskört 54 különféle bűncselekményt derített rá, részben csendőrségi, részben rendőrségi területen. Az átadás után még sokáig foglalkoztak vele és lársaival az illetékes őrskört és a rendőrhatalóságok is, ez alkalommal még 10 esetet bizonyítottak rájuk. Az ügyészség 64 rendbeli bűncselekmény miatt emelt ellene vádat és ebből csak 3—4 esetben ejtette el azt, a többiben jogerős ítélet van: 4 évi szigorított dologházat kapott. A cselekményeket csak azután kezdte részletesen beismerni, midőn a járőrök a multját elébe tárták. S miután ő beszélt, beszéltek a társai is.

A másik egyént tettenérték egy betöréses lopáson. A tettenérés alatt nem a legnagyobb tisztelettel viselkedett a járőrrel szemben, úgy, hogy a járőrvezetőnek is és az ottlevő polgári egyéneknek is meg kellett őt alaposan fogni, míg meg lehetett bilincselni. Aztán még egy kicsit dühöngött, tördelte a kezét a bilincsben, kérte annak levételét, mondván, hogy a bilincs rettenetes fájdalmat okoz neki, majd követelősen kérte annak levételét. De mikor a járőrvezető meggyőződött ismétlenül arról, hogy a bilincs nem szoros és hogy a fájdalom csak azért van, mert a megbilincselteit kezeit abban folyton tördeli, ez meg lett neki magyarázva. Mikor látta, hogy a bilincs úgysem lesz a kezéről levéve, megnyugodott és kezdetét vette a kikérdezés.

Amikor tettenérték, azt a bűncselekményt beismerte. Megmondta a nevét, személyi adatait, apja, anyja nevét, a lakását, az utcát, házszámát. Minden olyan szépen és nyugodtan, mintha a legtökéletesebb igazát mondaná. Még azt is elmondotta, hogy hat héttel ezelőtt jött haza Jugoszláviából, hol 6 évet töltött, de már hazavágyott és itt is akar maradni. De mivel a Jugoszláviából magával hozott pénze már elfogyott, munkát nem kapott, arra kényszerült, hogy betörjön, mert feleségének és gyermekeinek nem tud másként enni adni.

Mikor ezeket elmondotta, már úgy sírt, hogy alig lehetett megvigasztalni.

Már három napja nyomozott vele a járőr, mikor ujjnyomat lett tőle felvéve, mit beküldtünk az Országos Bűnügyi Nyilvántartó Hivatalhoz. Kiderült, hogy nem annak hívják az illetőt, akinek mondja magát, 8 esetben volt különböző bűncselekmények miatt elítélve, és összesen 12 évet ült.

Midőn ezen adatokat elébe tártam, azokat szó nélkül beismerte. Azután elmondta, hogy azért hallgatta el a valódi nevét, mert azt remélte, hogy esetleg sikerül neki a hamis néven magát eltitélni, a büntetéseit pedig azért hallgatta el, hogy a járőr a bilincset levegye róla és azután megszökhessek. Amikor pedig látta, hogy ez nem sikerül, csendesen viselkedett, hogy maga iránt bizalmat keltsen és valahogyan mégis meg-

*A revízióknak meg lesz az a hatása, hogy Magyarország hozzájut mindahhoz, ami őt foglalkoztatja.*



szökhessék. Mert — mondotta — nem gondolta azt, hogy a csendőrség még annak is utána jár, hogy az ő multja milyen volt.

Eme egyén kilétét is az ujjnyomat alapján állapítottuk meg, ha azonban elfogadjuk az ő előadását, akkor hamis néven adjuk őt át a bíróságnak.

Természetesen az is kiderült, hogy családja nincs, nem is munkanélküli, mert mikor megtudtuk a valódi kilétét, akkor mondta meg a valódi lakását is, hova a járőr elment vele s ott olyan szépen berendezett legénylakást talált, hogy megirigyelhetette volna azt egy tisztességes legényember is. Természetes, hogy az ott talált tárgyak nagyrésze is lopott volt, ami pedig nem, azt lopásból szerzett pénzen vásárolta.

Milyen másképp alakult volna mind a két esetben a bíróság előtt a helyzet, ha a két egyén előetele nem lett volna kellően felderítve. Bár az ügyészségek is utána puhatolnak a gyanúsított kilétének, különösen akkor, ha az őrs által a nincs kellően felderítve. De mennyivel jobb az, ha ezt maga az őrs végzi el becsületesen. Mert ilyenkor aztán nemcsak azt a büncselekményt lehet a gyanúsítottira bizonyítani, amelyikben éppen nyomoz vele a járőr, hanem még más több olyant is, amelyikről csak a Nyomozati Értesítőből, vagy megkeresésekből értesül az őrs.

## Tódor.

**Írta: MADARAS ELEK tiszthelyettes (Jászapáti).**

Biharmegyei román anyanyelvű ember volt Tódor. Már 18 éves korában önként beállott katonának s büszkén viselte a nagyváradi harminchetesek szép, piros hajtókáját. Onnan korán átkerült a csendőrség karhatalmi létszámába, így aztán később a próbacsendőr tanfolyamon nyomban a haladók közé sorolták s mindössze két-hónapi tanulás után otthagytott bennünket, többi próbacsendőrt, a szép kis bácskai városban. Kiment az őrsre s nekifogott a csendőréletnek.

Én a próbacsendőriskolából más szakasz területére kerültem, évekig nem is láttam Tódort, míg aztán az egyik tiszamenti városba helyezték át s őt is ott találtam a városi őrsön. Most azután jobban megismertem. Tiszta jellemű, erkölcsös, takarékos ember volt. Sokat adott a rendre, tisztaságra, ruházatára, magaviselete is kifogástalan volt. Egyszóval szép emberi tulajdonságai voltak s külsőségekben a csendőri hivatásra is alkalmas volt. Anál kevesebbet ért azonban gyakorlati szolgálati tekintetben.

Jól bírta a magyar nyelvet, de nem nagyon törte magát a tudásért. Egyetlen paragrafust el nem tudott mondani tisztességesen. A gyakorlati szolgálatban pedig óvatosan került az olyan alkalmakat és helyzeteket, amikor fel kellett volna lépnie.

A várost nappal egyfős járőrök portyázták. Sokszor előfordult, hogy a kettőnk részére külön-külön előirt őrsjáratok szomszédosak voltak. Egy alkalommal a Tódor őrsjárata magában foglalta a piacteret is, én pedig a piac mellett húzódo utcát felügyeltem. Tudtam, hogy Tódor nem szívesen avatkozik bele semmibe, viszont azt is tudtam, hogy a piacon gyakorlati a nézeteltérések s azokat mindig nekünk, csendőröknek kellett. néhány kihágási feljelentés árán helyreigazítanunk.

Igy történt most is. Sűrűn elportyáztam a piac mellett s vártam az eseményeket. Délelőtt 10 óra tájban be is következett a kofaháborúság. Tódornak volt annyi esze, hogy nem állott ki jól látható pontra, hanem az

egyik bódé mögül nézdegélt, hogy amint baj van valahol, észrevétlenül elszelhelhessen. Mikor a libáskofák hajbakaptak és csendőr után kiabáltak, Tódor úgy eltűnt a környékről, akár a kámfor. Természetesen nyomban szétugrattam a verekedő kofákat, eligazítottam a nézeteltérést s utána a piac folyt tovább békeségekben. Mikor a rend helyreállt, valahonnan előbukkant Tódor s nagyhangon kérdezősködött, hogy ki kiabált csendőr után? Mivel pedig senki sem jelentkezett, rangosan lesétált az utcán.

Eltekintve attól, hogy ezt a kis szélhámossgát már csupa szórakozásból is érdemes volt figyelni, szemmel tartottam Tódor útját azért is, hogy ha valahol csendőrré volna szükség s ő elláll, megint ott legyen helyette. Egyszerre az egyik sarki kocsmából néhány részeg ember fordult ki az utcára nagy láрма és kötekedés közepette. Mikor ezt Tódor meglátta, befordult az egyik mellékutácsba s megint csak eltűnt. Elintéztem hát a részegeket is.

De akkor már nagyon zokon vettem Tódortól ezt a csalafintaságot. Bevonulóban szemrehányást tettem neki, hogy magyar csendőrhöz nem illő viselkedés az, amit művel. Megmondottam neki, hogy a szolgálati ügyek elintézésére legalább félannyi lelkesedéssel rohanjon, mint ahogyan az ebédloasztalhoz igyekszik. Ebben ugyanis harminckét csendőr közül utolérhetetlen és mindig a legelső volt.

Először tagadni próbált. Azt mondotta, hogy nem látott semmit a verekedésből, de amikor látta, hogy nem hiszek neki, széles mosollyal igyekezett elkenni az ügyet:

— Hát, barátom, én megmondom, hogy nem nagyon tudom a szabályokat, azt meg nem akarom, hogy bajom legyen, ha nem járok el helyesen...

Két évig szolgáltunk együtt ezen a városi őrsön s emlékezetem szerint összesen két embert jelentett fel azért, mert lilalom ellenére ivóvizet vittek a Tiszából. De a két fogalmazvány közül is az egyiket egy ma is szolgáló földije írta meg helyette.

Mivel azonban magaviselete kifogástalan volt és szépen takarékoskodott, szolgálati gyöngéi ellenére is boldogult. Megkapta a hajdanában annyira sóvárgott kitüntetés, a járőrvezetői jelvényt és elérte az alórmesteri rendfokozatot.

Egyszóval mindent megkapott, aminél a magyar anyanyelvű bajtársai sem kaptak többet, sőt éppen az említett szolgálati csalafintaságaihoz képest még nagyon is bőkezű volt hozzá a magyar csendőrség.

Tódor sohasem érezte hátrányát annak, hogy nem magyar az anyanyelve, sőt inkább ennek köszönhette, hogy gyengébb tudását előljárói elnézték neki. Nem tetünk vele különbséget a bajtársi érintkezésben sem. Az pedig egyenesen kivételes helyzetet jelentett számára, hogy a szolgálati haszontalanságait, ravasz kis önzéseit az előljáróinknak soha meg nem jelentettük s így Tódor mindenképpen virult, pompázott és élt, mint Marci Hevesen.

Egyszer szabadságon jártam otthon Erdélyben. Az egyik kis állomáson állt a vonatunk s én az ablakon nézdegéltem az utasforgalmat, ismerősök után kutatva. Nézelődés közben rátévedt a tekintetem egy díszesen öltözött, fehér bojtokkal, színórzattal körülcsonosított román csendőrré. Tódor volt, román esendőr járásórmesteri egyenruhában. Mikor a ruháját jobban szemügyre vettem, láttam, hogy valami köze mégis maradt hozzánk, mert még mindig a régi magyar esendőrdolmánya volt rajta, csak éppen megfelelően átformálva. Mindegy, gondoltam, csak magyar ruha az, akármit is csináltak belőle



azóta, de aztán megint elszomorodtam, mert eszembe jutott, hogy a ruha semmit sem számít, ha időközben maga az ember átvedlett benne, idegenné lett a mi számunkra.

Nem akartam megszólítani Tódort. Attól tartottam, hogy a szemrehányás kitör belőlem s azzal meg tisztában voltam, hogy ebben a helyzetben kettőnk közül csak én húzhattam volna a rövidebbet. Így hát csak néztem Tódort s miközben a régi emlékek megrohantak, átéltem újból a régi szép magyar csendőréletet s mind keserűbb lett a szívem az idegenné formált hajdani bajtárs láttára.

A kalauzok sípolása riasztott fel keserves eltűnődésből s ebben a pillanatban találkozott a tekintetünk. Némán meredtünk egymásra. Én hallgattam, Tódor pedig a meglepetéstől nem tudott szóhoz jutni. Így néztünk egymással farkasszemet s eközben a keserűség bennem hirtelen megenyhült. Tódor tekintetében nem láttam elenséges érzést, sem idegenséget, csak mélységes szomorúságot...

Benne volt ebben a tekintetben mindaz, amin azóta annyi erdélyi román átesett. Kiolvastam a szeméből, hogy a nagy magyar földindulás idején ő is nehéz szívvel tette le a kakastollas kalapot, de le kellett tennie, mert ellenállhatatlan erővel vonzotta őt magához szűkebb, igazi hazája: Erdély. Nem tőlünk futott, hanem haza menekült s ő nem tehet róla, hogy ott most idegen egyenruhában kell járnia.

Tódornak, ennek a nem nagyon okos, egyszerű csendőrnek a szomorú tekintetében világosabban láttam meg az erdélyi problémát, mintha akár egész könyvtárat kutattam volna át. Mert Tódor ma is a mi emberünk. A magyar csendőrség miltja, rendje, testi-lelki tisztasága örökre idekötötte őt hozzánk s ő volna a legboldogabb, ha a román egyenruhát kakastollas kalappal felcserélve, ismét mint magyar csendőr portyázhatná az erdélyi hegyeket.

Mikor a vonat megmozdult, odasietett az ablak alá, felnyujtotta a kezét és szólanul kezét szorítottunk. Szemből pedig kibuggyant a könny...

S mikor a vonat már messze járt az állomástól, tisztégséssel búcsúzott tőlem. Bizom benne, hogy nem örökre.

## KI TUDTA?

*A világsi fegyverletétel után Magyarország elvesztette ősi alkotmányát és mint meghódított tartományt Ausztriába kebelezték be. Róánk szakadt az abszolutizmus, az úgynevezett Bach-korszak. A körviszonyok alakulása utóbb elősegítette a nemzet eltiport ügyét. Az átalakulás alapjait Deák Ferenc vetette meg, amikor a Pesti Napló 1865-iki husvéti cikkében a király iránti bizalmot hirdette a kiegyezés alapjául. A király létejobbót nyujtott a nemzetnek. Deák böcs mérséklete és józan belátása létrehozta 1867-ben a kiegyezést. Hogy Magyarország önálló, alkotmányos állam leti s a folytonos fejlődés és erősböds útjára juthatott, azt elsösorban Deák Ferencnek, a „haza böcsének“ köszönhetjük. Deák Ferenc a kiegyezés nagy mérvének befejezése után, jutalmat és kitüntetést nem kérvé és nem fogadva el, szerény viszonyai között élt 1876 január 28-án bekövetkezett haláláig.*

## Biztosítási csalási esetek nyomozásának leírásáa hírdetelt pályázatunk eredménye.

Lapunk folyó évi 16. számának 513. oldalán, biztosítási csalási esetek nyomozásának leírására kiirt pályázatunk eredményét az alábbi jegyzökönyv tartalmazza:

### JEGYZÖKÖNYV

*felvette Budapesten, 1933 december hó 10-én az alulírt bizottság, mely abból a célból ílt össze, hogy a Csendörségi Lapok 1933. évi augusztus 15-iki 16. számának 513. oldalán megjelent pályázatra beérkezett pályamunkákat megbírálja.*

*A bizottság a beérkezett összes pályamunkákat áttanulmányozva, egyhangúlag megállapítja, hogy az*

#### első díjra

*a Biztosító Intézetek Országos Szövetsége (Budapest, IV, Károly király-út 26) által felajánlott aranyórára a „Kistelek” jeligéjü pályamunka méltó, mert az abban leirt nyomozás az összes beküldöttek között a legjobb.*

#### A második díjat

*a Csendörségi Lapok szerkesztörsége által felajánlott ezüstórát a bizottság a „Remény” jeligéjü munkának,*

#### a harmadik díjat

*a Csendörségi Lapok szerkesztörsége által felajánlott értékes asztali- és cigarettadobozt pedig a „Nemere” jeligéjü pályamunkának ítéli oda.*

*Igen jóknak, a Csendörségi Lapokban közzülhetöknék ítéli és megdícséri a bizottság a következő jeligéjü pályamunkákat: „Október 18.”, „Éjjeli gondolat”, „Alattján” (a III. esetet), „Hazaszeretet” és „Badacsony 77.555.”.*

*Holló Lajos vécési örsbeli és Kállai Gyula nagydobosi örsbeli tiszthelyettesek pályamunkájját a bizottság nem vehette figyelembe, mert nevezettek azt a pályázati feltételek ellenére aláírták.*

*Azokat a pályamunkákat, amelyeknek jeligéjü jejjegyzökönyvben említve nincsenek, a bizottság megsemmisítette.*

Kmf.

*Dr. Kutasi Elemér s. k., Milvius Attila örnagy s. k. a Biztosító Intézetek Országos a m. kir. csendörség hírközlö Szövetségének igazgatója.*

*Pinczés Zoltán örnagy s. k., a Csendörségi Lapok föszerkesztöje.*

*A fenti jegyzökönyv alapján kérük az abban megjelölt jeligéjü pályamunkák szerzőit, hogy neveiket jelentsék be a szerkesztörségnek. A szerzők neveit a következő számunkban közölni fogjuk, a jutalomtárgyakat pedig jelentkezésük után azonnal megküldjük. A díjnyertes pályamunkákat, valamint azokat, amelyeket a bizottság megdícsért és közzülhetöknék tartott, a szokásos tiszteletdíj ellenében közölni fogjuk.*

*Magyarország felelösségének kérdése életet adott három új államnak. Minthogy Magyarország nem volt hibás, ezeknek az államoknak léte tövedésen alapul. A revizió feltartóztatlanul útban van.*

LAVORO FASCITA,



## Csendőrhistoriák.

### Husz próbacsendőr.

Az egyik őrsön sok pótcsendőr teljesített egy időben szolgálatot, de azután szabadságolták őket, az ágyaikat pedig a pótszárnyparancsnoksághoz beszállították. Boldog volt az őrsparancsnok, hogy megszabadult ettől a létszám- és bütortölteléktől, érthető tehát a megrettenése, amikor egy próbacsendőr beállt hozzá az őrsirodába s jelenti:

— Örmeister úr, alázatosan jelentem, husz próbacsendőr bevonult az őrs.

— Mit csináljak és husz próbacsendőrrel? — riadt fel az őrsparancsnok.

— Nem jöttünk húszan örmeister úr, csak engem hívnak Husz Istvánnak.

### Hu-hu...

A régi sárgagombos világban a szakaszparancsnok megkérdez egy csendőrt, mivel fényesíti a gombjait.

— Hu-hu-val, hadnagy úr!

Egykori bajtársunk rálehel a gombra, aztán megörzsölte. Ezt nevezte hu-hu-nak.

### Kihúzták...

Kovács örmeister szenvedélyes sorsjegyjátékos volt, természetesen mindig a főnyereményben reménykedett. Húzás előtti napokban nem tudott hová lenni az ideges titrelmetlenségtől. Egy ilyen napon szolgálatban volt, mint járőrvezető. Járőrtársa látta rajta, hogy komor az arca, idegesen simogatja a tarkóját s a vonásai el-eltorzulnak. Megsajnálta a járőrtárs és gondolta, hogy ha a sorsjegyhúzás iránt érdeklődik, valmit enyhíthet a bajtárs idegességén.

— Kihúzták örmeister úr? — kérdezte.

— Ki ám, a teremburáját, — felelte az örmeister, — de nem a főnyereményt, hanem a fogamat. Veszettül fáj a nyoma...

### Éneklő madarak.

Az egyik alföldi őrsön szépen sütött a tavaszi nap, mikor az őrsparancsnok oktatáshoz rendelte az alárendeltjeit a legénységi szobába.

— Közeledik a tavaszi szemle ideje — mondotta —, sőt úgy tudom, hogy az új szárnyparancsnok úr már holnapután nálunk lesz. Szedje össze magát mindenki, mert fontos, hogy az első benyomás jó legyen rólunk.

Felállt erre az egyik csendőr, aki csak egy hete került az őrsre:

— Tiszthelyettes úr, alázatosan jelentem, én ismerem a százados urat, volt már szárnyparancsnokom. Szereti, ha az őrsökön éneklő madarak vannak kalitkában.

Az őrsparancsnok azonban leintette a mentőtlettel előhozakodó csendőrt, mondván, hogy nem éneklő madarat követelnek az előjárók szemlén, hanem rendet és tudást. De azért szegyet ütött a fejébe a dolog. Honnan a csudából szerezzen hirtelenében éneklő madarat? Jó öt éve vezeti már az őrsöt, de eddig még sehol egy kalitkába zárt éneklő madarat nem látott s így kölcsön sem kérhet valakitől. Mindamellett megbízta az egyik ügyes csendőrt, hogy próbálkozzék a dologgal.

A csendőr nézelődött a községben, kinek volna madara, nem talált. Szélnézett a kertek tájékán is, látott néhány stiglicet, de azoknak a megfogásához

külön berendezkedés, meg tudomány kellett volna. Gondolt hát egyet, este rostával megfogott a szalmakazalban két verebet, másnap piros tintával kitarkáztta őket s valahonnan kerített egy kalitkát is. Meglátta, rozta a kalitkát a a kicifrázott verebeket beletette. Nem énekeltek ugyan, de határozottan szépek voltak. Elismeréssel nézegette őket az őrsparancsnok, meg az őrs be nem avatott legénysége. Elhítték, hogy stiglicet ugrálnak a kalitkában.

Estefelé megérkezett a szárnyparancsnok. A lakatnyaszemle során meglátta a két tarka madarat s megkérdezte, hogy miféle madarak azok?

— Stiglicék, — jelentette az őrsparancsnok büszkén, várva a dicséretet.

A dicséret azonban elmaradt, csak annyit mondott a szárnyparancsnok, hogy ilyen piros stiglicet ő még nem látott, aztán pedig hozzáfogott a dolgaihoz.

Másnap reggel kivonult a legénység az udvarra gyakorlatozni. A szárnyparancsnok a folyosón állott, a kalitka közelében, amelyben vígan ugrándozott a két tarka mázolt madár. Az udvar hátsó részéből verébsereg rebent föl nagy csipipeléssel s erre a szabadság után sóvárgó kalitkabeli „stiglicék” is rázendítettek:

— Csirip... cairip...

A szárnyparancsnok most már közelebről is megnézte a két madarat, aztán megszólalt:

— Ugye, őrsparancsnok, ezt a két szélhámos verébet azért fogták el, mert stiglicéknek öltözve, árnyékban jelentek meg.

### Bál után.

Hétfőn reggel oktatáshoz készülődik az őrs. Láthatóan nem nagy a lelkesedés két csendőrnél, akik bálban töltötték az éjszaka oroszlanrészét.

— Mit felelnél legszívesebben a Szut-ból pajtás? — kérdi az egyik.

— Szeretném a 141. pont első bekezdését gyakorlatilag bemutatni — felelte a kérdező, az utasításnak eme legcélrányosabb pontjára gondolva.

### Szemleteendő.

Az a bizonyos „meglepő” szemle éri az őrsöt, amelyre mindig csak az áldozati bírányt hagyják otthon, a próbacsendőrt. A szemlére érkező megkérdezi a próbacsendőrt:

— Tudja-e fiam, hogy minek jöttem az őrsre?

— Alázatosan jelentem, tudom. Majd mindjárt kirakodom.

### Csalás.

A járőrnél feljelentést tett egy tanyai lakos, hogy az elmúlt éjszaka ellopták egy sertésöt. A nyomozás ment, mint a karikacsapás. Megkerült a sertés a gyanúsított óljában. A gyanúsított elmondotta, hogy ő nem lopta el a sertést, hozzá sem nyúlt, hanem csak elcsalogatta. Kukoricát rázott a sertés orra előtt egy fazékban s a sertés ment utána.

A járőrvezető elfogadva az érvelést, nem lopás, hanem sertés-csalás miatt tette meg a feljelentést, amely azonban szerencsére nem jutott tovább az őrsparancsnok asztalánál.

### Ikes ígék.

Széplírási óra a próbacsendőr iskolájában. Az oktatótiszti a helyesírást oktatja. Az egyik próbacsendőrtől megkérdezi, tud-e ikes ígékelt mondani. A próbacsendőr elmond néhányat, aztán az oktatótiszti azt mondja neki, hogy olyan ikes ígékelt találja, amit haj-



togatni lehet. A próbacsendőr felderült ábrázattal vágja ki:

— Iszik.

### Leshelyzet.

Az őrsparancsnok a lestartást oktatja:

— Lesben, ha áll a csendőr, egész ember. Ha ül, fél ember. Ha fekszik, akkor senkinek sem hívják, mert alszik.

Van valami igazsága.

### Mi a nagyobb baj?

Bizony, a pótcsendőr nem mindig tudta pótolni a csendőrt. Sok furcsaság megesett ezekkel a kényszer-csendőrökkel.

Az egyik őrs a világháború idején elfogott 4 katonaszökevényt. Párónként összebilin selve őrizte őket az őrsön egy pótcsendőr. Estefelé a foglyok kikívánczoltak az udvarra, a pótcsendőr kikísérte őket. Mikor az udvar közepén voltak, a tehénistállóból kiabálás hallatszott.

Az őrsparancsnok ugyanis tehenet tartott, amelynek aznap éjszaka kellett borjaznia. Ez azonban nem ment simán s ezért az őrsparancsnok felesége kétségbeesetten kiabált, hogy megfullad a borju. Mikor a pótcsendőr ezt meghallotta, nyilván eszébe jutott a maga tehene s elfeledkezve minden másról, odalökte a puskáját az egyik foglynak, maga pedig berohant az istállóba, hogy rendbehozza az ügyet.

Ekkor jött ki az őrsirodából az őrsparancsnok s az udvaron találta a foglyokat, egyiknek a kezében puská. Természetesen azonnal elvette tőle s mikor a pótcsendőrt felelősségre vonta, felvetette előtte a kérdést: mi lett volna, ha a foglyok a puskával megszöktek volna. A pótcsendőr őszinte meggyőződéssel válaszolt:

— Hát nem lett volna nagyobb baj, ha a borju elpusztul?

### Bajuszviselet.

Nem szenvedhette annak idején az angol bajusz terjedését néhai Altorjay tábornok úr sem. Egyszer ezt írta valakinek a minősítőnyébe: „Állásához nem méltó idomított bajuszt hord.”

### A tagadás szelleme.

Különös ember volt néhai M. G. járásörmester. Egyik bogara az volt, hogy senkinek az állítását nem hagyta helyben, az örök tagadás szelleme elt benne. Egy alkalommal disznótoros vacsorára volt hivatalos feleségével és helyettesével, D. B. címzetes őrsvezetővel. Mikor az úgynevezett frisingre — sült kolbászra és hurkára — került a sor, nyakig úszott a disznótoros nép a gyönyörűségben. Mindenki dicsérte, magasztalta különösen a kolbászt.

A járásörmesterben motoszkált az ellentmondó szándék, de mivel a kolbászt különösképpen szerette s a kolbász csakugyan földöntúlian jó volt, csupán morgott egyet-egyet a dicsérő nyilatkozatokra, más-különben nem hagyta magát zavartatni az élvezetben.

Az őrsvezető azonban elérkezettnek látta az alkalmat, hogy a mindig mindent tagadó járásörmestert megtréfálja. Tudta, hogy amíg csak általában röpködnek a dicsérő szavak, addig nem fog ellenkezni, ha azonban egyenesen nekiszigezi a kérdést, akkor ellentmond. Ezért odafordult a járásörmesterhez s azt mondta neki:

— Ilyen jó kolbászt még soha sem ettem. Ugye a járásörmester úrnak is izlik?

A járásörmester tányérján még egy hatalmas darab kolbász várt elfogyasztásra, azért úgy tett, mintha nem hallotta volna a kérdést. Mikor azonban, úgy jó öt perc múlva az utolsó falatot is lenyelte, odaszólt az őrsvezetőnek:

— Nem jó biz ez a kolbász. Igen fokhagymás.

Egyszer új csendőr került az őrsére, aki még nem ismerte őt erről az oldaláról. Bevitte hozzá az írásbeli feladatát s jelentette, hogy készen van vele.

— Aztán jó lesz? — kérdezte a járásörmester.

— Jó lesz! — felelt kellő önbizalommal a csendőr.

— Nem jó biz az, csinálja újra! — hangzott a döntés, bár a járásörmester bele sem tekintett a feladatba.

A csendőr elszontyolodva ment ki, átdolgozta a feladatot s ugyanez a párbeszéd megismétlődött. Most már elkeseredett a csendőr, nem tudta: mit tegyen? Kapta magát, bevitte újból a dolgozatot s mikor a járásörmester azt kérdezte, hogy most már csakugyan jó lesz-e, a csendőr azt felelte, hogy alig hiszi, bizonyára rossz lesz a dolgozata.

— Dehogy is lesz az rossz! Tegye csak le fiam, majd átvizsgálom. — mondotta a járásörmester.

### Betyárfohász.

Veszprémi hagyomány szerint a Bakony egykori hírhedt szegénylegényét, Savanyu Jóskát egyszer megszorította egy járőr az erdőben. Mivel mindkét csendőr gömbölyűre táplált ember volt, a betyár jobban bírta a futást, megmenekült. Mikor aztán látta, hogy a csendőrök már nem üldözik, letérdelt egy fészület előtt s így fohászzkodott:

— Adj uramisten a csendőröknek hízott disznót, túrót, tejfellt, adj nekik minden jót s étvágyat is hozzá, hadd legyen menekvése a szegénylegénynek!

Bizonyára ez az egyetlen eset, amikor betyár a csendőrök jólétéért fohászzkodott.

### Viszontlátás.

„Visszaesésben” talált a járőr egy cigányt, ami magyarul annyit jelent, hogy a cigány szokása szerint csak addig nem lopott, amíg ült. Mihelyt kiengedték, újra lopott. Mikor a járőr a járásbíróhoz bekísérte, a járásbíró rászólt a cigányra:

— Nem mondtam neked, hogy nem akarok látni többet?!

A cigány a csendőrök felé fordult:

— Lássák, montam in máguknák, hogy nem akár látni engem a nagyságos bíró úr, hát mir nem hitik el?

### Nem merek, örmester úr...

Ez is a régi jó világban történt. Igen szigorú híre volt az egyik őrsparancsnoknak. Történt, hogy M. csendőrt erre az őrsre helyezték át. Egyik bajtársán ismerte M. csendőrt leendő őrsparancsnokát s így biztatta:

— Sainállak pajtás, hogy arra az őrsre kerülsz! Mikor majd a bevonulásodat kihallgatáson jelented, két óras fejmosást kapsz. Ez részint annak szól, amit a régi őrsdön elkövettél, de amit ott nem vettek észre, részint pedig annak, amit az új őrsdön el fogsz követni s amit ott nem fognak észre venni. Ezeket az ismeretlen bűneidet sommásan, egy kihallgatáson in-



tézi veled az új őrsparancsnokod. Ezt követi a szigorú fegyver — és ruhavizsga. Persze, semmi sem lesz jó. Azután jön a közvagyon becslés. Az új őrsparancsnokod éléskamrát, konyhát, padlást, mindent végignéz veled és az otthon levő csendőrökkel, akkor következik a pince. Ide már csak egyedül visz le s ott jön majd a fekete leves. Úgy megrak ott, négyzsemközt, hogy megemelegeted! Minden új alárendeltjét így avatja fel.

M. csendőr megrémült. Sokat hallott beszélni az új őrsparancsnoka szigorúságáról, ezért minden szavát elhítte a bajtársának. Elérkezett a bevonulás napja. M. csendőr balsejtelmekkel állott kihallgatásra. Nemi figyelmeztetéseket kapott ugyan, de a két órás dörgelem elmaradt. Mivel az őrsön csak az őrsparancsnok volt otthon, ketten járták be a közzagdálkodás megnézniivalót. Mikor a pincehez értek, az őrsparancsnok előrement, a csendőr pedig kívül maradt. Szentül meg volt róla győződve, hogy most következik a keresztelő.

— Jöjjön már na, mire vár? — szólt fel a pincéből az őrsparancsnok.

A csendőr azonban nem ment le, nem is szólt semmit, csak állt a pinceajtó mellett. Az őrsparancsnok végül is erőlyesen rászólt, mire a csendőr így felelt:

— Nem merek, őrmester úr!

— Aztán mitől félsz? Az egerektől? Vagy a sötétől? Nincsenek itt boszorkányok.

M. csendőr aztán elmondotta őszintén, mit hallott az előbbi őrsén. Az őrsparancsnok megcsóválta a fejét, de M. csendőrrre többé nem tudott jószemmel nézni. Az volt a felfogása, hogy ennyire hiszékeny ember nem való csendőrnek, de meg azért sem a tesületbe való, mert ha sárkány várja is a csendőrt a pincében, akkor sem szabad neki — nem mernie.

### Cigánymenesztés.

A mult században még nagyon sok baj volt a cigányokkal. Természetesen minden község igyekezett szabadulni tőlük. Így volt vele Nagyvázsny is. Egyszer egy cigány hosszasan maradt a községben s mivel nem tett rossz fát a tűzre. eltűrték. Kezdték azonban cigánylátogatói érkezni s ahogy a cigányforgalom nőtt, úgy fogyott a falubeliek tyúkállománya. Kezdték a cigány terhére lenni a községnek, ezért elzavarták. De mindig visszajött. Erre aztán a jegyző, meg az őrsparancsnok megszabadították a falut a törzscigányától.

Behivatták a községházára. A jegyző felolvasott előtte egy „rendeletet”, amely úgy szólt, hogy minden cigányt fel kell akasztani, ha a szülőfaluja határán kívül érik. Mivel pedig ő nem Nagyvázsnyban született, a halálos ítéletet rajta is végre fogják hajtani. Behivatták a sírásót s meghagyták neki, hogy írja meg a sírt, a kanással pedig ugyancsak a cigány előtt közölték, hogy ő fogja a cigányt felakasztani.

Azután kikisérték a cigányt a hullaházba s az éjjeli őrt odaállították, hogy vigyázzon rá. Az ajtó csak zsineggel volt megerősítve. Este a jegyző hívatta az éjjeli őrt. Ez azt mondta a cigánynak, hogy most el kell mennie, de meg ne szökjék, mert baj lesz.

— Mi lehet az akasztásnál nagyobb baj? — gondolta a cigány és kilopódzva a hullaházból, meg sem állott a zalai erdők kellős közepén. Sohasem látták többet.

### Elveszett levél.

Az őrsparancsnokhelyettes törzsrőrmesternek az volt a szokása, hogy postázás közben a leragasztott borítékokat a székre tette, rájuk ült, mert így jól leragadnak. Egy ilyen alkalommal észrevette, hogy az egyik boríték eltűnt a székről. Tüvé tette az írodát, nem találta sehol. Gondolta, hátha leesett a földre, vagy talán az őrsfőzőnő kivitte a konyhába gyujtónak. Kiment a konyhába s kérdőre vonta az őrsfőzőnőt. Az váltig erősgette, hogy nem tud az elveszett levélről semmit. A törzsrőrmester bosszúsán fordult ki a konyhából, de ebben a pillanatban elnevette magát az őrsfőzőnő:

— Törzsrőrmester úr, ott a levél a nadrágja fenekén!

A törzsrőrmester megtette az ilyenkor szokásos törölgető mozdulatot s így megtalálta a levelet, amely csakugyan oda volt ragadva a nadrágjához.



## CSENDŐR LEKSZIKON.

A csendőrség őrizetében levő foglyok élelmezése tárgyában a folyó év október 15-iki 20. számunk 445. oldalán közölt 75. lekszikonválaszunk tárgyátalmá vált, mert a belügyminiszter úr folyó év november 27-én kelt 114.000/VII. b. 1933. számú rendeletével úgy döntött, hogy a csendőrség őrizetében levő foglyok élelmezésének költségeit a kincstár terhére nem lehet elszámolni.

84. kérdés. Kötelese-e halászszeget váltani az a földtulajdonos, aki a földbirtokán más vízzel összeköttetésben levő zárt vízében akarja a halászatot űzni?

Válasz. Nem kötelese, mert az 1888 : XIX. t.-c. értelmében csak arra kötelező a halászszeget váltása, aki nyílt vízben űzi halászatot.

85. kérdés. A földtulajdonos birtokán nagyobb kiterjedésű erdő terül el, amely magas kerítéssel van körülvéve s így abból vad ki nem mehet, máshonnan oda vad be nem mehet. Űzhet-e itt a halászdonos vadászatot vadászszeget nélkül?

Válasz. Vadászszeget nélkül senkinek gyakorolhat vadászatot. Vadászszeget tartozik tehát váltani az is, aki saját földbirtokán, magánvadászterületnek tekintendő helyen, mint aminő a vadaskert is, vadászik. A vadászszeget birtoka feltételezi a szabályszerű fegyverigazolványt is, minthogy vadászni rendszerint lövéfegyverrel szokás. A fegyvertartó-engedélynek önmagában véve a vadászat szempontjából semmiféle jelentősége nincs. Vadászszeget nélkül csak egyetlenegy esetben lehet jogosan vadászni. Azok ugyanis, akik az 1883 : XX. t.-c. 19—24 §-aiban körülírt hivatalos vadászatot vesznek részt, csupán erre a vadászatra nem tartoznak vadászszeget szerzeni. Ilyen esetben igazolásul a vadászat vezetőjétől (főispán, alispán, polgármester) kapott írásos meghívó szolgál.

86. kérdés. Valaki haszonbérbe vesz egy vadászterületet oly engedelménnyel, hogy maga mellé társakat is vehet. Milyen jogkörre van a bérlőtársuknak szemben a bérbeadóval és az az, aki saját személynél szerződtölt a bérbeadóval? Jogában áll-e nevezetesen az utóbbinak megtiltatnia, hogy bérlőtársai lehessenek a vadászterületre tévedt kóbor kutyaikat és macskákat?

Válasz. Ha a bérbeadó tudomásul vette a bérlőtársak belépését a haszonbérletbe, ez annyit jelent, hogy a vadászati jogot az illetők egyúttal megvették bérbe. Ennek jogi jelentősége az, hogy minden egyes bérlőtárs a bérbevett vadászati



jogot a maga teljességében gyakorolhatja, ebből viszont az következik, hogy a vadászás joga nincsen megosztva s hogy a bérletársak is a bérbeadóval szemben egyetemlegesen vannak kötelezve, azaz saját személyében mindegyik az egész szerződésbeli kötelezettségért felel.

Ily körülmények közt tehát a bérletársak egymást a vadászat gyakorlásában nem korlátozhatják avégből, hogy egyiknek több joga legyen, mint a másiknak. Az 1883:XX. t.-c. 14. §-a értelmében a vadászati területen talált házi macskákat és kóbor ebeket a vadászatra jogosult elpusztíthatja. Ezt a törvényen alapuló jogosultságot magánember nem semmisítheti meg valamely tilalommal, kivéve, ha ezt a tilalmat valaki önként, saját jószántából tiszteletben tartja.

87. kérdés. A vízjáról szóló 1885:XXIII. t. c. 15. §-a értelmében fűrészek, gallyrak és ártézikutak segítségével a vizet felszínre hozni csak oly feltétellel szabad, hogy ezzel nem csúsztatják vagy nem szüntetik meg más vizetnek addig lényeg gyakorolt használatát. Mit kell itt a galleria-szón érteni, tekintve, hogy a törvény 184. §-a az ily galleriák létesítésénél közhatalóságot követel?

Válasz. A galleria (helyesebben galéria) szónak többféle értelme van. Francia eredetű szó, magyarul általában karzatot értenek rajta. Ma is használatos még, különösen kastélyokban levő hosszú, fedett helyiségek megjelölésére, amelyekben ünnepségeket, fogadásokat tartottak. Galériának hívják továbbá a színházak felső emeleteit, végül képgyűjteményeket is neveznek galériának. Végül a galéria katonai műszó is. A várakban és erődökben az aknahálózat föld alatt levő folyosóit, valamint a várnyakok részére készített bombálló fedett tornákokat nevezik galériának. A vízjogi törvényben használt galéria szón tehát nyilván olyan, a földbe vájt folyosókat kell érteni, amelyet víz felszínrehozatala, vagy elvezetése végett létesítenek.

88. kérdés. Egy kocsmáros helyiségeit lakodalom céljaira bérbeadja. A lakodalmas nép a kocsmában estétől reggelig zenező mellett mulatozik, holott éjjelkor a hatóságilag megdöntött záróra bekövetkezett s a kocsmáros zárórámeghosszabbításért nem folyamodott. Sértett-e valamely jogszabályt a kocsmáros eljárása, ha a lakodalom rendezésében a kocsmáros semmilyen tevék nyújtásai nem fejtett, ételt, italt nem szolgáltat ki, zenekart nem alkalmazott?

Válasz. Nem vonható kétségbe a kocsmáros azon joga, hogy helyiségeit időnként mulatók rendezése végett bérbeadja. Ez a ténye nem jelenti azonban üzemének felfüggesztését vagy időleges megszüntetését, nem jelenti tehát azt sem, hogy ily ténye folytán felmentve érezhető magát ama közigazgatási rendszabályok megtartása alól, amelyek az ily üzemekre nézve érvényben vannak. Ha nem így lenne, akkor igen nehéz volna lennie a közigazgatási hatóságoknak a kocsmáruknak ellenőrzésében, mert mindig számolniuk kellene oly kifogással, hogy a kocsmáros ideiglenesen felfüggesztette üzemét s helyiségein másoknak engedte át a rendelkezés jogát. Az ily kifogás pedig minden ily esetben bonyolult nyomozás lefolytatását tenné szükségessé. Az ilyen kifogások komolyan vételével azután minden kocsmáros fénytelen hányhatna a fennálló szabályrendeletekben foglalt zárórarendelkezéseknél.

Véleményünk szerint a kocsmárosnak zárórámeghosszabbítása végett, valamint a zenélésre általában megengedett idő meghosszabbítása végett engedélyt kellett volna kérnie. Minthogy ezt nem tette, a közigazgatási hatóság hatáskörébe tartozó kihágást követett el.

89. kérdés. Egy községben divatba jött, hogy az általában ártalmatlan szörnyeként üztelt tekejátékot pénzben játszzák. Mindig utána nek szórakozóknak hajlamú emberek, akik az ügyesek is túlzottan viszik s megtörtént, hogy egyesek 4-500 Ft-ot is nyertek vagy veszítettek. A szörny aranyra elborzapszott, hogy már egyszerre azonos emberek is rákapáltak s szörny keresetüket ily módon elvesztették. Tiltó rendelkezéseket hoztak illetékesek az ily játékról.

Válasz. Nem ütközik, mert a tekejáték a szerencsejátékok fogalma alá nem vonható, sőt a véletlen majdnem semmit sem számít benne, minden a játékosok egyéni ügyességétől függ. Olyan eset ez, mint amikor a sakkot játszóknak pénzben, avagy az ú. n. commerce-kártyajátékokat játszóknak nagy tételekkel.

90. kérdés. A tolvaj az érzetlenül maradt üteletelhelyéből egy 15 kg. súl tartalmú zsákot abban a pillanatban visz el, amikor a tulajdonos belép. Ez a tolvaj után rohan, megfogja kezét, ám a tolvaj kiszabadítja magát s a zsákkal elfut. Erőszakos elvételnek tekintendő-e ez?

Válasz. A tettenért tolvajnak az a magatartása, hogy mindenáron menekülni igyekezzék, az őt megfogó sértett kezéből kiszabadítsa magát, a sértett személye ellen irányuló, a lopott dolog megtartása végett használt erőszaknak nem tekinthető s így cselekménye, tekintve a lopott dolog értékét és élelmeikkel jellegét a Btk. 51. §-ába ütköző tulajdon ellen elkövetett kihágás vagy a Btk. 333. §-ába ütköző, a Btk. 48. §-a szerint minősülő lopás vétsége. A tulajdon ellen elkövetett kihágásnál, ha az élelmeikkel együtt a tartályt is ellopják, a cselekmény általában nem kihágás, hanem lopás vétsége. Ha azonban a tartály (doboz, zsák, bőrön stb.) értéke csekély, különösen az élelmeikkel értékéhez viszonyítva, ez a körülmény nem gátolja, hogy a cselekményt kihágásnak minősítsük.



## TANULSÁGOS NYOMOZÁSOK.

### Karácsonyéji tolvaj.

Irtó: CSIZMAS PÁSKAI, tiszthelyettes (Szombathely).

Karácsony este.

Már délután ünnep áhítata üli meg az emberek arcát. Mindenki várja a szent estét, amikor felzendül az ajkakon a Megváltó születését hirdető hozsanna.

Mindenki ünnepel, a kunyhó lakója éppen úgy, mint a világvárosok palotáinak lakói.

És mégis vannak, akik nem ünnepelnek.

Az egyik a bűn sötét ösvényein járó bűnöző, a másik az őt üldöző, vele örök harcban álló csendőr, a közbiztonság őre.

Amikor az este ráborul a magyar falvak bogárhátú házaiba s az asztalon felállított karácsonyfákon felgyulnak a szeretet apró lángjai, a bűn embere alattomosan indul el prédája után.

De ugyanakkor megnyílnak a laktanyaudvar kapui s elindulnak a törvény és rend őrei is, hogy örkedjenek embertársaik javai felett, amíg az évezredes szent imát énekelik: „Krisztus Jézus született, örvendezzünk”.

Halkan ropog a frissen esett hó a csendőrszemlék talpa alatt s itt, a karácsonyi sejtelmekkel teje éljén találkozik a két örök ellenség, a bűn és a törvény.

1913 karácsony estéjét ünnepelte a világ és ünnepeztük volna mi is Biharország árpádi órsán, ha nem lettünk volna csendőrök, kiknek az a feladata, hogy az ünnep békeességét is biztosítsák. Így hát nem ünnepeztünk, hanem elindultunk szolgálatba.

Én és Szabados (Sztán) György tiszthelyettes járőrtársam csendesesen röttük az utat. Száraz, hideg idő és nagy hó volt. A tanyákban már megkezdtek a karácsony-este ünnepeit. Figyelve parttyáztunk és amikor a 3. tereptárgyat elhagytuk, Árpád és Nagyszalonta község között vezetett országúton Árok József\* patapusztai lakós dohánykertészrel találkoztunk.

A dohánykertészt megállítottam, beszédbe elegyedtem vele s megkérdeztem tőle, hogy hová igyekszik ezen a szent estén?

\* A neveket megváltoztattuk. (Szerk.)



Árok azt válaszolta, hogy Moldován Demeter komájához megy ünnepi látogatóba, ki Árpád községben lakik.

Árok Józsefet személyesen ismertük. Elköszönve tőle újtára bocsátottuk és portyázásunkat csendben tovább folytattuk. Amint így ballagtunk, azon kezdtem gondolkozni, hogy ki lehet az a Moldován?

Ugyanis Árpád község színmagyar lakossága között ilyen kimondottan oláh nevű embert nem ismertem. Arra a meggyőződésre jutottam, hogy Árok hazudott, egyelőre azonban fogalmam sem volt arról, hogy erre mi készíthette.

Ahogy a tanyák közötti utat röttük, régi csendőrszokásból jobbra-balra figyelgettem, miközben kb. 150—160 méterre attól a helytől, ahol Ároktól elváltunk, a fehérló havon, mozdulatlan fekete tárgyat pillantottam meg.

Járőrtársammal a tárgyhoz mentünk és csodálkozva láttuk, hogy a fekete tárgy csalánszák, amelyben valami van. Lehajoltunk a zsákhoz, amelyből erős dohányszag ütötte meg az orrukat. Kibontottuk s abban szép, sárgalevelű dohánycesomókat találtunk.

Járőrtársammal tanakodni kezdtünk, hogy a zsák miként kerülhetett erre a helyre. Rövid tanácskozás után arra a megállapodásra jutottunk, hogy a zsákot valószínűleg Árok József dobhatta el magától, amikor szerelvényünk zörgéséről minket már jó előre észrevett.

Ezt a feltevésemet csakis Árok Józsefnek előttem érthetetlen hazugságára alapítottam. Feltételeztük azt is, hogy a zsák gazdája nem fogja azt veszni hagyni, hanem érte jön, ezért a zsákot helyén hagytuk és vargabetűt írva, az út ellenkező oldalán levő árokba húzódtunk és vártuk a fejleményeket.

Mintegy 20 pernyi várakozás után Árpád község keleti részén, Vincze János tanyáján a komondorok nagy ugatásba fogtak. Nemsokára ebből az irányból hóropogás adta tudtunkra, hogy valaki közeleg. Pár perc múlva, a közben leszálló ködben fekete alakot pillantottunk meg, amint sebes léptekkel a zsák felé tartott.

Az illető lehajolt a zsákért, vállára kapta s azzal gyors léptekkel Árpád község felé igyekezett.

Erre súlyba kaptuk puskánkat és egy-két ugrással a zsákot vívó atyafi mellett termeltünk, akiben Árok Józsefet ismertük fel.

Jó néhány percig kellett várnunk, amíg meglepetéséből magához térve kérdéseinkre választ tudott adni. Előadta, hogy a dohányt gróf Széchenyi nagyváradi püspök szolgálatadója uradalmából lopta és eladás végett Forintos Gyula árpádi lakos földműveshez akarta szállítani.

Elmondotta, hogy azért választotta tettének végrehajtására a mai estét, mert azt hitte, hogy karácsony éjjelén a csendőrök is ünnepelnek és így bizton számított arra, hogy az úton senkivel sem fog találkozni.

Árok Józsefet a dohánynal együtt ott az árpádi hártárban, karácsony éjjelén őrizetbe vettük és a helyszínt 1 km távolságra lévő Nagypata pusztára kísértük.

A tanyán Takács Ferenc uradalmi intéző családja körében a szent estét ünnepelte, amidőn betoppantunk hozzája. Az intéző nem akart hinni a szemének, amidőn elébe állítottuk az ő húségesnek és tisztakezünek vélt dohánykertészét, vállán 18 kg lopott dohánynal.

Az uradalom Árok József dohánykertészt szolgálatból elbocsátotta, mi pedig megtettük ellene feljelentésünket.

A történet nem nagyszabású, hozzá hasonló az élet bármely percében és pillanatában tömegével fordulnak elő. Az egészben csak az a tanulság, hogy a tettes karácsony

éjszakáját akarta kihasználni bűnös cselekményének végrehajtására. Ő ugyanis egyszerű falusi észével azt hitte, hogy mivel karácsony mindenkinek ünnep, ezért akkor a közbiztonság őrei is a jó meleg laktanyai szobákban pipaszó mellett ünneplik a Megváltó születését. Tévedett. Saját kárán tapasztalhatta, hogy a csendőr számára minden ünnepnél fontosabb a szolgálat. A közbiztonsági szolgálatba nem szabad hézagnak becsúszni, erre a nagy ünnepek sem szolgáltathatnak okot, mert ne felejtsük, hogy Árok Józsefek mindenhol és mindenkor vannak és lesznek. Az ünneplés kellemes valami, de ennél talán magasabbrendű élvezetet nyújt az az érzés, hogy magunk nem ünneplünk ugyan, de megszerezzük mások ünnepléséhez a békességet és nyugalmat.

## Egy megbízhatatlan halottkém.

Beküldte: CSONTOS IMRE tiszthelyettes (Karácsond).

Csontos Imre tiszthelyestest 1927 február 3-án őrsparancsnoka, mint közigazgatás-ellenőrzőt a mátra-mindszent-i őrsről azzal küldte az őrs állomáshelyétől 3 km távolságra levő Dorogháza községbe, hogy a sertés-vágáshoz szükséges fűszereket bevásárolja. A dorogházi kereskedővel való beszélgetés közben Csontos tiszthelyettes arról értesült, hogy Boros István\* 8 éves gyermek meghalt. A haláleset felkeltette Csontos tiszthelyettes érdeklődését, mert az elhalt kislíút ismerte. Az ismeretség onnan keletkezett, hogy a kislíú egy alkalommal megjelent a csendőr-pihenőszobában és ott a járőrrel elbeszélgetett. A gyermek az akkor uralkodott hideg idő dacára, hiányosan volt öltözködve és meztelb volf. Csontos tiszthelyettes kérdésére elmondta, hogy mostohaanyja van, ki nem törődik vele. Csontos tiszthelyettes megsajnálta a gyermeket, ennivalót adott neki és néhány fillért cukorkára. A mostohát Csontos tiszthelyettes a községhezán a gyermekről való fokozottabb gondoskodásra intette.

Ettől kezdve a gyermek, valahányszor Csontos tiszthelyettes járőrszolgálatban Dorogházán megjelent, mindig felkereste a járőrt a pihenőszobában. Csontos tiszthelyettes kis barátja elhalálzásának körülményei iránt érdeklődött s megtudta, hogy a gyermek hirtelen halt meg tüdőgyulladásban. Ez az értesülés szegét ütött a fejébe. A tüdőgyulladás hosszadalmasabb betegség. A halál nem szokott hirtelen bekövetkezni. Mindezekre a gondolatokra a szegény elhalt gyermekkel szemben táplált szánalma és rokonszenve készlette.

Az őrsre bevonulva a halottakat megjelentette őrsparancsnokának és kérte a megfelelő őrzáratba való kivézenylését, hogy a gyermek elhalálzására tekintetében puhatolást folytathasson. Lelki szemei előtt mindig a kegyetlen mostoha és kis barátjának rokonszenves emléke lebegett. Töprengései közepette lassan valami halvány gyanú lopódzott lelkébe. Dorogházára érve, puhatolásait a halottkémnél kezdte. A halottkém a naplójából kimutatta, hogy a gyermek tüdőgyulladásban halt meg. Elmondta, hogy a holttestet megvizsgálta, de azon semmi gyanús körülményt nem észlelt. Ismerve a halottkém i n t é z m é n y k o m o l y t a l a n s á g á t, (természetesen arra az esetre érte, midőn a halottkém teendőit nem orvos látja el, mint ennél az esetenél is), Csontos tiszthelyettes a haláleset iránt bizalmasan más irányban is kezdett puhatolni. Ilyen úton megtudta, hogy a községben a kislíú halálával kapcsolatban olyan hírek keringenek, melyek a mostohát teszik felelőssé, de egyben az is tudomására jutott, hogy a halottkém a hullát személyesen meg sem tekin-

\* A neveket megváltoztattuk. (Szerk.)



tette. A halottkémet ezen mulasztása miatt ismételtlen kikérdezés alá vette s az ezt be is ismerte. Előadta, hogy a halotti bizonyítványt saját lakásán, az elhalt gyermek atyjának bemondása alapján állította ki.

Ez a tény Csontos tiszthelyettes eddig táplált halvány, sejtésszerű gyanúját elmélyítette. Erélyes nyomozásba kezdett, melynek során tanura akadt, ki elmondta, hogy egyik ismerőse állítása szerint a mostoha a gyermeket halála napjának reggelén kötélre kötve ültegette. A tanu szavahihető, komoly ember volt. Csontos tiszthelyettes némi taktikával őt alkalmazva bizalmi egyénnek, jelenlétében kikérdezte a kérdéses ismerőst. Számításában nem is csalódott. Az ismerős a járőr előtt ugyanazt adta elő, így a járőr a gyermek bántalmazására vonatkozólag szemtanura tett szert.

A további nyomozás könnyen ment. A halottöltöztető asszony némi kertelés után előadta, hogy a gyermek hulláján öltöztetés közben számos véres sérülést látott, a sebhelyek hamúval voltak behintve. A gyermek inge csupa vér volt. A lakószobában a padló frissen fel volt mosva. Csontos tiszthelyettes most már elérkezettnek látta az időt a nyílt fellépésre. Kikérdezte a mostohát. Tagadott, de a házkutatás során előkerült a gyermek kimosott inge és egy véres kötél. Az ingen a mosás dacára is vérnyomra gyanú foltokat lehetett felismerni. Az örs jelentése alapján elrendelt exhumálás és boncolás során az orvosszakértők a holttesten kilenc sérülést állapítottak meg, melyek közül hat halált okozhatott. A további nyomozás azt is megállapította, hogy a mostoha a gyermeket azelőtt két évvel méreggel kísérte meg láb alól eltenni. Az asszonyt a vizsgálóbíró letartóztatta, az egri kir. törvényszék pedig hat és fél évi fegyházra ítélte. A halottkém okirathamisítás miatt 6 havi fogházat kapott.

Egy törvényszéki orvostani professzor írta le a következő esetet: Falusi halottkémet megkérdezett egy halálesetre vonatkozólag, hogy a halál okául milyen alapon tüntetett fel rákbetegséget. Az illető nyugodtan azt válaszolta, hogy az előző 4—5 halott tüdővészben halt el, így a rákot csupán a változatosság kedvéért írta be. Ehhez nem kell kommentár. Ameddig nem jutunk oda, hogy a halottkém teendőit mindenütt orvos lássa el, ajánlatos minden, a legmesszebről is gyanusnak tekinthető halálesetet — a halottkém megállapításaitól függetlenül — más úton is puhatolás tárgyává tenni.

Ennek az esetnek kiderítésénél ezenkívül a helyi és személyi ismeret játszott a főszerepet. És még valami, ami a csendőrt cselekvésre készítette. Olyasmi, ami a kriminalisztika fegyvertárában ugyan nem található, de amely nélkül jó csendőrt nem is lehet elképzelni: a szív.

## Az áruló reszelő.

Beküldte: NYISZTOR JÓZSEF tiszthelyettes (Székesfehérvár).

1932 július 17-étől 22-éig terjedő időben a ceglédi határban, a háziak távolléte alatt, Magas István tanyáján levő lakásába betörték és onnan ismeretlen tettesek nagyobb mennyiségű ruha-, ágy- és fehérneműt, 5 P készpénzt és egy zsebórát elloptak. Az eset nyomozásában Mátyás György tiszthelyettes irányítása mellett a budai-úti örs legénysége és a budapesti 1. nyomozóosztály részéről Nyisztor József tiszthelyettes és Prommer Mihály törzserőmester vettek részt.

A helyszíni szemle csupán egyetlen adatot eredményezett. A betörő a felfeszített ablakon keresztül jutott

a lakószobába. Az ablakot olyképen nyitotta ki, hogy valamilyen hegyes szerszámot dugott az egyik ablakszárny kerete és az ablak középfája közé és azután az ablakszárnyat kifeszítette.

A felfeszítéshez használt eszköz a puhafából készült ablakközépfában benyomatot hagyott vissza. A benyomat alapos vizsgálata a következőket eredményezte: A nyom 2 cm széles és 3 cm hosszú volt és abban 12, gombostűfok nagyságú, sűrűn egymás mellett levő apróbb benyomódásokat lehetett felfedezni. Ebből azt lehetett következtetni, hogy a tettes a felfeszítésnél úgynevezett fareszelőt (rás-polyt) használt. Kézenfekvő volt a feltevés is, hogy a reszelő fogazata közé az ablakfélfelületet borító festékanyag részecskéi szorultak. A helyszínen ezt az egyetlen adatot szolgáltatva, a nyomozásnak tehát ebből kellett kiindulnia. Keresni kellett olyan embert, akinek birtokában a helyszíni eszközzel megegyező fareszelő van, melynek fogazata között az ab'akfélfától származó festékrészecskék kimutathatók.

Ilyen reszelőt főleg asztalosok és cipészek használnak. Sorra vették tehát a környék összes hasonló foglalkozású iparosait, míg végre hosszas, fáradságos, de eredménytelen munka után egy cipésmesterhez jutottak, aki a helyszíntől 5 km távolságra lakott. A keresett reszelő a cipész szerszámjai közül előkerült. Az azonosításhoz kétség sem férhetett. A festék nyomait szabadszemmel is világosan ki lehetett venni. A cipész tagadott. A megtartott házkutatás néhány zsebkendőt hozott napfényre, melyek a lopáshól származtak. Sértett felismerte őket. A cipész és felesége tovább tagadtak, sőt azt is kétséget kizáróan igazolni tudták, hogy a kérdéses napok alatt lakásukat el sem hagyták. A reszelő azonban megvolt, így azt kellett feltételezni, hogy azt olyan egyén használta fel, aki a házba bejáratos és így ahhoz hozzáfért. Az ilyen irányban megindított nyomozás a gyanút rövidesen a cipész feleségének munkanélküli öccsére terelte. A házban talált zsebkendőkre tekintettel, biztosra lehetett venni, hogy a lopásról a házaspárnak, de legalábbis az asszonynak tudni kellett. Újabb kikérdezés során az asszony beismerte, hogy fivére 17-én éjjel 2 óra tájban nagyobb batyúval tért be hozzájuk. Másnap kérésére bement fivérével Ceglédre, hol a batyúból néhány párnát eladtak a tollas zsidónak. A többi dolgokat fivére magánál tartotta. A zsebkendőket fivére ajándékozta neki, amiért a holmikat segítette Ceglédre beszállítani.

A fivért a nyomozás vezetőjének intézkedésére éppen akkor sikerült elfogni, midőn Budapestre akart szökni. Először tagadott, de midőn a ceglédi tollas zsidó felismerte, mindent beismert. A lopott ruhaneműket Kecskeméten, az órát odautazása közben a vasúton értékesítette. Az óra kivételével az orgazdáktól minden előkerült.

Az örs a tettest a bűnjelekkel együtt a kecskeméti kir. ügyészségnek adta át, az orgazdákat ugyanoda feljelentette.

A leirt eset az eszközzel fontosságára és használhatóságára hívja fel figyelmünket. A helyszínen mindig nyujt valamit, néha többet, néha kevesebbet. A lényeg az, hogy a helyszínen nyújtotta adatokat felkutatni és kihasználni tudjuk.

**Használjuk a csendőrségi emlékalap levelezőlapjait! Művészieki Olcsóki Hőseink emlékét és a festület népszerűségét szolgálják!**





## Nyomorgók karácsonya.

Beköszöntött a szibériai tél s az emberek raja megretkült az utcán. Aki teheti, helyet keres, hogy dermedt tagjait felmelegítse. De hányan vannak, akik cél nélkül bohongának az utcán! Cél nélkül, rongyosan, éhesen, kékre-zöldre fázva, nélkülözve az otthont, a meleg szobát, a meleg ebédet. Hányan lehetnek, akiknek megvan a szegényes hajlékuk, de nincs tűzifa, nincs szén, de még a betévíz forat is hiányzik.

Igy indulnak a hosszú télnek s a szeretet, békesség, egyetértés ünnepének, a karácsonynak élébe Trianon mártírjai. Szenvednek, e'lesnek, fagyoskodnak, sírnak, remélnék és várnak. Könnyes szemmel kanalazzák az inséglevest s ott settenkedik körülöttük a vörös létsértet. Káján vigyorral megelégedetten dörzsöli a kezét.

Bajtársak! A szent ünnep küszöbén gondoltok-e a hajléktalanokra és éhezőkre? Ismerem a csendőrszövet s ezért remélem, hogy igen! Nehéz szolgáltataitok közben gyakran kaptok izelítőt a kemény hidegből és az éhségből is. De csak néha, nem mindig. Mégis, legyen elég ahhoz, hogy átérezzétek sok ezer nélkülöző lételek kétségbeesztő sorát. Ha nem tudjátok is egy-egy magyar testvérrel a nyomorát teljesen megszüntetni, legalább enyhítsetek azt. Ahány nélkülöző nyomorút enyhítétek, annyi harcost, annyi hazafit adtok vissza Trianon által megadózott Hazánknak. Annyi becsületes embert mentetek meg a büntől, pusztulástól!

Kapcsolódjatok bele a nemzetmentő munkába. Ki-ki a tehetségéhez mérten. Nem kíván ez hiúságos megerőteltést. Ahol két ember részére fűznek, ott a harmadik is jóllakik. A nő csendőrök a saját konyhájukon, a nőlének a közelkezés konyháján lássanak vendéget! legalább egy-egy éhezőt, kiülőnösen gyermekeket és elaggottakat.

Minden bajtársnak akad viseltes magánlábbelije vagy magánruhája, amelyel nélkülözhet. Adja azt jószívvel a legelső útjába akadó dideryőnek. Az ünnepek előtt áldozzon mindenki pár fillért e szerencsétlenekre, lássa el őket 1—2 napi élelemmel, ma amúgy is ez a legolcsóbb. Hadl érezzék e tengőds véreink is a Megváltó közelétét, aki — bizzunk benne — Trianon bilincseit rövidesen összetörő és letörli a nemzet elesettjeinek szeméből is a könnyeket.

Boldogok, akik adhatnak! Ez a tudat hassa át minden bajtársamat. Ha, mint a közbiztonság katonáit, kemény és edzett szívükről ismernek is sokan bennünket, mutassuk meg, hogy érző emberek is tudunk lenni.

Kürti Gergely tisztelhettes,  
(Budapest.)

Kormányzó úr Ó Főméltósága névnapját nagy lelkesedéssel ünnepelte az egész ország. December 6-án este az egyetem és főiskolai ifjúság szertüborban ünnepelte a Kormányzó úr Ó Főméltósága névnapját. 6-án, Miklós napján délelőtt a honvédség és a csendőrség tisztikara és legénysége vallásfelekezatosk szerint ünnepl istentiszteleten vett részt. A budapesti csendőrlaktanyában, a tisztitársaságban és az uttszai átközdeben díszbéd volt. Este Ó Főméltósága tiszteletére díszelőndüst tartottak.

Olvassóink szíves figyelmébe ajánljuk a csendőrség emléklapjának kiadott csendőrségi levelezőlapjainkat, amelyek a napokban valamennyi csendőrpáncsnoksághoz, kiszállásra kerülnek. A levelezőlapok listán jöveleméből az emléklapbizottság a csendőrség hősi halottainak emlékéért szándékozik megörökíteni, ezt a nemes és kegyelotes célt szolgálja tehát mindenki, aki azokat vásárolja. Bizonyára mindenki eltesz magának egy-egy sorozatot, emléklap is, azt azonban célszerű mindjárt megvásárolni, mert később a készletet kiválogatják és nehezen lehet majd egész sorozathoz hozzájutni. Mellékeljük a karácsonyi ajándékhoz is egy-egy sorozatot; rokonaink és ismerőseink bizonyára szeretettel fogják szavalólni testületünk életének jellemző mozzanatait. Használjuk magánlevelezésünkhöz is csendőrségi levelezőlapokat s küldjük karácsonyi és újévi üdvözlőlevelet is azoknak. Nemesen a testületet népszerűsítjük ezzel, hanem pénzt is megkapunk, mert ilyen kivételű és ilyen művészi értékű levelezőlapokat a magánkereskedelemben nem kapunk tíz fillérért.

Kérjük olvasóinkat, hogy a csendőrségi történelmi múzeum számára készülő fényképgyűjteményünkbe küldjenek bminél több csendőrségi fényképfelvételt. Péképpen fényképfelvételek kérünk, mert gyűjteményünk ilyen felvételek tekintetében kiegészítésre szorul. Nem beállított csoportképeket kérünk, hanem az őrsök belsőéletéből, a külszolgálatból, tanulóslályoknál az oktatási és kiképzés köréből vett mozzanatokot. A lemez vagy film legalább 9X12 cm nagyságú legyen és azzal együtt legalább egy fényes másolatot is küldjünk. Jól sikerült felvételekért (lemez, vagy film és egy másolat) darabonként 5 pengőt fizetünk, egy órs azonban ötnél, tanulóslály pedig tíz darabnál többet egyelőre ne küldjön be. A felvételek árát azok beérkezése és elfogadás után azonnal kintuljuk. A felvételeket nem kell csendőregyénnek készítenie, amatőröktől is hivatásos fényképezőktől is elfogadjuk. Hibás (életlen, fátylas, fényindvaros, rosszul kidolgozott stb.) felvételeket nem használhatunk.

Országzászló avatás. December 3-án avatta fel az országzászló nagybízottsága az ország nyolcvanadik országzászlóját Rákospalotán. A város közönsége által emelt hirdetőjelkép avatási ünnepekre a hideg idő ellenére sokszereplős lelkes résztvevő, valamint a katonal és polgári hatóságok képviselőinek jelenlétében folyt le. Az avatóbeszédet Úrnagy Úrnator mondotta. Utána vitéz Kálmán Béla beszélt. Az „Igy volt — így lesz” feliratu díszes zászlót a testnevelés vezetés tagjai vonták Múbirboern, mlközben a levontó zenekar a Hlszekegyet játszotta. A rákospalotai dalkör, valamint egy középiskolás ifjú hirdetőszavulata után a front-harcosok, vitézek, testületi csapatok, guzdalfjak és bajtárs

## Napiparancs:

Karácsonyra, újévre  
valódi ékszer,  
pontos órát,  
igazi ezüstöt vegyünk

Minden mulandó,  
arany, ezüst örök











kat, amelyek katonamember számára valóban nélkülözhetetlenek. Könnyen érthető, népszerű iródmódon fejtegeti a katonai állás méltóságát, a katona köteleit, a király (kormányzó) háza és a törvények iránt való tisztelet köteleességét, a hadifogságba jutott katona köteleit és végül a katonának önmagára iránt való köteleességét. Munkáját a szerző elsősorban közvetlen olvasmányának szánta ugyan, de azt mint az erkölcsi nevelés segédletét oktatók is igen jól használhatják. A 90 oldalnyi, finom fementes papírra nyomott könyvecskéhez *Olyosó és Héthársi Gabányi János tábornok írt előszót.* Ára bérmentes küldéssel 1 pengő, megrendelhető a szerzőnél: *Kamaraerdő, u. p. Budaörs.*

A Kihágások Kézikönyvének leszállított ára. A Kihágások Kézikönyvének a csendőrség részére készült második, teljesen átdolgozott és lényegesen bővített kiadásának eddigi 10 pengő kedvezményes árát a szerző, tekintettel a kedvezőtlen gazdasági viszonyokra, teljes vászonkötésben 6 pengőre szállította le. Ez a leszállítás negyvenszázalékos árengedményt jelent és lehetővé teszi, hogy a csendőrségi szolgálatban jól bevált, 592 oldalas könyvet minden csendőr félórán meg szerezzze. 50 fillér postaköltség külön fizetendő. Megrendelhető Tusnádi Elthes Gyula dr. szerzőnél 2 pengős havi részletekben is. (Budapest, I., Fadrusz-u. 4. IV. 2.) Befizetési lapokat küld.

Gendarmerie Rundschau. Új csendőrségi szaklapot indított meg *Stöner Otló* osztrák csendőrszázados ezzel a címmel. A havonta egyszer megjelenő folyóirat nem annyira a csendőrség számára, mint inkább a nagy nyilvánosság számára készült és *Burg Jakob* csendőrtábornoknak, az osztrák csendőrség felügyelőjének a novemberi első számban közölt bevezető sorai szerint is azt a célt tűzte ki, hogy fényképfelvételek és szépirodalmi jellegű közlemények révén megismertesse a nagyközönséggel a csendőrségnek nemcsak a szolgálati teljesítményeit, hanem a csendőrségi szolgálat lényegét, közhasznú tevékenységét és a testület tagjainak sokszor megbizonyított hősiességét.

A közbiztonsági szerveknek és a nagyközönségnek máránjlegű, hogy úgy mondjuk: baráti kapcsolatával a szakirodalom sokat foglalkozik. Kétségtelen ugyanis, hogy az a közbiztonsági szerv, amelyet az ország lakossága szimpátiájába vagy éppen szeretetébe fogad, könnyebben és sürülődümentesebben tudja ellátni a szolgálatát, mint az, amelyben a közönség mindig csak rideg, mogorva órét, felvigyázóját látja. Megértésre és a törvényes köteleességét meghaladó támogatásra a közbiztonsági szerv, tehát a csendőrség is, csak úgy számíthat a közönség részéről, ha a közönség a csendőrt, mint közért élő, mindenki javáért munkálkodó, éjjel-nappal éber embert is megismeri s rájön, hogy mennyivel többet követel a csendőrségi szolgálat annál, amint azt általában képzelik. A népszerűsítésnek ezt a munkáját csak sajtó útján lehet elvégezni. A csendőrségnek erre a célra szinte korlátlan rendelkezésére áll a nagyvárosok sajtója, amelynek munkáját még a közbiztonsági szolgálat érdekeségét szerető közönség számára készülő, úgynevezett népszerű csendőrségi szaklapok is támogatják. A vidéken szolgáló csendőrségnek a nagyvárosok sajtójával való kapcsolata részint az érintkezés nehezebb volta miatt, részint pedig a csendőrség hasonló érdekeire való tekintettel lényegesen nehezekebb. A csendőrség rendelkezésére álló sajtónak ezt a hiányát igyekszik pótolni a *Gendarmerie Rundschau* a maga célkitűzésével.

Ezt a célkitűzést szolgálja az első szám első borítóoldalán közölt hirdetés, hogy vendéglőkben, kávéházakban, ahol képes folyóiratokat tartanak, a *Gendarmerie Rundschau*-nak sem szabad hiányoznia. Természetes, hogy a nagyközönség számára készülő lap a fősúlyt nem a csendőrök önképzését és továbbképzését szolgáló szakcikkekre, hanem a csendőrség belső életét és szolgálatát szemléltető képekre helyezi s ezek művészi kivitelükkel kifogástalanul tarka és érdekes képes folyóirattá teszik a lapot. A nagyközönség kezébe nem lehet a szó szoros és tudományos értelmében vett szaklapot adni, mert újságot olvasó ember nem szeret belemélyedni abba, amit olvas; csak futólag szeret olvasni és akkor is csak rövid, hamar áttekinthető, könnyen megérthető közleményeket, mert számára az olvasás nem munkát, nem tanulást, hanem szórakozást jelent. De nem is volna célszerű olyan közbizton-sági, vagy kriminalisztikai szakcikkeket adni a nagyközönség kezébe, amelyek alapos nyomozási szakismereteket terjesztenek, vagy a csendőrség kiképzésének irányait, eljárásának módszereit stb. közismertek é teszik, mert azok a csendőrség ellenfeleinek munkáját könnyítenék és számukra kihasználható felületeket nyújtanának. Ilyen alakjában azonban, mint az első száma megjelent, a *Gendarmerie Rundschau* igen jól fogja oldani a feladatot, amelyet magán elő tűzött. A magunk részéről bajtársi üdvözléssel kívánunk szerencsét a szép, érdekes és a csendőrségi szakirodalomban úttörő vállalkozásához. Szívesen ajánljuk olvasóink figyelmébe is a *Gendarmerie Rundschau*-t, amely bizonyára Ausztrián kívüli csendőrségi körökben is érdeklődést fog kelteni. Előfizetési ára egy évre 15 schilling (kb. 12 pengő). Megrendelhető a következő címen: *Gendarmerie Rundschau, Wien, III., Landstrasser Hauptstrasse 68.*

„Méhészkedjünk és táplálkozzunk mézzel” címen *Balogh Lajos* szentendrei lakos, nyugállományú csendőrtörzsrőrmester, propagandafüzetet adott ki a méhészkedés és a mézfogyasztás érdekében. Aki a méhészet iránt érdeklődik, megrendelheti a füzetet *Aczél Testvérek* könyvkereskedésében (Budapest, IV., Múzeum-körút 9.). Ára 20 fillér.

Csendőrségi Közöny. 23. szám. Személyes ügyek. Miniszteri rendeletek. Végleges nyugállományba helyezettek: *Kóó József IV., Petőházi (Pleskó) Pál VI.* és *Farkas Péter V.* kerületbeli th-ek. — Ideiglenes nyugállományba helyezettek: *Ferenczy Sándor V., Dávid Ferenc I.* és *Dankó László IV.* kerületbeli th-ek. — Várakozási illetményrel szabadságot töltött: *Csordás Dezso IV.* kerületbeli th. — Nővváltozások: *Auer István* prbes. családí nevét „*Acélos-ra, Bagó Gergely*” es. „*Bátaszélt-re, Czolner Károly* th. „*Reményi-re, Csernői Páter* th. „*Cserfai-ra, Czilling Ferenc* György László prbes. „*Cserháti-ra, Csokán Sándor* prbes. „*Csiki-re, Tóbiás Inwe örn.* „*Tihanyi-ra, Cécsek Kálmán* törm. „*Galambos-ra, Vin-kovics József* törm. „*Virhelyi-re, Virgula János* prbes. „*Várnagy-ra, Koszta László* törm. „*Kovácsnédi-ra, Kollát Gábor* törm. „*Kövesdi-re, Koltár György* törm. „*Keszthelyi-re, Leló András* örn. „*Endrefalvi-ra, Markovics Géza* th. „*Maroskői-re, Pálpár Ferenc* törm. „*Polotás-ra, Pilling*

MINDEN CSENDŐR

„KAKAS PASZTÁ”-T HASZNÁLJON.

MAGYAR GYÁRTMÁNY!

Itt vásároljon,

mert pénzéért

megbízható

ellenértéket kap.

44 éve fennálló, szakképzett egyenruhásabóság és sapka-műhely



Mindenemű egyenruházati és felszerelési cikkek legolcsóbb beszerzési forrása

MÁRER

EGYENRUHÁZATI INTÉZET  
csak BAROSS-TÉR 9. Tel.: 32-1-78.



Rezső prbes. „Párkányi“-ra, Piszter János prbes. „Tölgyesi“-re, Popovics Miklós es. „Pálfalvi“-ra, Rézman Pál th. „Rózsás“-ra, Herold István es. „Hargitai“-ra, Hart János tőr. „Hart“-ra, Sinka István tőr. „Szénkúti“-ra, Szemén Ferenc prbes. „Erdész“-re, Szeifert György prbes. „Szamos“-ra változtatta át. — Szabályrendeletek: Szolgálati utasítások alkalmazásával felszámítható illetményekre vonatkozó körrendelet kiegészítése. Csendőrség elhelyezési kimutatójának helyeshitése. — Csendőrségi nyugdíjjarulékalap 1932—33. évi zárszámadása. „Előjegyzés a gyengédkedő lovakról“ és a „Palkolási előjegyzés“ vezetésének egyöntetűvé tétele. Munkás egyesületek, szakszervezetek, valamint a szociáldemokrata párt szervezetei keretében működő szavalókörök, dalkörök betöltése. Gyógyszerek kiszolgáltatása és árszabályozása. Nagy súlyú gép- és egyéb járóművek, helyi érdekű- és közúti vasutak kivételével, altsóbbrendű (keskeny vágányú) közforgalmi vasúti, szilárd műburkolattal (kő, beton, aszfalt stb.) el nem látott útátjárókon való áthaladásnak engedélyezése és a szükséges óvrendszabályok megtartása. Képvételek beszedésével (inkasszó) foglalkozó ipar gyakorlása.

Dr. Rónay Jenő ny. alezredes hadbíró ügyvédi irodáját Budapest, V., Sziget-utca 24. sz. alá helyezte át.

Csendőrségi tollforgót árúsít, köt, javít Vársai (Vlahina) Hiluily polgári altiszt, Budapest, I., Bészörményi-út 21. szám (Csendőrlaktanyu) vagy Fekete Imre nyug. törzserőmester, Uj-Hatvan, Vasváry Pál-u. 15. Árak és munkadíjak: szép, új, dísztoll, válogatott tollból 10 P, szolgálati tollforgó nagyság szerint 5—6 pengő, régi toll átkötése 1 pengő, pótlással 2 pengő, beküldött új toll vizsgálás és megkötése pótlás nélkül 3 pengő, pótlással 3 pengő 50 fillér. A postaköltséget a megrendelő viseli.

Melléklet. Mai számunkhoz csatoltuk a Müller I. arúház (Bpest, VI., Király-u. 28.) mellékletét.



### Olvassa el, mielőtt ír nekünk!

Közleményt nemcsak a csendőrség tagjaitól, hanem bárkitől elfogadunk, de lizenet gép- vagy kéziratos hasábnál hosszabbal csak előzetes megegyezés után. A közleménynek fogalmazási átesiszoldandó és ha szükséges, tartalmi módosításának, valamint a törlés és kiegészítés jogát fenntartjuk magunknak. Aki azt akarja, hogy közleményét változtatás nélkül közöljük, írja rá a kézirat első oldalára piros írónnal: „Szó szerinti közlés kérem!“ A kéziratot kérjük a papírnak csak egyik oldalára, felhasábosan, írógéppel kelles sortávolságra, kézírással pedig jól olvashatóan és nem túlsűrű soroktan írni. Olvashatatlan kézírral nem foglalkozunk. A kéziratokban semmiféle önértékelés nem szabad használni. Kézírral csak akkor küldünk ülszta, ha a szerző megcímzett és választélyenggel ellátott borítékkal mellékel. Kéziratok sorsáról szerkesztői üzenetben adunk hírt. Fényképfelvétel

beküldése alkalmával csatolni kell a felvétel készítőjének írásbeli nyilatkozatát, hogy a felvételnek a szokásos tisztelendő ellenében való közléséhez hozzájárul. A megjelent közleményeket tiszteletdíjban részesítjük, de tulajdonjogunkat fenntartjuk, azokat tehát beegyezésünk nélkül nem szabad másutt közzélni, sem pedig utányonmutatni. A nyomdai korrektúrát mi végezzük, korrektúralevonatol csak kivételes esetben adunk. Szerzőink különnyomataikat közvetlenül a Stádiumnyomda igazgatóságától (Budapest, VI., Lőzsa-utca 111.) szí vestedjenek megrendelni, amely azt velünk költői szerződséneli árszabása szerint köteles elkészíteni. Minden hozzájárulást levélre válaszolunk, de csak szerkesztői üzenetben; magánlevelet akkor sem írunk, ha a beküldő választélyeng mellékel. Minden levelet teljes névvel és rendfokozattal alá kell írni és az állomáshelyet is fel kell tüntetni. Névletlen levele nem válaszolunk. Hozzánk írt levelet szolgálati útra nem terelünk, azok tartalma vagy beküldők kiélete felől senkinek sem adunk felvilágosítást. Jelzőül legcélszerűbb kisebb helység nevét vagy ötjegyű számot választani. Annak, aki jelíget nem jelöl meg, névének kezdőbetűi és állomáshelye által választunk. Közérdeklő kérdésekre nem szerkesztői üzenetben, hanem a „Csendőrségi közlöny“-rovatban válaszolunk. Előfizetést csak a csendőrség, honvédség és az állami rendőrség, továbbá a bíróságok, igazságügyi és közigazgatási hatóságok tényleges és nyugdíjállományú tagjaitól fogadunk el, másoktól nem. A csendőrség tényleges és nyugdíjállományú tagjainak egyenlet az előfizetési díj felét fizetik. Előfizetni csak legalább félévre lehet. Az előfizetéssel kérjük pontosan megjelölni, mert felszólítást nem küldünk. A nekünk szánt pénzküldeményeket kérjük a Csendőrségi Lapok 25.342. számú postakalendáriumára csekkszámjára befizetni. Szerkesztőségi órák naponta 8—14 óráig. Címünk: „A Csendőrségi Lapok szerkesztőségének, Budapest, I., Bészörményi-út 21. szám.“

H. Á. I. A Szolgálati Szabályzat I. Rész 89/b. alpontja értelmében a honvédelmisztek személyes kérelmüket írásban és szolgálati úton terjesztik elő akkor, ha a döntésre hivatott parancsnokság másutt állomásozik, illetve az magasabb a csapatparancsnokságnál. Nyilvánvaló ebből a szövegezésből, hogy a honvédelmisztek maga írja meg a kérelmet s azt továbbterjesztés végett kihallgatásnak adja elő a közvetlen parancsnokságánál. A csendőrség ügyvitelét azonban külön csendőrségi utasítás, — a Csűsz — szabályozza, abban pedig nem találunk rendelkezést erre a kérdésre vonatkozóan s így nálunk ma is az a régi gyakorlat tartja magát, hogy az érdeklő őrskihallgatásnak adja elő a kérelmet, az írásbafoglalást és felterjesztést viszont már az őrsparancsnok végzi. A mi nézetünk az, hogy helyesebb volna a kérelmeket az érdekeltek megszerkesztetni, mert altisztjeink fogalmazási készségét ez is kifejlesztené, a maga ügyét pedig mégis csak kiki maga tudja a leghűebben és legvilágosabban leírni, megindokolni. A hibák, túlzások, terjedőségek stb. kiküszöbölésére az őrsparancsnoknak az ilyen fogalmazványok átjavítása útján még mindig megvolna a módja. Az ellenőrző járőr nem köteles az ellenőrző szolgálatban betartani a tereptárgyaknál egyébként szokásos tartózkodási időt, sem pedig a községek leportyázására rendszerint előírt időt. Az ellenőrző járőrnek ugyanis nem a rendes őrzárátportyázás, hanem a járőr ellenőrzése a feladata s erre a célra az őrsparancsnok a tereptárgyak sorrendjét, az azoknál való tartózkodási időt tehát úgy írhatja elő magának, amint azt a járőrellenőrzés érdekében a legmegfelelőbbnek látja. 3. A laktanyában történő fogloryörzés belső szolgálat, ilyen szolgálatra vezényelt járőröket pedig a Csűsz. 165. pontja értelmében szolgálati lappal ellátni nem kell. Ha pedig a fogloryörzés nyomozás közben, csak átmenetileg történik a laktanyában, a nyomozó járőrnek ügyis meg-

**Pollák Rezső** „ALBA“ cipőáruháza  
Székesfehérvár  
Bőr- és lakk- stmg. szegőgépek,  
calimák, női és gyermekcipők  
legjobb beszerzési forrása.  
Kedvező árral és leggyakrabban.  
Kérjen kóppa árjegyzéket.

**Kozák Antal** Budapest, VIII., Üllői-út 58  
Telefon: 321—74.

Magyarország legrégibb kardművese. Készít, javít, nikkeloz szak  
szerűen és futányosan csendőrségi kardokat. Árájánálal készíttel szolgál

**Tribon r.-1.**  
Budapest, VIII., Üllői-út 14

Kötött mellények, téli alsóruha  
Selyemáru, ágygarnitúrák  
Szőnyegáru, esőköpenyek

Nem tetsző árut  
becserélünk. Vi-  
dédi rendelésnél  
sincs rizikó



van a szolgálati lapja. 4. Választ a lexikon rovatban fog kapni. 5. Olvassa el lapunk f. évi 22. számában „Kendersziget” jellegre küldött üzenetünket.

„Ibolya.” Az örsöt gazdasági átalány címén havonta megillető és a fizetési jegyzékkel érkezett összeget a hó 1-én teljes egészében az átalány számlakönyvbe kell bevételezni. Ebből az összegből a tisztogatási átalány címén illetékes 4 P-t a hó 1-én a közzgazdálkodás javára kell átírni, míg a lak-tanyavilágítás címén a hó folyamán tényleg felmerült és számlákkal igazolt költségeket, valamint ugyanezen hónapban az örsön tényleges szolgálatot teljesítők (tényleges létszám) után ágynemű mosatás és szalmazsákutántöltési átalány címén kijáró fejenkénti 56 f-t pedig a hó végén, vagyis akkor lehet a közzgazdálkodás javára ki-, illetve átírni, amikor a világítás címén a hó folyamán tényleg felmerült költség összege, valamint az örsön tényleg szolgálatot teljesítők (nősök és nőtlenek) száma már ismeretes. Ezek szerint az adott esetben a közzgazdálkodást a hó 1-én 4 pengő, a hó végén pedig a világításra tényleg felhasznált villany, kőolaj stb. költsége, valamint a 10 főnyi tényleges létszám után járó fejenkénti 56 f, összesen 5 P 60 f fokozati átalány illet meg.

Vigyázat. Amire a lőtéren azt mondják az arra illetékesek, hogy veszélyes, hozzányúlni tehát nem szabad, ahhoz ne is nyúljon hozzá senki. Veszedelemes dolog volna hevenyészett levélbeli közlések alapján lőszakértői fejtegetésekre bocsátkozni. A lőtéren megforduló nem szakértők pedig ne nyúljanak hozzá a kapanyélhez sem, mert az ő kezükben az is elsülhet.

Bizonytalan. Akár több, akár kevesebb szabadságot vesz valaki egy évben igénybe, mint amennyit rendes viszonyok között tulajdonképpen igénybevehetett volna, a következő évre sem az elmaradt napokat, sem pedig a többletet átvinni nem lehet. Ha aztán valaki a folyó évben megkezdett szabadságából például két napot már a következő évben tölt el, ez a két nap a következő év szabadságigényét terheli. Ez az elv, az előjárónak azonban gondjuk van arra, hogy ha valaki tegyük fel a folyó évben szolgálati okokból nagyon megrövidült a szabadságigényében, viszont egy másik csendőr meg nagyon is jól járt, akkor a következő évben ez az előny, illetve hát-

rány kiegyenlítődjék. Vagyis: ne történhessék meg az, hogy az élelmesebbek — önzőbbek — évről-évre kiügyeskedik maguknak a lehető legtöbb szabadságot, viszont a szorgalmasabbja évről-évre alig jut szabadsághoz. Ebben az értelemben feltétlenül helyénvaló, hogy az előjárók a szabadságukat engedélyezése során az elmúlt esztendőkre is visszatekintenek.

Szébb jövőt. Nem írta meg a rendelet számát, de az a rendelet a csendőrségre amúgy sem lehet kötelező erejű, akármit mond. A kötelező letélet feltétlenül meg kell várnai, ha sikerül is a rendőrséghez felvételni magát. Ez csak természet.

Somlyóhegy. A szerződés szövege szerint kifejezetten az volt a cél a szerződéskötésnél, hogy az OFB által megállapított földhaszonbért — abban az időben 159 P 48 fillért — fizesse a bérlő. Ha a szerződésben az OFB-ra hivatkozás egyáltalán nem történt volna, hanem csak az említett összegre, akkor követelhetnék azt tovaob is a bérlőtől, így azonban nem, legalább is nagyon bajos volna olyan bíróságot találni, amely az önk mostani kissé furcsa követelését megítélné. Az OFB nem szórakozásból, hanem a gazdasági helyzet kényszerítő súlya alatt szállította le a földhaszonbért. Önök nagyon jól tudják, hogy a búza ára mennyire zuhant, Önök nagyon hát természetesnek, hogy az OFB által mérsékelt földhaszonbérben felül most már önök sem követelhetnek semmit. Furcsa dolog volna, hogy önöknek az OFB a haszonbér felét, elengedi, önök azonban a szerződés betűire támaszkodva, zsebrevágnák a bérlőjüktől az előbbi magasabb és a mostani alacsonyabb haszonbér különbözetét. Vegyék alapul azt, hogy a bérlőjüeknek a mostani alacsonyabb haszonbér megfizetéséhez legalább annyi gabonát kell eladnia, mint amennyit a jobb időkben a magasabb haszonbérért el kellett adnia. Nyilvánvaló a szerződésből az is, hogy önök annak idején a holdankénti 60 kg búzánál és a földhaszonbér átvállalásánál többet nem akartak a bérlőtől elérni, miért és milyen erkölcsi alapon akarnak éppen most többet kapni tőle? Mikor a szerződést megkötötték, senki sem gondolt arra, hogy a földhaszonbért valamikor ennyire le kell szállítani s ha a dolgozó váratlanul súlyos alakulása miatt ez bekövetkezett, ezen keresni senkinek, de csendőrnek különösen nem szabad. Azt ajánljuk hát mind jogilag, mind erkölcsileg — aminek egyébként egynek kell lennie, — hogy elégedjenek meg ezután is azzal, amit eddig kaptak, a bérlőnek pedig mondják meg, hogy csak éppen rá akartak ijeszteni, amikor a régi haszonbér lefizetését követelték tőle. Hadd maradjon meg abban a meggyőződésben, hogy a csendőrség tagjai ilyen görbe üzleteket nem kötnek. Bizonyos, hogy önök egészen jogosnak és jóhiszeműnek vélték a követelésüket, éppen ezért kellett ilyen nyíltan megmondanunk, mennyire tévedtek.

Sz. T. őrmester, Pestszenterzsébet. Dávid József ny. alezredes címe: Makó, alispáni hivatal. Eiber Mátyas (népf. százasos volt) címe ismeretlen. Fehér Géza százasos címe: Eger, gyalogsági laktanya. „Stulnya” nevű tiszt nem szerepel a nyilvántartásban, Stubnyay (Stubna) Dezső százasos címe: Budapest, hovádelmi minisztérium VI. 2. osztály. „Gátti” főhadnagy nem fordul elő, Gáthy Elemér szkv. hadnagy címe: Zalaegerszeg, realgimnázium.

E. S. törm., Mór. Verzár Erik volt főhadnagy tartózkodási helye ismeretlen.

„Aggtelek.” 1. A kérdéses alpont első bekezdésének helyesbítéséről nincs tudomásunk. Írja meg, hogy az említett bekezdés milyen értelmű helyesbítéséről tud, vagy miről óhajt felvilágosítást kapni. 2. A nyugdíj szempontjából beszámítható szolgálati idő az az időtartam, amelyet a csendőr valamely állami, vagy ezzel egyenlő elbírálás alá eső hivatalnál, vagy a csendőrségnél megszakítás nélkül egyhuzamban tényleges szolgálatban eltöltött. Az ekként számításba jövő szolgálati

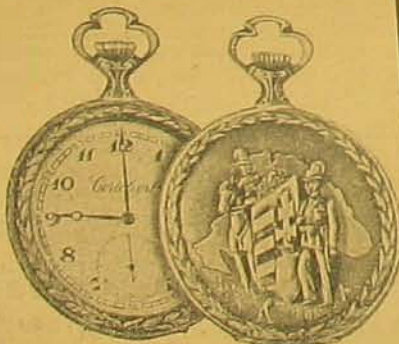
Hasznos, értékes és

## a csendőrnek nélkülözhetetlen

egy megbízható, pontos óra.

Cégünk megbízhatóságát igazolja, hogy több mint egy évtizede szállít a m. kir. csendőrségnek a legnagyobb megelégedésre, a legcsekélyebb panasz nélkül.

Órák, ékszeres,  
gyűrűk,  
cigarettatárcák,  
nyakékek,  
lűgők  
és mindennemű  
emléktárgyak.



A csendőrség tagjainak kedvező részlete óra szerinti óra P 42.-, havl 7 P részlet.

Kérje árjegyzékünket!

„Kronosz” óra- és ékszerkereskedelmi rt.  
Budapest, IV., Eskü-ül 3. (félem.)

Telefon: 892-14. — Fiókházlet: Pécs, Irgalmasok-u. 1.

## Családi házak

lakbértörlesztésre  
vehető

Megbízott: Dr. Lévai Rudolf

Budapest, VII.,  
Demjén-zs-y-u. 10.

## Fényképészeti

szaküzlet

Hatschek Emil

Hozzátűlt fényképezőgépek nagy választékban.

Andrássy-út 13. Tel. 22-2-59



időhöz a katonai (honvédségi, folyamőrségi stb.) tényleges szolgálatban eltöltött időt hozzá kell számítani, ha az átlépés közvetlenül történt, vagy a két szolgálat közé eső megszakítás 30 napot meg nem halad. A törvény az egyes szolgálati ágazatokban eltöltött idők között beszámítás tekintetében nem tesz különbséget, ezért 9 év, 6 hó, 1 napi beszámítható tényleges szolgálati idő után nyugdíj illetékes, tekintet nélkül arra, hogy a beszámítható tényleges szolgálati időből mennyi esik a honvédségnél és mennyi a csendőrségnél teljesített szolgálatra.

Zs. L. őrm., Acsád. Igen elérte.

Felsőgalla. 1. Azt a szolgálati idejét, amely után a csendőrségből történt kilépésekor végkielégítésben részesült, csak akkor lehet beszámítani, ha a végkielégítést megelőző tényleges szolgálat köteleke alól történt felmentése (a csendőrségből való elbocsátásának napja) és az újabb alkalmazása között öt esztendő még nem telt el. A felvett végkielégítést teljes összegben kell az államkincstárba befizetni; felettes hatósága útján előterjesztett kérelmére azonban a miniszter megengedheti, hogy a végkielégítés összegét havi részletekben fizethesse vissza. 2. A törvény által megszabott öt évi határidőnél az újabb alkalmaztatás napját kell számításba venni, tekintet nélkül arra, hogy ez az alkalmaztatás ideiglenes-e, vagy végleges.

Tisza. A hadjévek a leírt esetben be nem számíthatók, mivel a szolgálati idő, amely után ez a kedvezmény járna, a két szolgálat között fennálló megszakítás következtében maga sem lehet beszámítás tárgya.

Tiszamenti. Neje után családi pótlékra igénye van. Ennek kikészítésére nézve lapunk folyó évi 23. számában „Kékeszálló” jelige alatt adott üzenetünkben talál felvilágosítást.

Remény. Ebből a szempontból nem vállalhatunk felelősséget.

Hullám. 1. A Cs—20. utasítás nem szabályozza, mennyit fizeszen az a tag, aki a szabadságát helyben tölti s a közgazdálkodásban étezik. Mivel a szabadságon levő az egész napi étkezéseket igénybeveszi, indokoltnak tartjuk ha 20 százalékkal felemelt napibetétet fizet a szabadsága alatt. 2. A Szut. egyes pontjain belül nem lehetnek fejezetek, hanem csak alpontok, mert a fejezet a pontnál magasabb rendszerezési fogalom. Az említett betűjelzések is alpontok. 3. Az útkaparók látták a kihágást, a feljelentésben tehát tanuként kell őket tárgyalni. Bizalmi egyénekül olyanokat kell alkalmazni, akiknek a bűncselemmé nyilvánításban sem tanu-, sem egyéb szerepük nincsen s így elfogulatlanul tölthetik be bizalmi egyéni szerepüket a csendőrségi eljárást illetően. Vagyis a tanu nem lehet bizalmi egyén is egyúttal.



**Nagyszerű, szép fényképeket készíthet egyedül!**

Kérje—ingyen és bérmentve—ismertető árjegyzékünket!

**Hatschek és Farkas**

foto-zaküli

**Budapest.**

Főüzlet: IV., Károly-körút 28. sz.  
Fióküzletek: VI., Andrásy-út 31. sz.  
VII., Rákóczi-út 80. sz.

### Kéziratok.

**Jákó.** A postarabláshoz küldjön utólag egyszerű vázlatot, amelyen fel van tüntetve, hogy a helyszínéről melyik őrsöket, vasútállomásokat és rendőrkapitányságokat ért sítette. A vázlat tartalmazza a főbb útvonalakat is. A postalapással kapcsolatban pedig írja meg, hogy a cigányt a Nyé. alapján fogta-e el és hogy a bíróság a gyanúsítottakat elítélte-e?

Kivonatossan közölni fogjuk a következő nyomozásokat: „H. A. őrm. Rwn.”, „Csallóköz”, „T. A. alhdgy. Tata”, „Kürtáros (áruló gömb).”

**Dorozma.** Erősen kezdetleges vers, nem közölhető.

**B. szds., Siklós.** Köszönjük a szép képeket, de sajnós, nem közölhetjük, mert levelezőlapok s azokat pedig a szerzői jog védi. Kérjük azonban megírni, hogy az „Erdély fátylájá”-ról való felvételt ki készítette és hogy hajlandó-e annak a Csendőrségi Lapokban való közléséhez hozzájárulni?

**Havas.** No, azért azzal a lóval nem jártak el egészen szabályszerűen, mert bizony azt éjel is a község előjáróságának kellett volna átadni, nem pedig egy mitsem sejtő gazda ablakához kötni, hogy a felesége halála rémüljön, ha kinéz az ablakon. A kutyahistóriában nincs humor, ellenkezőleg, könnyen baj lehetett volna belőle. A harmadikat esetleg felhasználjuk.

**H. J. VI. cs. Ostffyasszonyfa.** Jelentéktelen kis történet, nem érdemes közölni. Szép kézírását azonban megdicséreljük.

**Kapoly.** Úgyesen jártak el az orvadászokkal szemben, de maga az eset nem tartalmaz olyan különös tanulságot, hogy közlése indokolt lenne.

**Szinyk, Csorna.** Köszönjük a szép felvételeket, de a kitüntetettek nagyobb számára való tekintettel feldzítésekéről nem tudunk felvételeket közölni. Csak egyeseket nem akarjuk ugyanis kiválogatni, valamennyinek közlésére pedig a legjobb akarat mellett sem tudnánk helyet szorítani. A kitüntetettek arcképét azonban a mai számunkban közöljük.

**Altiszti kör, Szombathely.** Sajnos, elkésve, tördelés után kapjuk az értesítést, már nem állott módunkban felreuni.

### Karácsonyi és újévi pályázat.

*Ki tudja legszebben leírni az idei karácsonyát vagy újesztendejét?* Ez a mostani pályázatunk tárgya. Nem kitárlt történeteket kérünk, hanem a karácsonyestet vagy az újesztendőt úgy, mint a valóságban volt: otthon, az őrsön, szolgálatban, stb., ahol éppen töltöttük.

Nem kell a leírásnak érdekesnek lennie; nem is kell okvetlenül történetet tartalmaznia; kis, apró, kedves semmisségek, amelyek az ünnep áhitatát adják, hangulatok, amelyek átsuhannak rajtunk, érzések, amelyek karácsonyeste vagy újévkor különös nyomatot hagynak a lélekben, emlékek, amelyek ilyenkor kelnek: csak ennyi és ne több legyen a leírásunkban.

Nem feltétlenül az érdekesség tesz élvezetessé egy olvasmányt; ha az írónak sikerül az olvasót magához hangolnia s benne a magáéhoz hasonló érzelmeket, hangulatokat teremtenie: ez már művészi eredmény.

### Igen olcsó, egészséges lakást

kaphatnak elsősorban a nyugdíjas csendőrök **Budapest környékén, Dugabarszfin, Andrásy-u. 32. aat (MÁV-állomásról néhány perc), Szobakonvha 15., Kécsobás 24.— pangs havonta, hozzá délkamra, ládkamra, padlásrész. Kifűtő ivóvíz, tégas udvar aprófőzőg részre. Házfelnyelő állandóan helyszínen. **Tekintse meg!****

### A ruhaszövelel minősége bizalom dolga.

Egyedül csak a szövelet előállítás posztógyáros képes tényleges garanciát nyújtani arra, hogy valóban nemcsak tiszta gyapjút használ fel, csak a tiszta, hogy a szöveletben belüli milyen ártóanyagok vannak. A tiszta minőségű tekintve árakban is csak az elsőosztályú minden közvetítő árnyaltatásai moatesen, a posztógyártól közvetlenül történő vásárlás nyújt igazán előnyöket. Posztógyárunk által a szöveletre szállított, a méretek szabványunk pedig a m. ktr. csendőrség részéről — évek óta egyedülállóan — ismételen **okirat** a ismerésben részessül **állandó szorz ósosa** felruházója. Felkiala még órsáre küldött minőségű. Kívánságra más minőségű is díjmentesen küldünk és kedvező fizetési módokat adunk.

**TRUNKHAHN**

Posztógyár és Ruhagyár Rt.

Magyarország hatallás térsz. levetl egyedlen posztógyáros. Dombes 1822 óta 300 munkásal.

Budapest, I., Lenke-út 117.





Ne igyekezzünk választékosan írni: szépen, természetesen, a magunk természetes szavaival és kifejezőmódjaival írjuk le, amit akarunk, mert az írásunk így természetes lesz és elkerüljük a kezdő frók legnagyobb veszedelmét: a meszterkéltséget.

Legjobb, ha senki sem gondolkozik azon, hogy mit írjon, hanem leül az asztalhoz és a gondolatait vagy az érzéseit azon melegében, ahogy jönnek, papírra veti. Kifejezésekkel, pontos mondatszerkesztéssel, egyszóval a fogalmazással nem kell sokat törődni, mert nem ez, hanem a lényeg fontos.

*Pályázatunkon csak a csendőrség legénységi egyénei vehetnek részt. Határidő: 1934 január 10. A legjobb pályázatot csendőrségi tárgyú, bekeretezett művészi rajzzal jutalmazzuk. Az eredményt az 1934 február 1-i számunkban fogjuk közzéni.*

## Leseredmények leírása.

Lapunk folyó évi 21. számában közölt pályázatunkra összesen 34 pályamunka érkezett be, amelyek részint újabb (háború utáni), részint pedig régebbi, háború előtti esetek leírását tartalmazzák.

Az összes pályamunkák közül legjobb s legtanulságosabb a *Batár Antal* olhadnogy (Budapest) pályamunkája, aki

egyedül a saját külszolgálati gyakorlatából húsz esetet ír le, amelyekben az eredményt lesnek köszönhetette.

A díjnyertes pályamunkán kívül a beérkezett pályamunkák közül, mint legjobbakat kiválogattuk és esetenként közzéni fogjuk a következők pályázatait: *Barkasz Miklós* t. örm. (Máriapócs), *Bérczes László* t. (Aszód), *Darabos János* t. (Körmenád), *Dömötör Lajos* cs. (Gelse), *Fazekas János* I. örm. (Deszk), *Gerencsér József* prbes. (Nemesvárad), *Hanczik Pál* t. örm. (Tótkomlós), *Hubay András* t. örm. (Rum), *Imrei József* örm. (Kőszeg), *Kertész Hermán* t. örm. (Nemeszatók), *Kisfűgyedi János* t. (Magyarbányhegyes), *Kocsis Géza* t. örm. (Zalacsány), *Kovács József* XI. t. örm. (Egyházaskörölc), *Lóránd István* t. örm. (Rátót), *Mogyorósi János* t. (Tibolddaróc), *Mohár Bertalan* t. örm. (Debrecen), *Németh Pál* I. t. (Pápa), *Németh Péter* t. (Gyöngyös), *Németh Sándor* II. t. örm. (Balatonújhegy), *Pap István* v. t. örm. (Balatonfűzfő), *Pozsgai (Páger) Gáspár* cs. (Fót), *Pusztai János* t. örm. (Kiskirályszőlő), *Szabolcs Sándor* örm. (Zsámbok), *Szakonyi József* t. (Csömör), *Taródi István* t. örm. (Szil) és *Zsoldos Lajos* örm. (Csád).

A ok pályázata, akiket itt névszerint nem omlitunk, nem ütötte meg a kívánt mértéket.

A pályadíjat — aranyhegyű töltőtollat — a nyertes munka szerzőjének, *Batár Antal* budapesti kerületbeli alhadnagyunk egyidejűen megküldöttük.

## Ki ismeri a helyesírást?

cím alatt folyó évi 22. számunkban közölt pályázatunk eredményét itt közöljük.

Egyszerűség okából a megjelöléseket a következőképpen rövidítettük: o. = oldal, b. = bal, j. = jobb, h. = hasáb, f. = felülről, a. = alulról, bek. = bekezdés, s. = sor. A hibát külön nem jelöljük meg, csak a hibás szót helyesen kiírjuk. Így a hibák megkeresésével és megállapításával is tanulunk. Az oldalakat kezdő csonka bekezdéseket és az idézeteket a bekezdések és sorok számolásánál beszámítjuk. A hirdeléseket nem. Előre becsátjuk a következőket: a nyomdák általában kétféle helyesírással írnak: rövid és hosszú helyesírással. Rövid helyesírással mellett a hosszú magánhangok közül azokat, amelyek hosszú és röviden is írhatók (iu, fiu, gyau, gyanu, posta, pósta stb.) mindig röviden szedik. A Csendőrségi Lapok — és általában a nyomdai termékek

tulnyomó része — rövid helyesírással készül, ezért az ékezetekre vonatkozó észrevételeket nem vettük figyelembe.

Nem vettük továbbá figyelembe a pontozásra és vesszőzésre vonatkozó észrevételeket sem, egyrészt, mert o téren vitás kérdések vannak, másrészt pedig, mert nyomtatványokban a megrendelő külön kívánása nélkül pl. évszám után, oldalszám, címek, aláírások stb. után nem szoktak pontot tenni.

A tört és esorba betűkre, ékezetekre vonatkozó megjegyzéseket szintén nem vettük figyelembe. Harminkét oldal ilyen sűrű s edésnél, mint a Csendőrségi Lapoké, a legnagyobb figyelem mellett sem lehet elkerülni, hogy egy-két esorba vagy tört betű be ne kerüljön és öntési, nyomási hibát ne okozzon. Ezért az alábbi felsorolásban csak a szűkebb értelemben vett sajtóhibákra szorítkozunk. A sajtóhibák a következők:

- |   |   |  |  |
|---|---|--|--|
| 689. o. b. h. a. 4. s. tulajdonságnál;                            | 705. o. b. h. 2. bek. a. 8. s. al-                  | 729. o. j. h. (vonal alatt) 2. bek. 1. s. legforróbb;        | 742. o. j. h. 1. bek. 1. s. felbe-                 |
| 690. o. i. h. 2. bek. a. 8. s. 1890                               | 706. o. j. h. 3. bek. 12. s. fogal-                 | 729. o. j. h. (vonal alatt) 4. bek. 4. s. megindult a bajsa; | 742. o. j. h. 1. bek. 2. s. állapot                |
| (nem számdékos hiba);   | 708. o. j. h. 3. bek. 20. s. kellene;               | 730. o. b. h. 20. bek. 1. s. engedek;                        | 742. o. j. h. 6. bek. a. 1. s. meg                 |
| 691. o. j. h. a. 3. bek. 2. s. ér-                                | 710. o. b. h. a. 3. bek. a. 4. s. piritgatják;      | 731. o. b. h. 1. bek. 5. s. kiindulási;                      | 743. o. b. h. 7. bek. 5. s. trünya                 |
| 694. o. b. h. a. 3. bek. 2. s. 710. o. j. h. 8. bek. 3. s. ellen- | 710. o. j. h. 8. bek. 3. s. ellen-                  | 731. o. b. h. 1. bek. 5. s. kiindulási;                      | 743. o. b. h. 7. bek. 5. s. trünya                 |
| 695. o. b. h. 1. bek. a. 3. s. nyál-                              | 715. o. II. cikk 2. bek. 4. s. végén a zsupetető;   | 731. o. b. h. 1. bek. 5. s. kiindulási;                      | 743. o. b. h. 7. bek. 5. s. trünya                 |
| 696. o. j. h. 1. bek. 3. s. üvegp-                                | 716. o. b. h. a. 8. s. sértett;                     | 734. o. j. h. 2. bek. 4. s. látni;                           | 744. o. b. h. 2. bek. 1. s. történt;               |
| 697. o. j. h. a. 3. s. ásó stb.);                                 | 717. o. j. h. „Diesretek” 3. s. lovasalosztály- és; | 735. o. b. h. 1. bek. 2. s. nyers-                           | 744. o. b. h. 2. bek. 1. s. történt;               |
| 698. o. b. h. 2. s. helyzetét;                                    | 717. o. j. h. a. 7. s. fíradhatatlan;               | 736. o. b. h. 7. bek. 2. s. 1 mp                             | 745. o. b. h. „Világ” 1. bek. a. 4. s. ténykedése; |
| 700. o. b. h. 5. bek. 3., 8. és 12. sorok: kukankai, mogilewi,    | 718. o. j. h. n. 26. s. Ó Főmél-                    | 736. o. b. h. 7. bek. 2. s. 1 mp                             | 745. o. b. h. „Világ” 1. bek. a. 4. s. ténykedése; |
| 700. o. idézet 2. sor: legkisebb;                                 | 720. o. b. h. „Döntés” 3. s. meg-                   | 738. o. b. h. 2. cikk 1. bek. 2. s. apáról-fíra, nemzedékről | 747. o. j. h. 2. bek. 3. s. látniok;               |
| 701. o. b. h. 8. bek. „I. Után-                                   | 722. o. j. h. a. 10. s. egykedvű;                   | 738. o. b. h. 2. cikk 1. bek. 2. s. apáról-fíra, nemzedékről | 751. o. b. h. „Véglegesítések” 9. s. prbes-ök;     |
| 702. o. j. h. 2. cikk 2. bek. 7. s. észszert;                     | 723. o. j. h. a. 5. s. elszándt;                    | 739. o. j. h. 2. s. altisztikar;                             | 751. o. j. h. „Csendőrségi Köz-                    |
| 702. o. j. h. 2. cikk 3. bek. 4. s. egyöntelű;                    | 723. o. b. h. a. 16. s. Sylvia;                     | 740. o. j. h. II. cikk 1. bek. 3. s. lakos;                  | 751. o. j. h. „Csendőrségi Köz-                    |
| 704. o. b. h. 3. bek. 1. s. Altalá-                               | 723. o. j. h. 12. s. egyezés;                       | 740. o. j. h. a. 3. s. nehézkés;                             | 753. o. b. h. „Vaszar” 3. s. Pénz-                 |
| 704. o. b. h. 3. bek. 1. s. Altalá-                               | 724. o. pályázat 4. s. helyesírás.                  | 742. o. b. h. 4. bek. 4. s. leült-                           | 753. o. b. h. „Vaszar” 3. s. Pénz-                 |
| 704. o. b. h. 2. cikk 2. bek. a. 7. s. vonatkozó;                 | 729. o. j. h. 1. bek. 3. s. 6-akat;                 | 742. o. b. h. 4. bek. 4. s. leült-                           | 755. o. b. h. 1. s. Sylvia;                        |
|   | 729. o. j. h. 2. bek. 4. s. látja;                  | 742. o. b. h. 4. bek. 4. s. leült-                           | 756. o. b. h. 2. s. hajtásáról.                    |

### A 23. számban;

A beérkezett pályamunkák közül legjobb a *Maklári József nyírabórti őrsbeli törzsrőmestere*, mert a legtöbb hibát találta meg. Igen jó pályamunkát küldtek még be: *Barácz András csendőr (Isaszeg)*, *Batár Antal alhadgy (Budapest)*, *Kertész Mihály t. örm. (Zselickisfalud)* és *Gálos János I. t. (Szigetvár)*. Miatán valamennyi sajtóhibát egyik pályázónak sem sikerült megtalálnia, csak az első pályázatot jutalmaz-

battuk. *Maklári József nyírabórti őrsbeli törzsrőmestere* nek a jutalmat egyidejűen elküldöttük.

A szerkesztésért és kiadásért felelős:  
PINCZÉS ZOLTÁN örnagy.

Stádium Sajtóvállalat Részvénytársaság, Budapest. VI., Rózsau. 111. — Felelős igazgató: György Aladár.